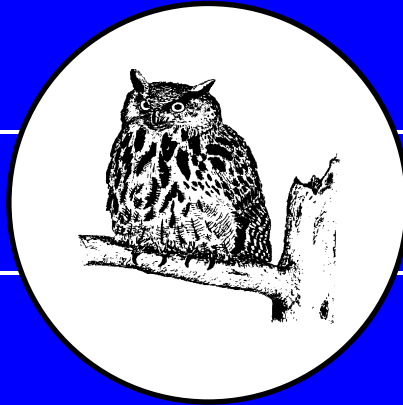

HUJON

Nr. 3 – 2021

Årgang 47

Norsk Ornitologisk Forening
Avdeling Oppland – Fylkets fuglevernforening

To» morrosamstubber», med fugl i fokus

Av Per Åge Skålerud

Vi har alle noen «småstubber» vi kunne delt med andre her inne. Det å by litt på seg selv, er noe som myker opp et hvilket som helst medlemsblad. Jeg vil dele to- småhistorier fra i våren 2021.

Stjertmeisa på skotuppen

Det var tidlig vår, kunne ha vært tidlig mars. Vi satt her på balkongen i sola, og med et hørte jeg stjertmeisen. «Hør sa jeg – det er stjertmeis» Og straks viste det seg 2-3 stjertmeis i bjørka bortenfor. «Spill lyd på mobilen din», sa jeg til Gundega, for selv lever jeg i steinalderen og har ikke sånne finesser. Men jeg vet stjertmeis er en av de som responderer på lyd.

Hun fant lyden og satte den på. Rett etterpå kom det en stjertmeis rett mot oss, og tok sikte på å lande på lua til Gundega, men hun skvatt dessverre litt til med hodet og den ombestemte seg. «Du skulle ikke rørt deg sa jeg» - For hvem har vel hatt en stjertmeis på hodet. «Spill litt mer» sa jeg. – Og jammen kom den ikke tilbake, og den satte seg på skotuppen min der jeg satt med kryssede bein. – Skotuppen fritt i været lignet nok litt på en trerot, og den nysgjerrige stjertmeisen tenkte nok det var et fint sted å utforske hvor lyden kom fra. Og selvsagt satt jeg rolig som skjæra på tunet. - Det var ikke mange sekunder den satt, men det var et artig og minnerikt øyeblikk.

«Storfiskeren» oppe på Vardalsåsen ved RV 33

Det var en dag i mai om jeg husker rett. Vi var på veg fra Fluberg til Gjøvik. Vi passert en parkert bil med en stige stump på taket. – «Er ikke det Even Dehli» sa jeg. Jeg klemmer bremsen inn 100 meter bortenfor, og rygger tilbake. Mens jeg rygger ser jeg en halvstor fugl som flyr vekk fra der hvor bilen står. Der står Even Dehli med ei fiskestang. Det stopper en bil og lurert på om vi trenger hjelp, men det trenger vi i og for seg ikke sier vi, og de reiser videre. - «Står du og fisker» sier jeg til Even. «Så du ugla?» sier han. «Jeg har satt opp nett, og fanget to stykker som jeg har ringmerket» sier han. «Den siste satte seg i tørrgrana der», sier han. «Skal jeg ta et par kast med mus som åte», sier han, og før jeg rekker å svare ja, er han i skråningen på den andre siden av veien og gjør et kast innover på den vesle snøen som er igjen. Det virker ikke som haukugla er villig til å la seg lure en gang til. – «De lurert vel de som kjører forbi», sier jeg. «Du er ikke redd for at de kommer med tvangstrøya»

sier jeg. Men det er han nok ikke. Han er nok mest fornøyd med at han har fått tredd en ring på beinet til to haukugler. Vi delte et par artige kommentarer til, men de husker jeg ikke i farta. - Vi setter oss i bilen, og syntes det hele var et artig innslag på reisen.

Fuglevernprisen 2020

Av Per Åge Skålerud

Det er på sin plass å nevne at fuglevernprisen for 2020, gikk til Helge Grønlien fra Fåberg.

Det står skrevet i Vår fuglefauna nr. 2 – 2021, at han fikk prisen for sitt lange virke med å pleie og slippe fri skadde rovfugler og ugler. – «Jeg vil si, etter endt og god forpleining». Suksessraten hans er lang og fenomenal. Til tross at den har vært god helt siden han begynte dette arbeidet på 1980 – tallet, har den også stadig blitt bedre. – Helge gjør en fantastisk jobb, og det er bare å gratulere på vegne av NOF – Oppland.

Her slippes en slagugle.

HUJON

Medlemsblad for Norsk Ornitologisk Forening avdeling Oppland – nr. 3 - 2021

Redaktør: Per Åge Skålerud, Fluberg, Tlf: 474 62 724, E-post: fugleper@online.no

Hujonmedarbeider: Jon Opheim, Øyer, Tlf.905 03 706, jnopheim@gmail.com

MEDLEMSKAP:

Medlemskap i NOF: 150,- Tillegg for NOF avd. Oppland: 100,-

Familiemedlemskap: 100,- uansett antall. Juniormedlem (under 18 år): 50 % rabatt.

Innmelding og betaling av kontingent skjer til NOF sentralt, se adresser nedenfor. Etter innmelding vil du motta giro fra dem.

Foreningens adresse: NOF avd. Oppland, postboks 87, 2601 Lillehammer

E-post: nof.oppland@gmail.com, **Bankkonto-nr.:** 2085.29.13437, **Organisasjons nr.:** 898810682

STYRET:

Leder: Jon Opheim, Øyer, Tlf: 905 03 706, jnopheim@gmail.com

Nestleder: Geir Høitomt, Dokka, Tlf: 992 49 948, geir@kistefos-skog.no

Sekretær: Annbjørg Backer, Fåvang, Tlf: 908 93 631, anbacker@gmail.com

Kasserer: Anne Gri Henriksen, Gran , Tlf: 906 66 516, annegri.henriksen@gmail.com

Styremedlem: Bjørn Harald Larsen, Eina, Tlf: 977 49 350, larsen@mfu.no

Styremedlem: Per Bådshaug, Lom. Tlf: 900 62 294, per.baadshaug@hotmail.no

Varamedlem: Ragnar Ødegård, Lillehammer, Tlf: 414 29 050, ragg56@gmail.com

Varamedlem: Margaret M Eggen, Lillehammer, Tlf: 478 77 905, olaeggen@bbnett.no

Sel, og Ottadalen lokallag:

Leder: Atle Kjærvik, Vågå, Tlf: 901 93 275, kjatles51@gmail.com

Valdres lokallag:

Leder: Trond Øigarden, Aurdal, Tlf. 950 77 558, trndoi@online.no

Hadeland lokallag:

Leder: Anne Gri Henriksen, Gran , Tlf: 906 66 516, annegri.henriksen@gmail.com

Gjøvik, Toten & Land lokallag:

Leder: Stein Roger Nybakke, Reinsvoll, Tlf. 901 92 548, srny@online.no

Trykk: Dale-Gudbrands Trykkeri AS , **Opplag:** 380 eks.

LRSK: Jon Opheim og **Strektegninger ved:** Trond Haugskott

Fylkeslaget hører inn under: **Norsk Ornitologisk Forening**, Sandgata 30B, 7012 TRONDHEIM,
Tlf: 738 41 640, E-post: nof@birdlife.no

Nyttige internettadresser: www.artsobservasjoner.no/fugler og www.birdlife.no

Hjemmesiden til NOF Oppland: www.oppland-ornitologene.org

Innhold:

Hujon nr. 3 – 2021

To morrosamstubber	154
Fuglevernprisen for 2020	155
Info for NOF – avd. Oppland	156
Innholdsfortegnelse	157
Lederen	158
Ringmerkingsrapporten for 2020	160
Vannfugltellingen vinteren 2020/2021	170
Biowet seminar på Dokkadeltaet våtmarksenter	186
Jaktfalk i Oppland i 2020	192
«Siste nytt»	199
«Skrivestafett» av Tom Borgersen	235

Foto fremside: **Myrhauk** ved: Per Åge Skålerud

Foto bakside: **Jordugle** ved: Gundega Skålerud

Lederens spalte

Av Jon Opheim

I vår verden måles det meste i tall, også i diskusjoner om naturvern. Offisiell statistikk viser at 17,5% av landets landareal er vernet, herav 2,3 % som naturreservater. Biologisk sett favner ikke disse områdene nok til å ta vare på det biologiske mangfold, til det er altfor mange viktige naturtyper underrepresentert. Bak disse tallene skjuler det seg en annen statistikk som jeg er minst like mye opptatt av. Hvilken kvalitet har vi på våre vernevedtak og hvordan forvalter vi våre verneområder? Jeg har laget meg ei liste over de naturreservatene i Oppland som er påført et eller annet menneskelig inngrep siden vernevedtaket ble gjort. Den lista er altfor lang!

Nå i høst fikk jeg en nærmere tallfesting på noe av dette. I et oppslag i Morgenbladet, som også tar for seg noen av verneområdene i vårt distrikt, blir det satt fokus på dagens dispensasjonspraksis. Det var mildt sagt skremmende lesning. På noen saksområder (f.eks. bygging i LNF/LNFR og motorferdsel i utmark) lå dispensasjonsandelen på over 90 %. Selv i naturreservater, som har landets strengeste form for vern, florerer det med dispensasjoner. Utad vil vi gjerne framstå som et foregangsland på naturvern, innad driver vi en bevisst og politisk styrt praksis med uthuling av det lovverket som skal ivareta verneområdene. Er det slik vi skal «sikre» det biologiske mangfold for framtida?

Vi har nok av lokale eksempler på hva som egentlig foregår. Nå aller sist fikk Nye Veier AS dispensasjon fra Statsforvalteren om å «prøvebore» i strandsonen av Trettenstryka fuglefredningsområde i Øyer kommune. De trengte slike undersøkelser for å kunne legge fram alternativer til utvidelse av E-6. En rasering av dette enestående overvintringsområdet for vannfugl kan altså bli en realitet. Vi har selvsagt klaget på vedtaket, og avventer spent et svar.

I denne sammenheng er Lågendeltaet naturreservat også en «het potet». Her er situasjonen likevel mer komplisert. Dagens E-6 trase går tvers gjennom reservatet i en lengde på ca. 600 m og helt i kanten av reservatet i ytterligere ca. 3,5 km. Den er til stor ulempe for fuglelivet. Våre registreringer over mer enn 50 år viser at mellom 85 – 90% av rastende trekkfugl (vannfugl) på våren oppholder seg i nærsone til denne veitraseen. Det var derfor med god grunn at fugleforeningen, med støtte fra andre naturvernorganisasjoner, kjempet hardt imot disse planene i slutten av 1970-årene. Det var den gang – som nå – ønske om å legge vegen utenfor reservatet. Dagens E-6 planer, med å legge vegen i en ca. 4 km lang tunnel forbi den mest fuglerike delen av deltaet, er slik sett langt på vei

innfridd. En ny bruforbindelse gjennom reservatet ved Hovemoen er selvsagt ikke ønskelig, og bryter med viktige verneprinsipper. Konsekvensen for det biologiske mangfold, og fuglelivet spesielt, er likevel langt mindre ved denne løsningen. Våre registreringer viser at bare 1 – 3% av vannfuglene bruker området rundt Våløya, hvor ny bru er planlagt. Her står en altså overfor noen dilemmaer. Uansett veivalg trengs dispensasjoner. Det overordnede i denne saken må likevel være å velge en kunnskapsbasert løsning, dvs. å plassere E-6 der den gjør minst skade, både i forhold til fugl og andre kvaliteter. Det er i seg selv et viktig prinsipp. Siden dette standpunktet har vært en del kritisert er det viktig å være ærlig på faktaopplysninger. Våløya hadde tidligere (før fredningen) verdifull flommarksskog. Denne ble drenert og oppdyrket. Samme sted ble også krysningspunkt for store kraftlinjer. Det er faktisk få områder i naturreservatet som har fått så hard medfart av menneskelig virksomhet som nettopp det stedet der ny E-6 bru er planlagt.

Å beholde dagens E-6 trase gjennom Lågendeltaet, med de utvidelser som raskt vil tvinge seg fram, blir etter mitt og foreningens syn en lite framtidrettet løsning, - ikke bare for fugl men også annet biologisk mangfold.

Foto: Per Åge Skålerud - Bildet mitt får illustrere Jon`s ord. Klok som en ugle heter det, men jeg undres stadig over menneskeheten. – Vi er våres egen fiende.

Oppland ringmerkingsgruppe

rapport for 2020

Av Even Dehli

Totaltallet for 2020 ble hele 10 032 merka fugler. Dette er det nest beste resultatet for Oppland RG! Vel 9 000 av disse fuglene vart merka på Hadeland.

Merkingene i 2020 ble utført av: Tonje Berland (A-lisens) Tom Borgersen (B-lisens), Ole Bosse (A), Even Dehli (A), Helge Grønlien (B), Morten Haug (A), Anne Gri Henriksen (A), Stein Roger Nybakke (A), Even Raassum (A), Einar Selvåg (A), Even og Kathy Tjørve (A) og Trond Øigarden (A). Even Raassum merka hele 3106 fugler. Endelig passerte dermed en av de «ferske» ringmerkerne undertegnete (3022). Imponerende!

Antallet merka arter var 78 og det var to nye arter; lercefalk og furukorsnebb. Antallet arter merka i Oppland RG er dermed kommet opp i 157.

2020 ble et nytt «sisik år» i Oppland RG. Det var ikke minst takket være Even Raassums iherdige innsats i Brandbukampen. Frøåret på bjørk og gran holdt seg over vinteren og grønnsisik (1448) ble årets mest merka art. Det ble også merka 634 gråsisiker (5. plass). Derimot ble bare 39 bjørkefink merka. Det må være noe av det laveste antallet i historien i Oppland. Som en av de vanligste hekkefuglene i fjellet vitner dette trolig om svært vanskelige hekkeforhold der i 2020. Til sammenlikning gikk det mye bedre i lavere strøk der bl.a. bokfinken (472) holder til. Det gode frøåret på gran viste seg i mengder av korsnebb av alle slag. Grankorsnebb er den vanligste arten, men den er ikke lett å skille fra furukorsnebb. Mange individer blir nok feilbestemt («sjansebestemt»). Med fuglen i hånda og skyvelær til å måle nebbet er det

lettere. Vekta er også litt ulik. Korsnebbene er imidlertid jøtt vanskelige å fange. Under en liten låve på Finnskjeggholen like ved skiløypa på Lygna oppdaga vi at korsnebb fløy inn under låven og lette etter noe. De hang oppned på golvstokkene. Insekter var det ikke der. Kanskje var det salt de var ute etter, etter tidligere års salting av høy? Mineralmangel er vanlig hos korsnebbene som hekker vinterstid og forer unga sine på ensidig frødiett. Men var det mulig å fange dem? Ja, det viste seg å være lett å stenge deler av sidene rundt låven med 2 nett og jage fuglene i nettet. Imens passerte skiløpere mellom låven og der jeg satt! I løpet av noen solrike marsdager merka jeg hele 13 grankorsnebb og 6 furukorsnebb, de første furukorsnebbene som er merka i Oppland. Sjøl med fuglene i hånda var forskjellene på artene overraskende små. Flere av hunnene hadde rugeflekk. De 2 artene hekker altså sammen her oppe i barblandingsskogen på Lygna. Det var virkelig en interessant opplevelse i skiløypa.

Og igjen må jeg undre meg over hvor lett det er for fuglefotografer å artsbestemme disse og andre fugler på jøtt langt hold. Mange av ringmerkerne i Oppland tar ansvar for å merke unger i fuglekasser. Med såpass stor innsats blir det hvert år merka ganske store antall f.eks. av meis og svarthvit fluesnapper. På denne måten gir det grunnlag for å si noe om årets hekkesesong. Merkingene av kjøttmeis (1030) og blåmeis

(909) var rekordartet. Av disse var henholdsvis 391 og 428 unger. Bare 52 granmeis og 72 svartmeis fikk ringer på, men det var en liten framgang fra 2019.

2020 ble et merkelig ugleår (Se Hujon nr.3, 2020). Smågnagere var det massevis av og perleuglehannene begynte tidlig å synge over hele fylket. Men hekkingene uteble. Hunnene kom ikke. Først langt utpå sommeren kom noen få hunner (langveisfra?) og en håndfull kasser fikk unger i seg. For kattuglene vart det derimot et rekordår. Helt bofaste som kattugleparene er utnyttet de raskt mattilgangen med jøtt mange hekkinger og store kull. 129 ringmerka unger er ny rekord i Oppland.

Låvesvale (1187) er alltid langt oppe på lista. Nettfangst på ettersommeren ved Skirstadtjernet har i åras løp gitt mange tusen merkinger. Nytt er det at det nå også blir merka mange hundre låvesvaler ved Stortjernet på Tingelstad, noen km lenger nord. Morten Haug har her funnet en flott

lokalitet med frodig takrørskog. I sin travle blikkenslagerhverdag har han lagt ned en imponerende innsats. 18 rørsangere og 11 tornsangere merka også Morten her i 2020. Norges vanligste fugleart løvsangeren (617) hadde sitt dårligste år i Oppland RG siden 2015. En kjølig vår med snø på bakken over store områder viser hvor sårbart livet kan være for våre fjærkledder venner. Fuglekongen (494) hadde derimot et godt år. Med sitt ørvesle reir høgt oppe i trærne og sine to store kull produserte tydeligvis denne vår minste fugl enorme mengder av unger. Vannfugltellinga som NOF/Oppland foretar i desember hvert år gir et godt inntrykk av svingningene i flere fuglebestander, spesielt av fossekall (128). En annen måte å overvåke bestanden på er ved hjelp av kasser og ringmerking. Antall hekkinger økte sterkt fra 2018 og 2019 og 103 ringmerka unger er det nest beste resultatet i Oppland RG. Kasser for fossekall under bruer er jøtt kjærkomne. Enkle å lage og greie å henge opp. Noe å satse på?

Furukorsnebb ble ringmerket for første gang i ringmerkingsgruppens historie.

Ringmerkingsoversikt. Oppland RG 2020.

RINGMERKINGS OVERSIKT 2020	Tidligere merka	Pull	Andre(f.g)	Totalt	Totalt	Mest merka	Mest merka
		2020	2020	2020		2020	Totalt
Gråhegre <i>Ardea cinerea</i>	651				651		
Knoppsvane <i>Cygnus olor</i>	11				11		
Hvitkinngås <i>Branta leucopsis</i>	6				6		
Stökkand <i>Anas platyhynhos</i>	30				30		
Kvinand <i>Bucephala clangula</i>	54				54		
Laksand <i>Mergus merganser</i>	34				34		
Myrhauk <i>Circus cyaneus</i>	37				37		
Hønehauk <i>Accipiter gentilis</i>	351	26	2	28	379		
Spurvehauk <i>Accipiter nisus</i>	87		3	3	90		
Musvåk <i>Buteo buteo</i>	9		1	1	10		
Fjellvåk <i>Buteo lagopus</i>	79				79		
Kongeørn <i>Aquila chrysaetos</i>	3				3		
Fiskeørn <i>Pandion haliaetus</i>	11		1	1	12		
Vandrefalk <i>Falco peregrinus</i>	8				8		
Tårnfalk <i>Falco tinnunculus</i>	162	33		33	195		
Lerkefalk <i>Falco subbuteo</i>			1	1	1		
Dvergfalk <i>Falco columbarius</i>	51				51		
Storfugl <i>Tetrao urogallus</i>	3				3		
Tjeld <i>Haematopus ostralegus</i>	13				13		
Dverglo <i>Charadrius dubius</i>	1				1		
Sandlo <i>Charadrius hiaticula</i>	5				5		

RINGMERKINGS OVERSIKT 2020	Tidligere merka	Pull	Andre(f.g)	Totalt	Totalt	Mest merka	Mest merka
Boltit Charadrius morinellus	5				5		
Heilo Pluvialis apricaria	5				5		
Vipe Vanellus vanellus	66				66		
Polarsnipe Calidris canutus	1				1		
Dvergsnipe Calidris minuta	1				1		
Temmincksnipe Calidris Temminckii	2				2		
Fjæreplytt Calidris maritima	1				1		
Myrsnipe Calidris alpina	8				8		
Brushane Philomachus pugnax	1				1		
Enkeltbekkasin Gallinago gallinago	13		1	1	14		
Dobbeltbekkasin Gallinago media	4				4		
Rugde Scolopax rusticola	1				1		
Storspove Numenius arquata	5				5		
Rødstilk Tringa totanus	4				4		
Gluttsnipe Tringa nebularia	22				22		
Grønnstilk Tringa glareola	4				4		
Skogsnipe Tringa ochropus	15				15		
Strandsnipe Actitis hypoleucos	117				117		
Svømmesnipe Phalaropus lobatus	2				2		
Hettemåke Larus ridibundus	1073	12		12	1085		
Fiskemåke Larus canus	89				89		
Gråmåke Larus argentatus	343				343		
Sildemåke Larus fuscus	25				25		

RINGMERKINGS OVERSIKT 2020	Tidligere merka	Pull	Andre(f.g)	Totalt	Totalt	Mest merka	Mest merka
Krykkje Rissa tridactyla	4				4		
Makrellterne Sterna hirundo	80				80		
Rødnebbterne Sterna paradisaea	3				3		
Lomvi Uria aalge	2				2		
Alke Alca torda	1				1		
Bydue Columba livia var. domestica	9				9		
Skogdue Columba oenas	3				3		
Ringdue Columba palumbus	31	2		2	33		
Tyrkerdue Streptopelia decaocto	1				1		
Gjøk Cuculus canorus	3				3		
Haukuge Surnia ulula	121	3	3	6	127		
Spurveugle Glaucidium passerinum	29		2	2	31		
Kattugle Strix aluco	834	129	12	141	975		
Hornugle Asio otus	21				21		
Jordugle Asio flammeus	3				3		
Perleugle Aegolius funereus	985	9	70	79	1064		
Tårnseiler Apus apus	531	86		86	617		
Vendehals Jynx torquilla	48	8		8	56		
Grønnspekk Picus viridis	7				7		
Gråspekk Picus canus	3				3		
Svartspekk Dryocopus martius	2				2		
Flaggspekk Dendrocopos major	210		15	15	225		
Dvergspett Dendrocopos minor	15				15		

RINGMERKINGS OVERSIKT 2020	Tidligere merka	Pull	Andre(f.g)	Totalt	Totalt	Mest merka	Mest merka
Tretåspett <i>Picoides tridactylus</i>	3				3		
Sanglerke <i>Alauda arvensis</i>	7				7		
Sandsvale <i>Riparia riparia</i>	1066		5	5	1071		
Låvesvale <i>Hirundo rustica</i>	12466		1187	1187	13653	2	2
Taksvale <i>Delichon urbica</i>	80				80		
Trepplerke <i>Anthus trivialis</i>	174		18	18	192		
Heipplerke <i>Anthus pratensis</i>	823		64	64	887		
Lappplerke <i>Anthus cervinus</i>	2				2		
Gulerle <i>Motacilla flava</i>	230		27	27	257		
Vintererle <i>Motacilla cinerea</i>	264	22	3	25	289		
Linerle <i>Motacilla alba</i>	1810	8	72	80	1890		
Sidensvans <i>Bombycilla garrulus</i>	528		1	1	529		
Fossefall <i>Cinclus cinclus</i>	1272	103	25	128	1400		
Gjerdsmett <i>Troglodytes troglodytes</i>	191		29	29	220		
Jernspurv <i>Prunella modularis</i>	3741		312	312	4053	9	
Rødstrupe <i>Erithacus rubecula</i>	2660		198	198	2858		
Nattergal <i>Luscinia luscinia</i>	2				2		
Blåstrupe <i>Luscinia svecica</i>	910		12	12	922		
Rødstjert <i>Phoenicurus</i>	533	4	4	8	541		
Buskskvett <i>Saxicola rubetra</i>	137		1	1	138		
Steinskvett <i>Oenanthe oenanthe</i>	60				60		
Ringtrost <i>Turdus torquatus</i>	1				1		
Svarttrost <i>Turdus merula</i>	913		65	65	978		

RINGMERKINGS OVERSIKT 2020	Tidligere merka	Pull	Andre(f.g)	Totalt	Totalt	Mest merka	Mest merka
Gråtrost Turdus pilaris	1652		20	20	1672		
Måltrost Turdus philomelos	242		28	28	270		
Rødvingetrost Turdus iliacus	780	5	31	36	816		
Duetrost Turdus viscivorus	8				8		
Gresshoppesanger Locustella naevia	3				3		
Elvesanger Locustella fluviatilis	2				2		
Sivsanger Acrocephalus schoenobaenus	21				21		
Myrsanger Acrocephalus palustris	32		4	4	36		
Rørsanger Acrocephalus scirpaceus	325		22	22	347		
Busksanger Acrocephalus dumetorum	7				7		
Gulsanger Hippolais icterina	53		1	1	54		
Hauksanger Sylvia nisoria	1				1		
Møller Sylvia curruca	189		17	17	206		
Tornsanger Sylvia Communis	52		12	12	64		
Hagesanger Sylvia borin	1029	7	63	70	1099		
Munk Sylvia atricapilla	1425		184	184	1609		
Bøksanger Phylloscopus sibilatrix	5				5		
Gransanger Phylloscopus collybita	640		108	108	748		
Løvsanger Phylloscopus trochilus	16689		617	617	17306	6	1
Gulbrynsanger Phylloscopus inornatus	1				1		
Fuglekonge Regulus regulus	1468		494	494	1962	7	
Gråfluesnapper Muscicapa striata	157	10	1	11	168		

RINGMERKINGS OVERSIKT 2020	Tidligere merka	Pull	Andre(f.g)	Totalt	Totalt	Mest merka	Mest merka
Svarthvit fluesnapper <i>Ficedula hypoleuca</i>	7792	267	13	280	8072	10	8
Stjertmeis <i>Aegithalos caudatus</i>	180		24	24	204		
Løvmeis <i>Parus palustris</i>	20				20		
Granmeis <i>Parus montanus</i>	1407		52	52	1459		
Toppmeis <i>Parus cristatus</i>	19		1	1	20		
Svartmeis <i>Parus ater</i>	1045	38	34	72	1117		
Blåmeis <i>Parus caeruleus</i>	8824	428	481	909	9733	4	6
Kjøttmeis <i>Parus major</i>	11907	391	639	1030	12937	3	3
Spettmeis <i>Sitta europaea</i>	691	37	33	70	761		
Trekryper <i>Certhia familiaris</i>	182		8	8	190		
Tornskate <i>Lanius collurio</i>	24				24		
Varsler <i>Lanius excubitorr</i>	4				4		
Nøtteskrike <i>Garrulus glandarius</i>	195		1	1	196		
Nøttekråke <i>Nucifraga caryocatactes</i>	11				11		
Lavskrike <i>Perisoreus infaustus</i>	62		29	29	91		
Skjære <i>Pica pica</i>	438		3	3	441		
Kaie <i>Corvus monedula</i>	527		2	2	529		
Kornkråke <i>Corvus frugilegus</i>	1				1		
Kråke <i>Corvus corone cornix</i>	103				103		
Ravn <i>Corvus corax</i>	3				3		
Stær <i>Sturnus vulgaris</i>	1461		6	6	1467		
Gråspurv <i>Passer domesticus</i>	593		2	2	595		
Pilfink <i>Passer montanus</i>	1278	6	179	185	1463		
Bokfink <i>Fringilla coelebs</i>	4234		472	472	4706	8	

RINGMERKINGS OVERSIKT 2020	Tidligere merka	Pull	Andre(f.g)	Totalt	Totalt	Mest merka	Mest merka
Bjørkefink <i>Fringilla montifringilla</i>	8604		39	39	8643		7
Gulirisk <i>Serinus serinus</i>	1				1		
Grønnfink <i>Carduelis chloris</i>	11751		129	129	11880		4
Stillits <i>Carduelis carduelis</i>	63		39	39	102		
Grønnsisik <i>Carduelis spinus</i>	10409		1448	1448	11857	1	5
Tornirisk <i>Carduelis cannabina</i>	18	3	1	4	22		
Bergirisk <i>Carduelis flavirostris</i>	41				41		
Gråsisik <i>Carduelis flammea</i>	5152		634	634	5786	5	9
Brunsisik <i>Carduelis cabare</i>	299		15	15	314		
Polarsisik <i>Carduelis hornemanni</i>	83				83		
Furukorsnebb <i>Loxia pytyopsittacus</i>			6	6	6		
Grankorsnebb <i>Loxia leucoptera</i>	15		13	13	28		
Rosenfink <i>Carpodacus erythrinus</i>	138		3	3	141		
Konglebit <i>Pinicola enucleator</i>	2		6	6	8		
Dompap <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	4966		158	158	5124		10
Kjernebiter <i>Coccothraustes</i>	48		1	1	49		
Snøspurv <i>Plectrophenax nivalis</i>	17				17		
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	1925		88	88	2013		
Hortulan <i>Emberiza hortulana</i>	9				9		
Sivspurv <i>Emberiza schoeniclus</i>	2638		100	100	2738		
Lappspurv <i>Calcarius lapponicus</i>	1				1		
SUM:	146 194	1 637	8 395	10 032	156 226		

NOEN INTERESSANTE KONTROLLER.

Også dette året fikk Oppland RG mange meldinger fra utlandet via Ringmerkingsentralen på Stavanger Museum.

Det var fra/til:

Sverige   **3 ind.** (*løvsanger, grønnsisik, hønsehauk*)
Finland   **2 ind.** (*fuglekonge, grønnsisik*)
Estland   **1 ind.** (*gråsisik*)
England   **3 ind.** (*1 sidensvans, 2 bokfinker*)
Tyskland   **3 ind.** (*sandsvale, rødstrupe, grønnsisik*)
Nederland **2 ind.** (*jernspurv, munk*),
Sveits   **1 ind.** (*grønnsisik*)
Belgia   **1 ind.** (*måltrost*)

Hvert år får vi også noen titalls interessante meldinger om ringmerka fugler i Norge i tillegg til ca. 500 egenkontroller. Siste egenkontroll av verdens eldste lavskrike, som ble merka i Espedalen 7.11.2004, ble gjort 02.10.2020!

Moen 18.1.2021.
Even Dehli.

VANNFUGLTELLINGEN VINTEREN 2020/2021

Av Jon Opheim

INNLEDNING

Årets vannfugltelling er den 44. på rad, og vår 41. telling der tilnærmet alle åpne elve-strekninger og større innsjøer i tidligere Oppland fylke er blitt undersøkt. Registreringene omfatter 55 vassdrag/innsjøer, som er inndelt i 105 lokaliteter. Samlet lengde av åpent vatn som ble undersøkt var 647,7 km, fordelt på 270,4 km vannareal (innsjøer) og 377,3 km elvestrekninger. Det er utført tellinger i 26 kommuner, inkl. Jevnaker og Lunner i Viken fylke.

Tellingene ble i all hovedsak foretatt i perioden 12.12. - 31.12. Som i tidligere år ble det foretatt organiserte opptellinger i de største vassdragene.

Hele 38 medlemmer deltok i vinterens telling (se de enkelte vassdrag). Alle takkes for stor innsats. I tillegg er det innhentet noen observasjoner fra *artsobservasjoner.no*.

SAMMENDRAG

Desember måned ble den mildeste måneden vi har hatt siden vi startet opp med disse vinter-tellingene i 1967/1968. Med sammenhengende varmegrader over lang tid var mange av våre innsjøer isfrie helt fram mot årsskiftet. Dette mildværet fikk imidlertid en brå slutt i begynnelsen av januar med vedvarende kuldeperiode fram til midten av februar måned, og dermed omfattende islegging.

Årets vannfugltelling, med tilsammen 3617 ind. fordelt på hele 32 arter (havørn og vintererle medregnet), gir således ikke noe sannferdig bilde av overvintringsbestanden. Hadde vi gjennomført ei tilsvarende telling i slutten av februar ville resultatet kanskje bare blitt en fjerdedel av dette antallet.

Med de gunstige isforholdene kunne en ha forventet et noe større totalresultat, som bare ble ca. 350 ind. høyere enn gjennomsnittet for de siste 25 årene. Antall arter ble imidlertid rekordstort.

Som i tidligere år oppholdt det seg mest vannfugl i Mjøsa og Randsfjorden. Hele 26 av de 32 artene og 1615 ind. (45%) av totalantallet oppholdt seg i disse to innsjøene. I Mjøsa var det størst konsentrasjoner rundt Hunnselvas utløp, ved Kapp og i Totenvika. I Randsfjorden var det som vanlig flest fugl ved Jevnaker og i Røykenvika.

Vinterbestanden av våre to svanearter har vært nokså ustabil i de senere årene, der sangsvana har hatt en negativ tendens de siste ca. 10 årene. De siste to års tellinger på hhv. 143 og 174 ind. peker på nytt oppover, men er likevel godt under toppårene for 10 - 15 år siden med over 400 ind. på det meste. Knoppsvane har vist større variasjoner og er nok i sterkere grad påvirket av isforholdene. I løpet av de seneste ti-årene har antallet variert mellom 21 - 143 ind. Årets resultat på 133 ind. ble det tredje høyeste vi har hatt for denne arten.

Kanadagåsa er i enda større grad enn svanene en ustabil overvintrer, og trekker raskt ut når isforholdene blir ugunstige. Årets resultat på 160 ind. - som ligger godt over gjennomsnittet - var således ikke overraskende. Av disse ble hele 110 ind. registrert på Jarenvannet i Gran.

Blant endene dominerte som vanlig stokkanda. Med 1647 ind. sto den for nær halvparten (46%) av vinterens samlede vannfuglantall. Høyere antall er bare registrert i 6 tidligere vintrer.

Antall kvinender (373 ind.) ble tilnærmet likt fjoråret, og nær opp mot gjennomsnittet for de siste 30 årene (391 ind.). Laksanda, som er vår tredje vanligste andeart på vinteren, har hatt en negativ bestandsutvikling i de seneste årene. Årets resultat på 88 ind. var en liten opp-gang i forhold til de siste vintrene, men ca. 20 ind. under gjennomsnittet for de siste 30 årene.

Av måkeartene har fiskemåka vært den mest stabile, med antall på mellom 50 - 100 ind. i de fleste årene siden 1990. Årets resultat på 69 ind. ble litt under et gjennomsnittså for denne arten. Som i tidligere år hadde de fleste fuglene tilhold ved Hunnselvas utløp i Gjøvik. Gråmåka har vært en av våre mest ustabile vinterarter med antall på over 1000 ind. i enkelte milde vintre. Årets resultat på 292 ind. ligger nær gjennomsnittet for de siste 30 årene. Vi skal likevel 9 år tilbake for å finne et såpass høyt antall av denne arten, som ble sett i størst konsentrasjoner i Mjøsa rundt Gjøvik.

Bestanden av fossekall viser en svak nedadgående tendens hele perioden sett under ett. Årets resultat på 538 ind. ble en del bedre enn de to foregående vintrene, men likevel en del under gjennomsnittet. I disse tallene skjuler det seg imidlertid store og til dels bekymringsfulle bestandsendringer innenfor noen av de større vassdragene. I 20-års perioden 1980 - 2000 var f.eks. Gudbrandsdalslågen og Begna omtrent likeverdige når det gjaldt overvintrende fossekall med gjennomsnitt på hhv. 176 og 167 ind. I årene etter 2000 har dette forholdet endret seg til hhv. 165 og 92 ind. I Hunnselva og Randselva ser vi også tydelig tilbakegang fra et gjennomsnitt på hhv. 32 og 14 fossekaller i årene fram til 2000 til et snitt på hhv. 22 og 10 ind. fra år 2000 og fram til i dag. Samlet sett er nok fossekallens tilbakegang i fylket noe større enn våre tall gir inntrykk av. Økt oppslutning og flere undersøkte vassdrag i de senere årene har i stor grad kompensert for minkende antall i flere av de større vassdragene.

Det milde desemberværet førte også til noen rekordstore antall hos noen av våre mer sjeldne, men etter hvert nesten årlige vintergjester. Her nevnes først og fremst hele 69 storskarv, 13 gråhegrer, 7 enkeltbekkasiner, 4 dvergdykkere, 4 sothøner, 2 toppdykkere og 2 horndykkere.

Av sjeldenhetene må vi spesielt trekke fram hele 14 lomvi, ei vannrikse, ei lappfiskand, samt ei vintererle.

Med den lange tidsserien vi har på disse tellingene ser vi flere utviklingstrekk hos mange arter, som ellers ville vært vanskelig å fange opp.

RESULTAT I DE ENKELTE VASSDRAGENE

TABELL 1. FOLLA, Dovre kommune. Telt 28.12 av Geir Gaarder og 30.12. av Tor Martin Haugen.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Vålåsjøen - Avsjøen	1,7	1	1	0,9
SUM	1,7	1	1	0,9

TABELL 2. HINDÅE, Dovre kommune. Telt 26.12 av Tor Martin Haugen.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Nedre del - mot Lågen	2,5	2	2	-
SUM	2,5	2	2	-

TABELL 3. LORA, Lesja kommune. Telt 16.12 og 02.01. av Tor Martin Haugen og Egil Brækken.

Strekning	Åpen, km	Fossekall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Nedre del - mot Lågen	2,0	3	3	-
SUM	2,0	3	3	-

TABELL 4. GUDBRANDSDALSLÅGEN, Lesja, Dovre, Sel, Nord- og Sør-Fron, Ringebru, Øyer og Lillehammer kommuner. Telt 12.12., 13.12., 14.12., 16.12., 17.12., 18.12., 20.12., 21.12., 22.12., 25.12., 26.12. og 02.01. av John Apeland, Annbjørg Backer, Tom Skaansar Borgersen, Olav Brendjord, Per Bådshaug, Knut Gundersen, Tor Martin Haugen, Gunnar Håkenstad, Bjørn Roar Løkken, Jon Opheim, Øyvind Paulsrud og Ragnar Ødegård. Supplering: 25.12. (Per Jan Hagevik).

Strekning	Åpen km	Sangsvane	Stokkand	Kvinand	Laksand	Fossekall	Andre arter	Sum	Gj. snitt tidl. år
Lordalsvegen - Prestgardsbrua	3,0					1		1	-
Bottheimsbrua - Talleråsbrua	22,3					14		14	6,7
Talleråsbrua - Sel grense	9,0					16		16	14,2
Dovre grense - Otta	10,8					5		5	12,3
Otta - bru ved Sjoa	9,1	22	3			2	5	32	6,6
Bru ved Sjoa - Kvam bru	10,8				1	10		11	24,5
Kvam bru - Vinstra	10,4					2		2	3,4
Vinstra - Harpefosdammen	6,7		20			33	1	54	25,7
Harpefosdammen-Fryas utløp	12,3	6				3	20	29	25,6
Fryas utløp - Vålas utløp	4,9			1		6		7	7,3
Vålas utløp - Elstad	3,5					6		6	5,3
Ved Fåvang (øst- og vestsida)	8,0	2	43		1	1	1	48	11,3
Trettenstrykene - Hovdfossen	4,5	1	2	3		80	5	91	74,1
Hovdfossen – Tingberg bru	8,2				1		23	24	1,3
Tingberg bru - Hunderfossen	6,4			2	5	3	5	15	10,9
Lågendeltaet - Vingnesbrua	10,3		36	7	2	33	13	91	124,0
SUM	140,2	31	104	13	10	215	73	446	353,2

Rubrikken **andre arter** omfatter:

- Knoppsvane: Tils. 59 ind. (5 ind. mellom Otta og Sjoa, Sel, 16.12., 20 ind. vest for Hundorp bru, Sør-Fron, 22.12., 4 ind. Trettenstrykene, Øyer, 13.12., 22 ind. Gillebofjorden, Øyer, 13.12., 4 ind. Jevnefjorden, Øyer, 13.12. og 4 ind. i Lågendeltaet, Lillehammer, 14.12.).
- Kanadagås: 1 ind. Gillebofjorden, Øyer, 13.12.
- Gråhegre: Tils. 2 ind. (1 ind. ved Fåvang, Ringebru, 26.12. og 1 ind. Trettenstrykene, Øyer, 20.12.).
- Storskarv: 1 ind. i Lågendeltaet, Lillehammer, 13.12.
- Vannrikse: Ferske spor etter 1 ind. i Lågendeltaet, Lillehammer, 13.12.
- Havørn: 1 ind. langsmed Lågen over Vinstra, Nord-Fron, 20.12.
- Gråmåke: 7 ind. Lågendeltaet, Lillehammer, 14.12.
- Vintererle: 1 ind. sett i flukt ved Hunderfosdammen, Øyer, 25.12.

TABELL 5. OTTAELVA, Vågå og Sel kommuner. Telt 13.12. og 29.12. av Per Bådshaug og 19.12. av Geir Gaarder.

Strekning	Åpen km	Sangsvane	Knoppsvane	Stokkand	Kvinand	Laksand	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidligere år
Otta – Lalm	17,0						27	27	41,6
Lalmsvatnet	5,0	19	5	3	3	1		31	25,4
Lalmsvatnet - t.o.m. utosen av Vågåvatnet	10,0			14	9		8	31	53,5
Pollvatnet	0,5	1						1	-
SUM	32,5	20	5	17	12	1	35	90	120,5

TABELL 6. VÅGÅVATNET, Vågå kommune. Telt 13.12. av Per Bådshaug.

Strekning	Åpen, km	Knoppsvane	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Ved Tessand og østover	4,0	10	10	-
SUM	4,0	10	10	-

TABELL 7. SJOA, Vågå kommune. Telt 02.01. av Bjørn Roar Løkken, Per Nettet og Jon Opheim.

Strekning	Åpen km	Stokkand	Kvinand	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Utosen av Gjende - Øvre Sjødalsvatn	5,2	11	4	13	28	26,3
Øvre Sjødalsvatn - Nedre Sjødalsvatn	1,0			3	3	8,1
Nedre Sjødalsvatn - Russlii	4,0			14	14	20,6
SUM	10,2	11	4	30	45	55,0

TABELL 8. MURUA, Nord-Fron kommune. Telt 05.01. av Harald Bolstad.

Strekning	Åpen km	Kvinand	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Slangen - Olstappen	2,0	1	2	3	8,1
SUM	2,0	1	2	3	8,1

TABELL 9. ESPA, Sør-Fron kommune. Telt 05.01. og 09.01. av Harald Bolstad.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Espedalsvatnet - Breisjøen	0,2	1	1	0,9
Breisjøen - Olstappen	1,8	4	4	4,0
SUM	2,0	5	5	4,9

TABELL 10. TROMSA, Ringebu kommune. Telt 18.12. av Knut Gundersen.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Nedre del mot Lågen	0,8	1	1	1,5
SUM	0,8	1	1	1,5

TABELL 11. NORDÅA, Lillehammer kommune. Telt 16.12. av Sven Haugen.

Strekning	Åpen, km	Stokkand	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Reinsvatnet - Mellsjøen	1,2	4	2	6	2,8
SUM	1,2	4	2	6	2,8

TABELL 12. STUVA, Lillehammer kommune. Telt 16.12. av Sven Haugen.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Utoen av Mellsjøen - Kroksjøen	0,5	3	3	7,6
SUM	0,5	3	3	7,6

TABELL 13. RAUDTJERNBEKKEN, Lillehammer kommune. Telt 16.12. av Sven Haugen.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidl. år
Utoen av Raudtjernet	0,1	1	1	1,0
SUM	0,1	1	1	1,0

TABELL 14. MESNAELVA, Lillehammer kommune. Telt 14.12. av Sven Haugen.

Strekning	Åpen, Km	Sangsvane	Stokkand	Kvinand	Laksand	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidligere år
Kroken - Mesnasaga	6,0	3	48	4	2	17	74	41,6
SUM	6,0	3	48	4	2	17	74	41,6

TABELL 15. GAUSA, Lillehammer og Gausdal kommuner. Telt 14.12. av Jon Opheim og Ragnar Ødegård.

Strekning	Åpen, km	Stokkand	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Lågen ved Fåberg-Segalstad bru	14,8	93	3	96	26,7
SUM	14,8	93	3	96	26,7

TABELL 16. RAUDA, Gausdal kommune. Telt 26.12. av Sverre Lundemo og Svein Lundemo.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Nedre del mot Vesle-elva	1,7	2	2	3,6
SUM	1,7	2	2	3,7

TABELL 17. VESLE-ELVA, Gausdal kommune. Telt 26.12. av Sverre Lundemo og Svein Lundemo.

Strekning	Åpen, km	Stokkand	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Segalstad bru - møte med Rauda	3,5	3	3	3,3
SUM	3,5	3	3	3,3

TABELL 18. MJØSA, Lillehammer, Gjøvik og Østre Toten kommuner. Telt 13.12., 16.12., 21.12., 23.12., 25.12. av John Apeland, Bjørn Harald Larsen, Geir Gaarder, Ragnar Ødegård og Tom Dalhøy. Suppleringer: 23.12. (Dag Leonard Fjeldstad og Anne C. Fjeldstad) og 08.01. (Tom Dalhøy).

Strekning	Åpen km	Knopp-svane	Stokk and	Kvin-and	Laks and	Fiske måke	Grå-måke	Andre arter	Sum	Gj. snitt tidl. år
Vingnesbrua-Vingrom	7,0		10	1				1	12	0,8
F.o.m. Vingrom – Svennesvollene	12,0	2		5			9	2	18	12,0
F.o.m. Svennesvollene - Stokkelvas utløp	10,2		9	6	2		1	6	24	29,7
F.o.m. Stokkelvas utløp - Gjøvik brygge	11,0	1		7	3	4	10	2	27	28,7
F.o.m. Gjøvik brygge - t.o.m. Rambekkvika	3,0		168	2		48	200	3	421	267,5
Rambekkvika - Kapp	11,0		50	5			12	5	72	18,2
F.o.m. Kapp - Totenvika	7,0	4	70	4	1			8	87	90,4
Totenvika	5,0		131	30	2	10	3	5	181	79,8
Totenvika - Akershus grense	8,0		23		2		1	4	30	45,6
SUM	74,2	7	461	60	10	62	236	36	872	572,7

Rubrikken **andre arter** omfatter:

- Sangsvane: Tils. 7 ind. (5 ind. Kapp brygge, Østre Toten, 25.12. og 2 ind. Totenvika, Østre Toten, 25.12.).
- Brunnakke: 1 ind. Mjøs bassenget ved Vingnes, Lillehammer, 13.12.
- Krikkand: 1 ind. Veibyvika, Østre Toten, 21.12.
- Havelle: 1 ind. Moavika mellom Svennesvollene og Stokkelvas utløp, Gjøvik, 21.12.
- Svartand: 1 ind. ved Sveastranda, Gjøvik, 21.12.
- Siland: 1 ind. Vingrom, Lillehammer, 21.12.
- Smålom: 1 ind. Totenvika, Østre Toten, 21.12.
- Dvergdykker: 1 ind. Mjøsa ved Kapp, Østre Toten, 08.01.
- Storskarv: Tils. 11 ind. (2 ind. Svennesvollene, Gjøvik, 21.12., 1 ind. mellom Stokkelvas utløp og Gjøvik brygge, Gjøvik, 21.12., 2 ind. Rambekkvika, Gjøvik, 16.12., 1 ind. ved Bjørklund i Nordlia, Østre Toten, 21.12., 2 ind. Båkinnstranda, Østre Toten, 21.12., 1 ind. Kapp brygge, Østre Toten, 25.12., 1 ind. Totenvika, Østre Toten, 16.12. og 20.12. og 1 ind. Veibyvika, Østre Toten, 21.12.).
- Gråhegre: 1 ind. Kapp brygge, Østre Toten, 12.12, 20.12. og 21.12.
- Havørn: 1 ind. Vingrom, Lillehammer, 21.12.,
- Enkeltbekkasin: 2 ind. Paradisvika ved Biri travbane, Gjøvik, 21.12.
- Svartbak: 1 ind. Rambekkvika, Gjøvik, 16.12.
- Lomvi: Tils. 3 ind. (1 ind. Hekshusstranda, Østre Toten, 16.12. og 2 ind. Veibyvika, Østre Toten, 21.12.).
- Fossefall: Tils. 3 ind. (1 ind. Svennesvollene, Gjøvik, 21.12., 1 ind. Båkinnstranda, Østre Toten, 21.12. og 1 ind. Totenvika, Østre Toten, 20.12.).

TABELL 19. HUNNSELVA, Gjøvik og Vestre Toten kommuner. Telt 23.12. av Bjørn Harald Larsen.

Strekning	Åpen, km	Knopp-svane	Brun-nakke	Stokk-and	Kvin-and	Fosse-kall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Einavatn - Breiskallen	14,0	2	1	112	3	11	129	227,1
Breiskallen - Mjøsa	8,0			1	5	2	8	24,1
SUM	22,0	2	1	113	8	13	137	251,2

TABELL 20. STRØMSTADELVA, Vestre Toten kommune. Telt 23.12. av Bjørn Harald Larsen.

Strekning	Åpen km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Einavatnet - Skjelbreida	0,6	1	1	1,1
SUM	0,6	1	1	1,1

TABELL 21. BØVRA PÅ BØVERBRU, Vestre Toten kommune. Telt 23.12. av Bjørn Harald Larsen.

Strekning	Åpen, km	Stokkand	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Vesle Bergsjøen - Bøverbru	0,5	2	1	3	1,3
SUM	0,5	2	1	3	1,3

TABELL 22. RUDSBEKKEN PÅ BØVERBRU, Vestre Toten kommune. Telt 23.12. av Bjørn Harald Larsen.

Strekning	Åpen, km	Kvartbekkasin	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Ved utløpet i Vesle Bergsjøen	0,1	1	1	0,5
SUM	0,1	1	1	0,5

TABELL 23. HELGEDALSELVA, Vestre Toten kommune. Telt 23.12. av Bjørn Harald Larsen.

Strekning	Åpen km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Nedre del - mot Einavatnet	0,2	1	1	-
SUM	0,2	1	1	-

TABELL 24. EINAVATNET, Vestre Toten kommune. Telt 21.12. med suppleringer 17.12., 20.12. og 23.12. av Bjørn Harald Larsen.

Strekning	Åpen km	Sang-svane	Knopp-svane	Stokk-and	Kvin-and	Laks-and	Fosse-kall	Andre arter	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Vestsida	9,0	8	11	3	7	12		5	46	44,1
Øst + nord	10,5	17	8	10	8	3	3	26	75	13,1
Einavoll	0,5	1	2		3			2	8	3,6
SUM	20,0	26	21	13	18	15	3	33	129	60,8

Rubrikken **andre arter** omfatter:

Kanadagås:	13 ind. på østsida.
Brunnakke:	2 ind. på vestsida.
Svartand:	1 ind. på østsida.
Lappfiskand:	1 ind. Eina - Fiskevoll i nord.
Dvergdykker:	2 ind. ved Tomlevoll på vestsida (18.12.).
Storskarv:	Tils. 11 ind. (2 ind. ved Einavoll og 9 ind. på østsida).
Fiskemåke:	1 ind. på vestsida.
Gråmåke:	1 ind. på østsida.
Lomvi:	1 ind. på østsida.

TABELL 25. LENAELVA, Østre Toten kommune. Telt 20.12. og 25.12. av Geir Gaarder.

Strekning	Åpen, km	Enkeltebekkasin	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Totenvika - Kolbu	15,0	3	3	15,3
SUM	15,0	3	3	15,3

TABELL 26. VIGGA, Gran og Lunner kommuner. Telt 14.12. og 22.12. av Even Dehli og 25.12. av Anne Gri Stenbråten Henriksen.

Strekning	Åpen km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt snitt tidligere år
Røykenvika - Jarenvannet	5,0	5	5	29,6
Jarenvannet - Lunner	6,0	2	2	55,4
SUM	11,0	7	7	85,0

TABELL 27. JARENVANNET, Gran kommune. Telt 18.12. av Ragnar Ødegård og Jon Opheim og 20.12. av Even Dehli med suppleringer 15.12. (Anne Gri Henriksen), 23.12. (Jon Opheim) og 25.12. (Margaret M. Eggen).

Strekning	Åpen km	Sangsvane	Knoppsvane	Kanadagås	Stokkand	Kvinand	Lomvi	Andre arter	Sum	Gj.snitt tidligere år
Hele vatnet	4,0	6	4	110	20	4	10	11	165	15,0
SUM	4,0	6	4	110	20	4	10	11	165	15,0

Rubrikken **andre arter** omfatter:

Grågås:	1 ind. 20.12.
Grågås x kanadagås:	3 ind. 20.12.
Storskarv:	Hhv. 3 og 2 ind. 18.12. og 20.12.
Sothøne:	4 ind. 18.12.

TABELL 28. IVISTUBEKKEN, Gran kommune. Telt 18.12. av Jon Opheim og Ragnar Ødegård og 21.12. av Even Dehli.

Strekning	Åpen, km	Gråhegre	Enkeltebekkasin	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Røykenvika - Kruka	0,9	1	2	3	1,1
SUM	0,9	1	2	3	1,1

TABELL 29. KRUKA, Gran kommune. Telt 21.12. av Even Dehli.

Strekning	Åpen km	Laksand	Sum	Gjennomsnitt snitt tidligere år
Hele tjernet	0,3	8	8	-
SUM	0,3	8	8	-

TABELL 30. MÆNA, Gran kommune. Telt 18.12. av Jon Opheim og Ragnar Ødegård.

Strekning	Åpen, km	Knopp-svane	Stokk-and	Kvin-and	Laks-and	Stor-skarv	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Hele vatnet	1,0	4	13	3	4	1	25	-
SUM	1,0	4	13	3	4	1	25	-

TABELL 31. ASKJUMTJERNET, Gran kommune. Telt 15.12. av Even Dehli.

Strekning	Åpen km	Stokkand	Kvinand	Sum	Gjennomsnitt snitt tidligere år
Hele tjernet	0,150	45	1	46	0,3
SUM	0,150	45	1	46	0,3

TABELL 32. KVERNDALSBEKKEN, Gran kommune. Telt 14.12. av Even Dehli.

Strekning	Åpen km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt snitt tidligere år
Ved Klæstadmølla	0,2	1	1	-
SUM	0,2	1	1	-

TABELL 33. KALVSJØBEKKEN, Lunner kommune. Telt 20.12. av Even Dehli.

Strekning	Åpen km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt snitt tidligere år
Utosbekken	0,2	1	1	1,4
SUM	0,2	1	1	1,4

TABELL 34. SVENÅA, Jevnaker kommune. Telt 14.12. av Even Dehli.

Strekning	Åpen km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt snitt tidligere år
Toso, nedre del	0,2	1	1	-
SUM	0,2	1	1	-

TABELL 35. RANDSELVA, Jevnaker kommune. Telt 26.12. av Even Raassum.

Strekning	Åpen km	Knopp-svane	Stokk-and	Kvin-and	Laks-and	Fosse-fall	Andre arter	Sum	Gj.snitt tidligere år
Utosen Randsfjorden - Buskerud grense	2,6	3	30	19	1	10	49	112	84,7
SUM	2,6	3	30	19	1	10	49	112	84,7

Rubrikken **andre arter** omfatter:

Storskarv: 1 ind.
Gråmåke: 48 ind.

TABELL 36. RANDSFJORDEN, Jevnaker, Gran og Søndre Land kommuner. Telt 17.12. av Willow Peo Hansen, 18.12. av Jon Opheim og Ragnar Ødegård, 25.12. av Geir Høitomt og 26.12. av Even Raassum, Tosten Tøfte og Per Olsen. Suppleringer: 12.12. (Even Dehli) og 26.12. (Jon Opheim).

Strekning	Åpen km	Knopp -svane	Sang-svane	Stokk-and	Kvin-and	Laks-and	Fosse-kall	Andre arter	Sum	Gj.snitt tidl. år
Østsida, Jevnaker-Røykenvika	21,0	2	18	400	11		1	8	440	169,3
Røykenvika	2,0		3	60	8			34	105	188,1
Røykenvika-Horn	11,0	4		25		2	1	8	40	79,7
Horn-Fluberg bru	25,0	4	6	26	29		6	10	81	69,4
Vestsida, Fluberg bru - Bjoneroa	25,0	2	3	16	24	3	12	5	65	51,5
Bjoneroa-Jevnaker	33,0	2		2	4	3	1		12	55,9
SUM	117,0	14	30	529	76	8	21	65	743	613,9

Rubrikken **andre arter** omfatter:

Kanadagås: Tils. 34 ind. (4 ind. Aschimlandet, Gran, 18.12., 20 ind. i Røykenvika, Gran, 26.12., 8 ind. mellom Horn og Fluberg bru, Gran/Søndre Land, 25.12.) og 2 ind. mellom Bjoneroa og Tjuvholmen, Gran/Søndre Land, 25.12.).

Brunnakke: 1 hann i Røykenvika, Gran, 18.12.

Krikkand: Tils. 3 ind. (2 ind. Røykenvika, Gran, 18.12. og 1 ind. Eidsand, Gran, 26.12.).

Toppand: 1 ind. Røykenvika, Gran, 26.12.

Toppdykker: Tils. 2 ind. (1 ind. Røykenvika, Gran, 18.12. og 26.12. og 1 ind. Aschimlandet, Gran, 18.12. og 26.12.).

Horndykker: 2 ind. Aschimlandet, Gran, 18.12.

Storskarv: Tils. 15 ind. (4 ind. Røykenvika, Gran, 26.12., 6 ind. Eidsand, Gran, 18.12., 2 ind. mellom Horn og Fluberg bru, Gran/Søndre Land, 25.12.) og 3 ind. Husodden sør for Fluberg bru, Søndre Land, 17.12.).

Fiskemåke: Tils. 6 ind. (5 ind. Røykenvika, Gran, 18.12. og 1 ind. ved Horn, Gran, 26.12.).

Sothøne: 1 ind. sørenden av Randsfjorden, Jevnaker, 26.12.

TABELL 37. DOKKA, Nordre Land kommune. Telt 20.12. og 30.12. av Willow Peo Hansen.

Strekning	Åpen, km	Laksand	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Samløpet Dokka/Etna - Randsfjorden	2,0	1	6	7	6,6
SUM	2,0	1	6	7	6,6

TABELL 38. ETNA, Nordre Land og Etnedal kommuner. Telt 19.12. av Geir Høitomt.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Samløpet Dokka - samløpet Dalselvi	6,0	8	8	4,0
SUM	6,0	8	8	4,0

TABELL 39. SYNNA, Etnedal kommune. Telt 19.12. av Geir Høitomt.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Utosen av Synnfjorden	0,4	2	2	2,2
SUM	0,4	2	2	2,2

TABELL 40. DALSELVI, Etnedal kommune. Telt 19.12. av Geir Høitomt.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Utosen av Steinsethfjorden	2,0	6	6	3,4
SUM	2,0	6	6	3,4

TABELL 41. BEGNA, Vang, Vestre Slidre, Nord - Aurdal og Sør - Aurdal kommuner. Telt 12.12. av Fredrik Calmeyer og Rune Rødningen, 13.12. av Thor Østbye og 20.12. av Geir Høitomt.

Strekning	Åpen km	Sangsvane	Stokk-and	Kvin-and	Laks-and	Fossefall	Andre arter	Sum	Gj. snitt tidl. år
Buskerud grense - Bagn	37,0	8	29	28	4	46	5	120	166,4
Bagn - Sundvoll bru	2,2	4		6	1	1		12	8,8
Sundvoll bru - Strondafjorden	8,8	16	66	9	16	14	1	122	77,6
Slidrefjorden - Vangsmjøsa	10,0	1				3		4	31,9
SUM	58,0	29	95	43	21	64	6	258	284,7

Rubrikken **andre arter** omfatter:

Kanadagås: 2 ind. mellom Bagn og fylkesgrensa, Sør-Aurdal, 20.12.
Dvergdykker: 1 ind. ved Bagn, Sør-Aurdal, 20.12.,
Gråhegre: Tils. 3 ind. (2 ind. mellom Bagn og fylkesgrensa, Sør-Aurdal, 20.12. og 1 ind. mellom Strandefjorden og Dokkafjorden, Nord-Aurdal, 12.12.).

TABELL 42. AURDØLA, Sør-Aurdal kommune. Telt 24.12. av Geir Høitomt.

Strekning	Åpen, km	Fossefall	Sum	Gj. snitt tidl. år
Mellom Aurdalsfjorden og Aurdalssætra	7,0	6	6	8,0
SUM	7,0	6	6	8,0

TABELL 43. STRONDAFJORDEN, Nord-Aurdal og Vestre Slidre kommuner. Telt 12.12. av Olav Rødningen.

Strekning	Åpen km	Stokk-and	Kvin-and	Laks-and	Stor-skarv	Fossefall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Faslefoss - Fossheimfoss	17,0	24	50	1	26	3	104	21,2
SUM	17,0	24	50	1	26	3	104	21,2

TABELL 44. FERISFJORDEN, Vestre Slidre kommune. Telt 12.12. av Olav Rødningen.

Strekning	Åpen km	Knopp-svane	Kvin-and	Grå-hegre	Fosse-kall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
F.o.m. Fossheimfoss - Slidrefjorden	0,5	2	10	6	3	21	72,7
SUM	0,5	2	10	6	3	21	72,7

TABELL 45. SLIDREFJORDEN, Vestre Slidre kommune. Telt 13.12. og 16.12. av Brita Siri Nesja.

Strekning	Åpen km	Knopp-svane	Sang-svane	Stokk-and	Sjø-orre	Kvin-and	Laks-and	Fosse-kall	Sum	Gj.snitt tidligere år
Ferisfjorden-Lomendeltaet	12,0	2	6	9	1	25	3	3	49	16,2
SUM	12,0	2	6	9	1	25	3	3	49	16,2

TABELL 46. NESELVA, Nord - Aurdal og Øystre Slidre kommuner. Telt 12.12. av John Apeland, Sven Haugen, Hans Sagstuen og Jon Opheim.

Strekning	Åpen km	Sang-svane	Stokk-and	Kvin-and	Fosse-kall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Strondafjorden - Sæbufjorden	2,8	8	2	4	14	28	19,1
Sæbufjorden - Hovsfjorden	5,7	4	6	3	24	37	16,8
Hovsfjorden - Volbufjorden	1,4			2	2	4	9,0
Volbufjorden - Heggefjorden	2,6				5	5	7,8
Heggefjorden - Sagahaugfjorden	3,0			1	1	2	2,0
Sagahaugfjorden - Mørstadjorden	0,6				2	2	2,0
SUM	16,1	12	8	10	48	78	56,7

TABELL 47. VANGSMJØSA, Vang kommune. Telt 13.12. av Thor Østbye.

Strekning	Åpen km	Sang-svane	Stokk-and	Kvinand	Laksand	Fosse-kall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Kvam – Øylo	18,5	4	1	12	3	3	23	30,4
SUM	18,5	4	1	12	3	3	23	30,4

TABELL 48. STRANDEFJORDEN, Vang kommune. Telt 13.12. av Thor Østbye.

Strekning	Åpen, km	Stokkand	Fosse-kall	Sum	Gjennomsnitt tidligere år
Strandefjorden	1,6	4	1	5	10,1
SUM	1,6	4	1	5	10,1

BESØKTE LOKALITETER UTEN FUGL

1) Sjøa nedenfor Stuttgongfossen, Vågå (frosset), 2) Sjøa ved Turthaugan og Stuttgongfossen, Vågå (frosset), 3) Sjøa Heidal - Sjøa, Sel (5,0 km, men mye frosset på elvebunnen), 4) Tessa kraftverksdam ved samløpet med Grovi, Lom og Vågå (0,2 km), 5) Selsmyrbekken i utosen av Selsvatnet, Sel (0,2 km), 6) Hynna, utosen av Hornsjøvatnet, Øyer (0,3 km), 7) Rinna, nedre del mot Mjøsa, Lillehammer (1,0 km), 8) Vismunda ved Storlondammen, Lillehammer/Nordre Land (0,1 km), 9) Langtjern - Bredtjernbekken, Gran (0,350 km), 10) Tingelstadvassdraget Grunningen - Randsfjorden, Gran (3,5 km), 11) Randsfjorden ved Land Sag, Søndre Land (0,2 km).

TABELL 49. REGISTRERT ANTALL AV VANNFUGLARTENE

Nr.	Vannfuglart	Antall ind.	Prosentandel
1	Stokkand	1647	46
2	Fossefall	538	15
3	Kvinand	373	10
4	Gråmåke	292	8
5	Sangsvane	174	5
6	Kanadagås	160	4
7	Knoppsvane	133	4
8	Laksand	88	2
9	Fiskemåke	69	2
9	Storskarv	69	2
11	Lomvi	14	0,4
12	Gråhegre	13	0,4
13	Enkeltbekkasin	7	0,2
14	Brunnakke	5	0,1
14	Sothøne	5	0,1
16	Krikkand	4	0,1
16	Dvergdykker	4	0,1
18	Grågås x kanadagås	3	0,1
19	Svartand	2	0,1
19	Toppdykker	2	0,1
19	Horndykker	2	0,1
19	Havørn	2	0,1
23	Grågås	1	
23	Toppand	1	
23	Sjørørre	1	
23	Havelle	1	
23	Siland	1	
23	Lappfiskand	1	
23	Smålom	1	
23	Vannrikse	1	
23	Kvartbekkasin	1	
23	Svartbak	1	
23	Vintererle	1	
SUM	32 arter	3617	100

TABELL 50. ANTALL VANNFUGL I DE ENKELTE VASSDRAG.

Forkortelser:

SA: Sangsvane, **KN:** Knoppsvane, **KG:** Kanadagås, **ST:** Stokkand, **KV:** Kvinand, **LA:** Laksand, **DV:** Dvergdykker, **SS:** Storskarv, **FI:** Fiskemåke, **GR:** Gråmåke, **FO:** Fossekall, **A:** Annen vannfugl.

Vassdrag/innsjø	Åpen km	SA	KN	KG	ST	KV	LA	DV	SS	FI	GR	FO	A	SUM
Mjøsa	74,2	7	7		461	60	10	1	11	62	236	3	14	872
Randsfjorden	117,0	30	14	34	529	76	8		15	6		21	10	743
Gudbrandsdalslågen	140,2	31	59	1	104	13	10		1		7	215	5	446
Begna	58,0	29		2	95	43	21	1				64	3	258
Jarenvannet (Gran)	4,0	6	4	110	20	4			3				18	165
Hunnselva	22,0		2		113	8						13	1	137
Einavatnet (V. Toten)	20,0	26	21	13	13	18	15	2	11	1	1	3	5	129
Randselva (Jevnaker)	2,6		3		30	19	1		1		48	10		112
Strondafj. (N.Aurdal)	17,0				24	50	1		26			3		104
Gausa (Lilleh./Gausd.)	14,8				93							3		96
Ottaelva (Vågå og Sel)	32,5	20	5		17	12	1					35		90
Neselva (Ø. Slidre)	16,1	12			8	10						48		78
Mesnaelva (Lilleh.)	6,0	3			48	4	2					17		74
Slidrefjorden (V.Slidre)	12,0	6	2		9	25	3					3	1	49
Askjuntjern (Gran)	0,1				45	1								46
Sjoa (Vågå)	10,2				11	4						30		45
Mæna (Gran)	1,0		4		13	3	4		1					25
Vangsmjøsa (Vang)	18,5	4			1	12	3					3		23
Ferisfjorden (V. Slidre)	0,5		2			10						3	6	21
Vågåvatnet (Vågå)	4,0		10											10
Etna (N.Land/Etnedal)	6,0											8		8
Kruka (Gran)	0,3						8							8
Dokka (Nordre Land)	2,0						1					6		7
Vigga (Gran + Lunner)	11,0											7		7
Aurdøla (Sør-Aurdal)	7,0											6		6
Dalselvi (Etnedal)	2,0											6		6
Nordåa (Lillehammer)	1,2				4							2		6
Espa (Sør-Fron)	2,0											5		5
Strandefjorden (Vang)	1,6				4							1		5
Bøvra (Vestre Toten)	0,5				2							1		3
Ivistubekken (Gran)	0,9												3	3
Lenaelva (Østre Toten)	15,0												3	3
Lora (Lesja)	2,0											3		3
Murua (Nord Fron)	2,0					1						2		3
Stuva (Lillehammer)	0,5											3		3
Vesle-elva (Gausdal)	3,5				3									3
Hindåe (Dovre)	2,5											2		2
Rauda (Gausdal)	1,7											2		2
Synna (Etnedal)	0,4											2		2
Folla (Dovre)	1,7											1		1
Helgedalselva (V. Tot.)	0,2											1		1
Kalvsjøbekken (Lunner)	0,2											1		1
Kverndalsbekken (Gran)	0,2											1		1
Rautj.bekken (Lilleh.)	0,1											1		1
Rudsbekken (V. Toten)	0,1												1	1
Strømstadelva (V.Tot.)	0,6											1		1
Svenåa (Jevnaker)	0,2											1		1
Tromsa (Ringebu)	0,8											1		1
SUM	636,9	174	133	160	1647	373	88	4	69	69	292	538	70	3617

TABELL 51. OPPSUMMERING AV DE VANLIGSTE OVERVINTRENDE ARTENE I PERIODEN 1979 – 2020.

Forklaring til tabellen:

De 5 årene med høyest antall er skravert for hver av artene, samt at året med høyest antall er uthevet med fet skrift.

Art/år	79/ 80	80/ 81	81/ 82	82/ 83	83/ 84	84/ 85	85/ 86	86/ 87	87/ 88	88/ 89	89/ 90	90/ 91
Sangsvane	19	20	18	12	8	16	36	23	30	61	57	55
Knoppsvane				14	4	4	21	18	17	24	47	37
Kanadagås						1				7	21	16
Stokkand	253	236	128	248	352	511	277	324	331	544	696	813
Toppand								1		1	2	3
Kvinand	139	189	122	201	201	239	148	160	188	283	201	272
Laksand	20	26	20	36	41	80	42	34	57	64	51	65
Dvergdykker					2	3	3	4	1	1	1	1
Gråhegre					2	6		1				
Fiskemåke	21	14		27	41	69	4	44	64	72	113	88
Gråmåke	1	3			2	7			12	16	14	136
Fossefall	387	642	438	559	686	658	500	579	656	707	718	592

Art/år	91/ 92	92/ 93	93/ 94	94/ 95	95/ 96	96/ 97	97/ 98	98/ 99	99/ 00	00/ 01	01/ 02	02/ 03
Sangsvane	104	140	125	167	231	143	167	184	195	289	239	410
Knoppsvane	100	32	57	70	12	15	45	38	83	126	74	113
Kanadagås	18	23	12	3	1	1	39	11	34	162	37	182
Stokkand	699	1213	1355	623	832	717	1019	1769	1348	3256	1418	1239
Toppand	1	1	4	2	3	1	1		1	110		2
Kvinand	425	479	558	593	423	433	563	481	431	810	419	300
Laksand	89	127	153	235	147	105	127	77	113	209	78	82
Dvergdykker	3	3	2	1		3	1	2		4		4
Gråhegre	4	2	7		3		2		3	13	1	5
Fiskemåke	85	73	32	57	42	37	115	60	23	103	59	49
Gråmåke	783	960	416	847	43	79	1022	345	496	282	230	100
Fossefall	584	507	434	470	512	465	533	636	583	641	778	469

Art/år	03/ 04	04/ 05	05/ 06	06/ 07	07/ 08	08/ 09	09/ 10	10/ 11	11/ 12	12/ 13	13/ 14	14/ 15
Sangsvane	272	459	326	284	272	228	261	74	239	110	175	175
Knoppsvane	87	134	139	100	129	109	82	21	125	40	111	131
Kanadagås	83	200	219	125	50	17	5		323	4	30	37
Stokkand	1518	1351	1668	1847	1489	1344	1123	819	1498	1153	1321	1365
Toppand	16	2	1	7	4	1			2		3	7
Kvinand	314	326	317	591	311	391	339	199	372	285	348	346
Laksand	98	110	140	223	82	116	85	53	120	58	68	114
Dvergdykker	3	3	4	6	2	1	4	2	5	5	5	6
Gråhegre	1	3	4	3	1	9		1	2	3		3
Fiskemåke	82	57	83	103	110	108	56	70	106	74	82	89
Gråmåke	545	47	102	1062	136	89	15	7	407	41	191	167
Fossefall	454	568	680	668	733	696	576	421	493	576	528	607

Art/år	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21
Sangsvane	252	217	114	92	143	174
Knoppsvane	143	99	28	75	87	133
Kanadagås	100	32	1	38	11	160
Stokkand	1885	1729	1588	1423	1048	1647
Toppand	4	11	2	4	2	1
Kvinand	288	282	211	252	370	373
Laksand	87	59	57	51	69	88
Dvergdykker	4	6	6	1	1	4
Gråhegre	3	4	2	4	7	13
Fiskemåke	147	78	88	69	86	69
Gråmåke	188	105	55	118	54	292
Fossefall	568	611	539	412	470	538

*Fra vinterens telling langs Sjoa mellom Øvre og Nedre Sjedalsvatn, Vågå kommune, 2. januar.
Foto: Jon Opheim.*

'Biowet', et spennende seminar på Dokkadeltaet våtmarkssenter

Av Margareth Eggen

Den 8.september i høst ble det holdt et heldags-seminar som markerte slutten på et treårs internasjonalt læringsprogram for deltakere tilknyttet Ramsar-områder i fire land: Norge (Dokkadeltaet og Hynna), Portugal (Evoa i Tagus elvemunningen), Spania (Urdaibai Biosphere reserve i Basqueland) og England (Martin Mere Wildfowl & Wetlands Trust - WWT)

Bilde: Thor Østbye

Dagen var fullstappet med presentasjoner av arbeid gjennomført på disse stedene, historiske blikk og mål for framtiden.

Nødvendighet av å beskytte våtmarksområder ble klar allerede i 1960-årene.

Mellom 1700 og i dag har hele 85% av våtmark forsvunnet.

Derfor ble det omsider utarbeidet et dokument 'The Ramsar Convention', der land over hele jordkloden skulle forplikte seg til å hindre ødeleggelse av våtmark. Ramsar er navnet på byen der dette ble skipet, i Iran i 1971. FN adopterte Ramsar konvensjonen i 1988, (det tok 17 år!) og er en anerkjennelse av at internasjonalt samarbeid var absolutt nødvendig for å forstå hvordan alt henger sammen og hindre katastrofale inngrep. I år feirer våtmarkskonvensjonen 50 år og historikken ble presentert av Chris Rostron fra WWT. Tobias Salaté fra Ramsar-sekretariatet i Sveits fokuserte på nødvendigheten av våtmarks-vernet mer enn noen gang. Det samme gjorde klima- og miljøvernminister Sveinung Rotevatn i sin hilsen til de unge deltakerne i BioWet.

Men trass i alle disse gode intensjoner; gjennom de 45 årene fra 1970 til 2015 har 35 % av all våtmark blitt ødelagt, og med økende hastighet siden år 2000.

Uten Ramsar kunne det vært enda verre, kanskje?

BioWet-prosjektet startet på Dokka videregående skole i 2019 etter en lang prosess med søknader til EUs Erasmus + program (EØS avtalen hjelper oss her!) der penger innvilges for faglig arbeid gjennom utveksling for ungdom. Randsfjordmuseet og Dokkadeltaet våtmarkssenter er partnere og lokale samarbeidsaktører som også bringer inn de to lokale ramsarområdene Dokkadeltaet og Hynna i prosjektet. Med BioWet menes 'bio' = biologiske studier av 'wet'lands = våtmark. Prosjektet skal gi læring knyttet til overvåking av biologisk mangfold i våtmark og fokusere spesielt på konsekvenser av global oppvarming. Dette skal være både for elever på Dokka videregående skole og for elever i alle de andre regionene i de andre deltakerlandene. Gjennom å møte hverandre i ulike deler av Europa, og gjennomføre feltarbeid med påfølgende analyse av innsamlede data og visualisere dette, kan slik informasjon deles mellom deltakerne. Målet er at elever i alderen 16-18 år får gjøre praktiske oppgaver relatert til store og vanskelige temaer knyttet til klimaendringer og tap av naturmangfold. Studiet omfattet:

- hvorfor våtmark er en truet naturtype
- øke forståelse for et strengt vern av gjenværende våtmarker
- overvåke det biologiske mangfoldet i våtmark med fokus på utvalgte indikatorer
- Om lag 20 arter er valgt ut hvor det er knyttet spesiell overvåking – felles for alle områdene
- Utveksle erfaringer og dele informasjon med deltakere i de andre områdene
- være med på å utvikle BioWet som et overvåkingssystem
- Formidle felles informasjon som vil øke viten om og fokus på vår umistelig våtmark
- Rekruttere elever til å velge utdanning og yrke knyttet til vern av våtmark

Utsikt over deltaet fra en restaurert låve langs den gamle og nedlagte Valdresbanen, cirka 15 minutters gange fra våtmarkssenteret. Låven er en av bygningene som Randsfjordmuseet har i deltaet og fungerer nå som fugleskjul og har en fin utstilling av gamle fotoer som forteller endringer i fuglefaunaen i Oppland gjennom siste 100 år. Bilder av fuglene man kan se i reservatet henger også på veggene der.

Bilde: Thor Østbye

Fra alle deltakerne i BioWet, EVOA Bird Observatory, Urdaibai Bird Center, Martin Mere og Dokkadeltaet våtmarksenter & Kittilbu utmarksmuseum/Hynna hørte vi om BioWet aktiviteter for elever med blant annet registreringer av virvelløse dyr i vannet og registreringer av fugl. Vipe og kortnebbgås er blant de arter som er utvalgt for overvåking. Nattsommerfugler er også knyttet til registreringer som del av BioWet. Fra EVOA i Portugal fikk vi høre at det er mulig i dag å se hvordan klimaforandringer har påvirket antall nattsommerfugler og deres trekkvaner, med påfølgende effekt på fuglene som har disse på menyen. Fakta fra her kommer også lokale tomatprodusenter til gode.

Pedro Henriques forteller om effekten av klimaforandring om nattsommerfugler og fugler.

Bilde: Thor Østbye

Alle småfugler har det vanskeligere som resultat av klimaforandringer, og det kan gjelde synkronisering av tidspunkt da maten er rikelig eller å finne passende hekkeplasser når invaderende arter tar over. Fra Afrika kommer det nå økende antall eksotiske fuglearter som finner seg til rette i elvemunningen. Vil dette kanskje fører til at noen standfugler blir borte etter hvert?

Svartlistede plantearter er også del av BioWet og ved Martin Mere i England er kjempespringfrø og spansk blåklokke arter som brer seg ut der det er fuktig. Begge fortrenger de naturlige arter og bekjempes iherdig i natur reservater. Gjennom BioWet deltar elevene med å følge utviklingen av disse artene. Overvåking av takrør er også noe som er felles for alle i BioWet.

Pedro Henriques fra EVOA Bird Observatory i Tagus-estuariet snakket om hvordan de studerer klimaforandringens påvirkning. (MME)

Bilde: Thor Østbye

Connor Walsh fra Wetland Link International satte søkelyset på betydningen av registreringer for 'oss vanlige mennesker', nemlig citizen science. Det var registrering av fugler som ledet an både i Norge og England. **Hurra for Artsdatabanken !**

Connor Walsh, digitalt med på seminaret.

Bilde: Thor Østbye

Men før det, tidlig på 1900-tallet begynte folk allerede å telle fugler. Ut på landet der jeg bodde, lærte vi mye om naturen rundt oss. En av de første naturbøkene jeg ønsket meg som barn, var en felthåndbok: 'Fugleegg'. Å samle på fugleegg var ikke uglesett den gang, og med hekker overalt rundt de små åkrene var det mange reir å finne. Men skånsomme og forsiktige var vi. Nå er hekkene borte og landskapet forvandlet til en diger prærie, et eksempel på grådighet. Vår arealbruk er en av de største utfordringene mennesker har i kampen om å gi naturen plass, fortalte Marie-Louise Olsen fra Statsforvalteren i Innlandet.

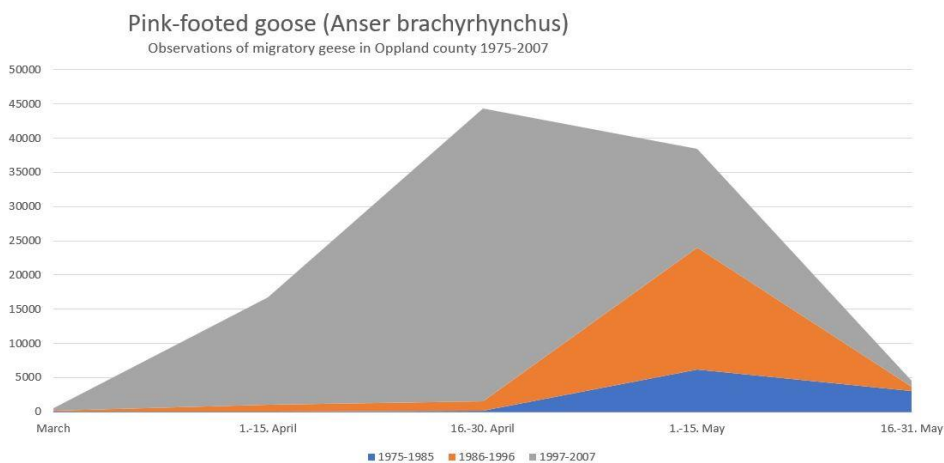
Borgar Aamaas, meteorolog og forsker ved CICERO, viste til utviklingen av den globale temperaturen og at innholdet av drivhusgassen CO² i atmosfæren har steget svært bekymringsfullt spesielt i det siste hundreåret. Konsentrasjonen av CO² i atmosfæren viser i dag verdier høyere enn det som har latt seg måle 800 000 år tilbake i tid (slike målinger gjøres blant annet fra luftbobler i boreprøver i fra de store isdekkene). En dramatisk utvikling hvor ingen lenger tviler på at dette skyldes en art; nemlig oss mennesker.

Jan Erik Røer fra Lista Fuglestasjon viste til systematisk arbeid med telling av fugler 200 dager i året på Lista. Dette er så viktig for å gi grunnlag for fakta. Vi kan se at de kortveistrekkelige artene kommer når de kjenner varme luftstrømmer, så mange kommer tidligere enn før.

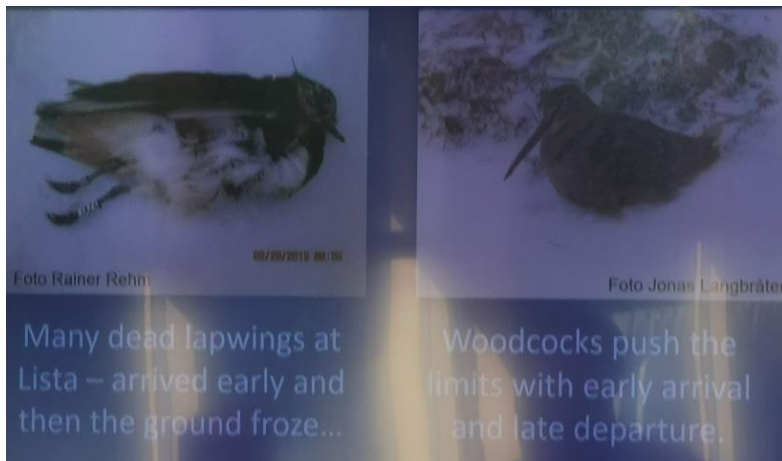

Jan Erik Røer viser data om brunnakke, 1990-2021. Bilde: Thor Østbye

Brunnakke, med gjennomsnittsadkomst 6,6 dager tidligere og avreise 8,8 dager senere har en noe 15 dager lenger hekkesesong i tidsrom 1990-2020, mens kortnebbgås har forskjøvet trekket fram i tid med nærmere en hel måned sett gjennom de siste 30 år. Bilde: Trekkdata for kortnebbgås, Oppland 1975-2007. (Jon Opheim).

Men langveis-trekkende har flere værssystemer å krysse. Evner de å forandre deres innebygd 'klokke'? All innsamlet data tyder på at svaret er JA. De bruker også andre strategier, som å overvintre slik at de beholder gode hekkeplasser og er tidligere i gang med hekking. Alt er veldig artsspesifikk.

Bilde: Februar 2018, Lista. Mange vipper ankom tidlig, så frøs jordene... Rugden trosser grensene med sin tidlig ankomst og sen avgang.

Her har jeg nevnt bare en brøkdel av alt som ble formidlet på seminaret. Det var mye som var dystert. Nils Henry Boisen fra Sabima la fram to klare beskjeder;

1. Naturen verdsettes alt for lavt eller ikke i det hele tatt. Dette må vi forandre på.
2. Vi må legge fakta til grunn når vi bestemmer bruken av natur. Det gjøres enda i for liten grad. Mitt budskap i forhold til dette er: takk til alle dere som registrerer arter på 'Artsobservasjoner' og **BLI MED, alle som kan. Det er en viktig jobb vi gjøre!**

Til slutt ble det vist fram en hilsen fra den nå 95-år unge Sir David Attenborough til BioWet-seminaret sendt i posten!

Bilde (Thor Østbye): Kitty Selj, lærer v/Dokka vgs og initiativtager til prosjektet, og Finn Audun Grøndahl, konservator i naturhistorie v/Randsfjord Museet.

Vil du vite mer om BioWet prosjektet se: <https://wli.wwt.org.uk/initiatives/biowet/>

Jaktfalk i Innlandet 2020

Av Jon Opheim, Jon Bekken og Geir Høitomt

I 2020 ble det gjennomført et stort registreringsprosjekt på jaktfalk i Innlandet fylke med god deltagelse fra NOF, avd. Hedmark og NOF, avd. Oppland. Innenfor et så stort geografisk område er en heldekkende registrering i løpet av ett år knapt mulig. Det er derfor lagt opp til videre feltarbeid i 2021, spesielt i deler av Hedmark. Vi presenterer her et utdrag av resultatene så langt.

Innledning

Denne rapporten har sin bakgrunn i et inngått samarbeid mellom Statsforvalteren i Innlandet og styrene for seks nasjonalparker/landskapsvernområder om å få utført en totalkartlegging av jaktfalk i Innlandet fylke i løpet av 2020-21.

Hovedformålene med registreringene har vært å få en best mulig oversikt over artens hekkesuksess, utbredelse og hekkeområder i fylket. Dette er et viktig kunnskapsgrunnlag for å kunne ta vare på jaktfalken i framtida.

Jaktfalken er plassert i kategori *nær truet* (NT) i *Norsk rødliste for arter* (Henriksen og Hilmo 2015).

Registreringsarbeidet og organiseringen av dette har vært gjennomført som et bredt samarbeid mellom Statsforvalteren i Innlandet, Statens naturoppsyn, relevante fjellstyrer, medlemmer i Norsk Ornitologisk Forening, avd. Hedmark og Oppland, biolog

Jon Bekken (Hedmark) og Kistefos Skogtjenester as. Sistnevnte har stått ansvarlig for innsamling av registreringsmateriale og utarbeidelse av rapport.

Under planleggingen av feltarbeidet ble kjente opplysninger om lokalitetene gjennomgått. Endelig prosjektrapport vil foreligge etter endt feltsesong i 2021. Sluttrapporten vil omfatte de resterende lokalitetene i Hedmark og også noen flere lokaliteter i Oppland.

Prosjektet har blitt støttet økonomisk av nasjonalparkstyrene for Jotunheimen, Breheimen, Reinheimen, Langsua, Fulufjell og Sjølen landskapsvernområde. Videre er det bevilget midler fra Statsforvalteren i Innlandet gjennom ordningen «Tilskudd til vilttiltak». Det rettes en stor takk til alle bidragsyttere, som på denne måten gjorde det mulig å gjennomføre prosjektet.

Utbredelse og bestand i Norge

Jaktfalken er først og fremst knyttet til fjellheimen med nakne vidder og høyereliggende glissen skog. Med sin gode tilpasning til kalde, værharde områder er det ingen andre rovfugler som har sine

leveområder lenger nord. Utbredelsesområdet strekker seg fra Sirdalsheiene i sør til Pasvik i nord. I sentrale fjellstrøk i Sør-Norge ligger hekkeplassene gjennomgående høyere enn i Nord-Norge (på

Dovre opp mot 1450 moh.), mens de fleste reirplassene i Finnmark ligger under 500 moh. (Tømmerraas 1994).

Med landets store og til dels ville fjellområder er bestandsundersøkelser av jaktfalk svært krevende. Bestandsanslagene har av denne grunn vært befestet med stor usikkerhet, og naturlig nok med nokså store sprik. Hagen (1952) anslo bestanden til ca. 150 hekkende par, noe som Haftorn (1971) kommenterer som muligens for høyt. Basert på et noe større registreringsmateriale har Gjershaug

Registreringsopplegg

Kartleggingen er i stor grad basert på tidligere registreringsarbeid på jaktfalk. Feltarbeidet i Oppland bygger bl.a. på tidligere samlereporter til Østbye og Gaarder (1997) og Opheim (2007, 2013). I Hedmark er det ikke på samme måte utført systematisk kartlegging. Medlemmer av NOF, avd. Hedmark har samlet inn kunnskap om jaktfalk i forbindelse med kartlegging av andre arter, og noen funn er rapportert til sjeldenhetskomitéen i NOF. Jon Bekken har samlet disse opplysninger, og sammen med Arne Mæhlen besøkte han en del av lokalitetene i 2005.

Jaktfalken starter normalt sine hekkeforberedelser tidlig på ettervinteren (februar/mars) med egglegging i april måned, med påfølgende ruging i ca. 5 uker. Dette er ei tid da arten er svært sårbar, og det som ble utført av feltarbeid i denne perioden ble gjort på lang avstand med bruk av teleskop. Hovedregistreringene ble utført i siste halvdel av juni og begynnelsen av juli, dvs. i den perioden jaktfalken som oftest har store unger i reiret, og dermed er mindre sårbar overfor besøk på hekkeplassen.

I forkant av registreringsarbeidet ble det for øvrig utarbeidet et registreringsskjema til bruk på alle besøkte lokaliteter. Dette omfatter bl.a. hekkedata, lokalitetens beliggenhet, sårbarhet i forhold til ferdsel og annen

m.fl. (1994) kommet fram til et bestandsestimat på 300 - 500 par. Dette ble langt på vei opprettholdt av Steen (1999) med en estimert bestand på 300 - 481 hekkende par. Senere har Shimmings og Øien (2015) gått inn i eksisterende registreringsmateriale i de ulike fylker og beregnet seg fram til en nasjonal bestand på mellom 316 - 518 hekkende par. På dette grunnlag utgjør den norske bestanden 3 - 7 % av den globale bestanden, og mellom 15 og 50 % av den europeiske bestanden.

virksomhet. Disse skjemaene er grunnlag for registrering i *Rovbase*.

Opplysninger om jaktfalk og andre sårbare arter er skjermet for allment innsyn via Miljødirektoratets nyetablerte database-løsning for *Sensitive artsdata*. I denne forbindelse har Statsforvalteren i Innlandet presisert følgende: «*Alle opplysninger om hekkelokaliteter for jaktfalk blir lagret i Miljøforvaltningens verktøy for datalager av sensitive arter (Rovbase). Her blir stedfestet hekkedata overført til Sensitive artsdatabasen. Her tilhører jaktfalken den strengeste kategorien for innsyn (C), dvs. at det er kun sentrale og fast ansatte personer i nasjonalparkforvaltningen, naturoppsynet, eller i Miljøforvaltningen som har tilgang, og da for avgrensede perioder og for avgrensede områder som er relevant for arbeidsfeltet. Det er Miljødirektoratet som styrer tilgangen for hvem som skal ha innsyn for jaktfalk som for de andre kategori C-artene (ulv, bjørn, fjellrev mv). Arbeidet som er gjort i Innlandet i 2020/21 er et godt grunnlag for å styre tilretteleggingen for friluftsliv, og eventuelle andre naturinngrep bort fra slike lokaliteter. Hekkelokaliteter for jaktfalk vil være innsigelsesgrunnlag for Statlige myndigheter for en rekke planlagte tiltak. Å få en slik oppdatering av kunnskapsgrunnlaget for jaktfalk gir et godt grunnlag for å ivareta hekkeområdene og dermed livsvilkårene for arten i framtida.*»

Hekkeresultat i 2020

Antall hekkefunn ble høyere enn forventet. Sumtallet for Innlandet fylke ble 27 vellykkete hekkinger innenfor 9 kommuner. Disse hekkefunnene fordelte seg på hhv. 19 og 8 i Oppland og Hedmark, fordelt på 5 og 4 kommuner. I tillegg ble det registrert en avbrutt hekking (hekkforsøk) i hvert av de tidligere fylkene, samt hhv. 4 og 1 lokalitet

med registrert aktivitet av jaktfalk, men uten påvist hekkforsøk.

Dokumentasjon på hekkesuksess var en annen hovedmålsetting i registreringsarbeidet. Kullstørrelsen ble bra kartlagt hos 25 av de 27 parene med vellykket hekking.

Tabell 1. Registrert kullstørrelse hos 25 hekkende jaktfalkpar i Innlandet i 2020.

Kommune	Antall par med 1 unge	Antall par med 2 unger	Antall par med 3 unger	Sum unger	Gjennomsnitt kullstørrelse
Hedmark	1	3	4	Min. 19	Min. 2,4
Oppland nord	5	7	3	Min. 28 - 30	Min. 1,9 - 2,0
Oppland vest	2			Min. 2	Min. 1,0
SUM	8	10	7	Min. 49 - 51	Min. 2,0

Tabellen viser et gjennomsnitt på ca. 2 unger pr. par med vellykket hekking. Siden noen av registreringene angir minimumstall ligger det en liten feilmargin (undervurdering) i materialet, men neppe på mer enn opptil ca. 5 unger. I så fall kan produksjonen pr. par ha vært opp mot 2,2. Dette betraktes som relativt lavt for en art som normalt legger 3 - 4 egg (Haftorn 1971), og som i liten grad er utsatt for predatorer på hekkeplassen. Det var også noe overraskende at ingen av parene ble dokumentert med 4 unger, som ikke er helt sjelden for jaktfalk.

Resultatet fra 2020 avviker nok likevel ikke så mye i forhold til andre undersøkelser i Sør-Norge i de senere årene. I Oppland kan det refereres til et gjennomsnitt på 2,2 unger for 6 kontrollerte reir i 2007 (Opheim 2007) og en gjennomsnittlig produksjon på 2,6 unger for 19 reir i perioden 2008 - 2013 (Opheim 2013). Fra tidligere Buskerud fylke er det presentert resultater som viser en lavere produksjon enn dette. Her ble det i årene 1994, 1997, 2000, 2009 og 2010 registrert mellom 1,7 - 2,0

unger pr. vellykket hekking. (Naturvernforbundet i Buskerud v/Lars Egil Furusetth og Per Furusetth 2010).

Ungeproduksjonen gjenspeiler normalt tilgangen på mat. Tømmeraaas (1994) har pekt på en generell nedgang i rypebestanden som en av årsakene til at jaktfalken flere steder sør i landet har hatt dårlig og uregelmessig produksjon. I denne rapporten er det ikke innhentet faktaopplysninger om rypebestanden i Innlandet fylke for 2020, men ifølge noen mottatte meldinger fra ulikt hold har det vært en del lokale variasjoner - fra relativt bra bestander i enkelte fjellområder til godt «under middels» rypeår andre steder.

Forekomstene av smågnagere (hvor det er klare sammenhenger med rypebestanden) var generelt lave over store deler av Innlandet i 2020, men også her med noen variasjoner. Lengst nord i fjelltraktene ble det bl.a. meldt om en del lemen, men likevel i beskjedent omfang før ut på sommeren og høsten.

Valg av hekkeplass

Jaktfalken har i likhet med noen av de andre store rovfuglartene flere reirplasser å velge mellom innenfor territoriet, og som den i varierende grad skifter på å bruke. Våre registreringer (62 lokaliteter) viser opptil 7 reir pr. par med et gjennomsnitt på 1,9. Avstanden mellom disse reirplassene er sterkt varierende - fra bare et fåtalls meter til i spesielle tilfeller 5 - 7 km. Noen ganger står en også overfor vanskelige avgjørelser om det er ett eller to par som har tilhold i et område. I disse tilfellene har vi i stor grad støttet oss på undersøkelser av Tømmeraas som i sitt materiale på jaktfalk har en minste avstand

mellom to hekkende par på 5,7 km (Tømmeraas 1994).

Jaktfalken foretrekker i stor grad ravnereir, da disse nesten alltid ligger godt skjermet i fjellvegger. Fjellvåkens reir ligger som regel mer åpent til og benyttes langt sjeldnere. Naturlige fjellhyller benyttes enkelte steder, men likevel i liten grad. Dette gir grunn til å framheve ravnens viktige plass i fjellfaunaen.

Siden denne rapporten inneholder data på hele 117 reirplasser (62 lokaliteter) er det også av interesse å se på noen andre forhold knyttet til jaktfalkens valg av hekkeplass.

Tabell 2. Jaktfalkens reirplassering basert på 117 registrerte reirplasser i Innlandet fylke.

Kommune	Elvegjel	Eksponerte fjellvegger	700-800	800-900	900-1000	1000-1100	1100-1200	1200-1300	1300-1400	Over 1400
Hedmark	5	28	3	11	8	4	6	1		
Oppland nord	36	35		6	7	16	19	13	7	3
Oppland vest		13				1	5	3	1	3
SUM	41	76	3	17	15	21	30	17	8	6

Blant fjellfuglene er det få arter som starter sine hekkeforberedelser så tidlig som jaktfalken. Allerede i februar/mars - mens det fortsatt er full vinter i fjellet - viser den aktivitet i reiområdet. Eggleggingen kan variere noe, men skjer som regel i første halvdel av april måned (Tømmeraas 1994). Dette betyr at jaktfalken er avhengig av reirplasser som ligger gunstig til i forhold til vær- og snøforhold. Vårt registreringsmateriale viser at ca. 65% av reirene var plassert i steile bergvegger i mer eller mindre åpent fjellterreng, mens ca. 35% lå i bergvegger nede i trange elvejuv, hvor den ofte finner ly mot vær og vind.

Jaktfalken i Innlandet hekker trolig høyere til fjells enn i noen annen region i Norge, spesielt

i deler av Oppland. Gjennomsnittshøyden for de 117 reirene er 1110 moh. med et spenn fra ca. 700 - 1550 moh. Lokaliteten på 1550 moh. ligger høyere enn hva som er kjent i litteraturen. Tabell 2 viser at 70% av reirplassene lå høyere enn 1000 moh., 26% høyere enn 1200 moh. og 5% over 1400 moh. Hvis vi tar for oss bare Oppland (84 reir) blir disse prosenttallene hhv. 85, 36 og 7.

I likhet med andre tidlighekkende arter velger også jaktfalken nesten alltid solvendte reirplasser. For de 117 reirene vi har lokaliseringsdata på var fordelingen som vist i tabell 3. Vi ser at bare 7% (8 av 117 reir) vender mot nord eller nordøst.

Tabell 3. Jaktfalkens hekkeplasser fordelt på himmelretning.

Sør	Sørvest	Sørøst	Vest	Øst	Nordvest	Nordøst	Nord
28	23	20	20	10	8	4	4

Hekkeplasser i verneområder

Registreringene i 2020 viser at hele 38 av lokalitetene og 69 av reirplassene lå innenfor verneområder, dvs. andeler på hhv. 61% og 59%. Med 20 vellykkete hekkinger i verneområdene var også andelen her høy (74%). Selv om dette bare er foreløpige sumtall for jaktfalkens forekomst i Innlandet

er dette dokumentasjon som har forvaltningsmessig betydning.

Trusler i hekkeområdene

Til tross for at jaktfalken hekker langt til fjells, og har mange av sine hekkeplasser innenfor vernede områder, viser våre registreringer (tabell 4) at arten er relativt mye berørt av menneskelige aktiviteter i hekkeområdene.

Tabell 4. Jaktfalkens hekkeplasser i forhold til menneskelig aktivitet. Tallene i tabellen er basert på 117 undersøkte reirplasser i 2020. Antall lokaliteter er satt i parentes.

Bebyggelse og tilrettelagt ferdsel	Avstand 100 – 250 m	Avstand 250 – 500 m	Avstand 500 - 1000 m
Hytter, setrer, m.m.	2 (2)	11 (8)	13 (9)
DNT-hytter/turistbedrifter	0	1 (1)	4 (3)
DNT stier/merkete stier	32 (25)	24 (19)	21 (18)
Skiløyper/scooterleder	3 (3)	2 (2)	2 (2)
Sommerbilveg	2 (2)	15 (11)	8 (8)
Helårs bilveg *	1 (1)	5 (2)	3 (3)

* Veger som brøytes til vinterferie eller påske er definert som helårsveg fordi de åpner for trafikk i jaktfalkens hekkeperiode.

Av de 62 lokalitetene som inngår i denne rapporten, er det bare 9 lokaliteter (15%) som i dag kan defineres å ligge mer enn 1 km fra menneskelige tiltak, dvs. uten noen form for bebyggelse, merkete stier/skiløyper eller veger. På 4 av disse 9 lokalitetene ble det registrert vellykket hekking i 2020.

Tabell 4 viser at turstier og skiløyper er de tiltakene som i størst grad griper inn i jaktfalkens hekke- og leveområder, og som det for framtida vil være en utfordring å styre. Hele 30% av reirene og 45% av de undersøkte lokalitetene har disse ferdselsårene innenfor en avstand på 250 m. Innenfor denne sonen vil jaktfalken reagere på ferdsel, og i mange tilfeller fly av reir i rugetida og tidlig ungetid. På ca. 10 av lokalitetene er det ferdselsårer nærmere enn 75 meter. Materialet viser her ingen tydelige forskjeller mellom lokaliteter som ligger innenfor og utenfor vernede områder. Noen av lokalitetene har i senere tid

også blitt utsatt for umerkede «avstikkere» mot toppområder, og dermed uønsket ferdsel rett i overkant av enkelte hekkeplasser. På samme måte ser vi at det noen steder oppstår råk og «stikkveier» langsmed elvejuv fordi dette byr på vill og spennende natur. Dette er viktige hekkeplasser for klippehekkende rovfugler, bl.a. jaktfalk, som på denne måten blir sterkt berørt av svært nærgående ferdsel - og ofte med direkte innsyn mot reirplassene.

Det som i stor grad hjelper jaktfalken i dens hekkeområder er seine åpningstider på fjellvegene. Som regel tillates ikke trafikk før etter teleløsning rundt midten av juni måned. Dette, sammen med snø og isforhold, fører som regel til liten ferdsel i fjellet før ved St. Hans-tider. På dette tidspunktet har jaktfalken som regel store unger. I våre områder ser de fleste parene ut til å ha unger som blir flyvedyktige fra sist i juni til ca. 10. juli. Med ei rugetid på ca. 5 uker og ungenes reirtid på ca.

7 uker betyr dette egglegging/rugestart allerede i månedsskiftet mars/april og utover i første halvdel av april.

Størst fare er nok knyttet til skiutfarten på ettervinteren og våren. Påskeutfarten i mars/april kommer i den mest sårbare etableringstida, dvs. at det ikke tåles mye forstyrrelser før hekkingen mislykkes. På skareføre i denne tida på året ser en også mye ferdsl utenfor løypenettet, gjerne mot lune og solrike steder som egner seg for resting og soling. Det er nettopp disse stedene - med tidlig snøsmelting og bare fjellvegger - som

jaktfalken er avhengig av. Dette er en ferdsl som ikke er lett å styre, men som det er viktig å være oppmerksom på. I denne sammenheng er det grunn til å understreke betydningen av å legge skiløyper og andre ferdslårer i god avstand til slike fjellvegger. Det arbeidet som er nedlagt i «sårbarhetsanalyser» i nasjonalparkene er her et viktig redskap, men hvor det med mellomrom er behov for justeringer og ajourhold ettersom både ferdsl og ny kunnskap kommer til.

Hvor mange jaktfalker har vi i Innlandet?

Atlasprosjektet, som ble utført i perioden 1970-94, ga nyttig basiskunnskap om utbredelse og bestandsstørrelse for hekkende fuglearter. Registreringene, som baserte seg på en ruteinndeling på 10 x 10 km, ga grunnlag for Norsk Fugleatlas (Gjershaug m.fl. 1994). Utbredelsen til jaktfalk er her grovt presentert, men viser en klar tilknytning til høyereliggende fjelltrakter i de nordre deler av begge fylker. I disse områdene har den tilgang til begge rypeartene, og dermed en bedre mattilgang innenfor sitt leveområde.

For Oppland finnes et ganske stort referansemateriale tilbake til 1960-årene med flere samlerapporter og årsrapporter for jaktfalk. I en samlerapport utarbeidet av Østbye og Gaarder (1997), med kommunevise oversikter, ble bestanden anslått til 19 - 29 par. Dette ble endret til 20 - 25 par i en ny samlerapport ti år senere (Opheim 2007). Etter nye registreringer i perioden 2008-13 har Opheim (2013) anbefalt å heve dette bestandsanslaget til 25 - 35 par. En systematisering av data fra siste tiårsperiode, dvs. årene 2011-20, viser dokumenterte hekkefunn på i alt 33 lokaliteter innenfor 12 kommuner. I tillegg er det gjort observasjoner på 11 andre lokaliteter, hvor det noen steder

også har vært mistanke om hekking. Dette forsterker grunnlaget for den nevnte oppjustering av bestandsanslaget.

For Hedmark regnet Strøm m.fl. (1998) det som sannsynlig at bestanden lå i intervallet 15 - 25 par. Siden årets registreringer kun omfatter vel halvparten av de kjente lokalitetene, vil det her ikke være noe grunnlag for nye bestandsvurderinger før etter endt feltlesong i 2021.

I den nasjonale oversikten til Shimmings og Øien (2015) er bestandsestimatene for Oppland og Hedmark satt til hhv. 20 -25 og 16 - 24 hekkende par.

Du kan bidra!

Det ble i 2020 nedlagt en stor feltinnsats fra de nevnte aktører. Til sammen har 41 personer bidratt med registreringer og opplysninger. 62 lokaliteter ble undersøkt, hvorav 39 i Oppland og 23 i Hedmark, fordelt på hhv. 14 og 8 kommuner. NOF-medlemmer som har opplysninger om jaktfalk som kanskje ikke er kjent for prosjektet, kan ta kontakt med en av forfatterne av denne artikkelen.

Litteratur

- Gjershaug, J. O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.) 1994: *Norsk fugleatlas*. Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu. 552 s.
- Haftorn 1971: *Norges Fugler*. Universitetsforlaget. 862 s.
- Hagen, Y. 1952: Rovfuglene og viltpleien. Gyldendal Norsk Forlag, Oslo. 622 s.
- Henriksen S. og Hilmo O. (red.) 2015: Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge. 193 s.
- Miljøfaglig Utredning, 2005: Biologisk Mangfold i Breheimen – Mørkridsdalen. Rapport 2005-13. S. 55.
- Naturvernforbundet i Buskerud v/Lars Egil Furuseth og Per Furuseth 2009. Jaktfalk i Buskerud. Utbredelse og trusler. Rapport 12 s.
- Naturvernforbundet i Buskerud v/Lars Egil Furuseth og Per Furuseth 2010. Jaktfalk i Buskerud. Rapport fra kartleggingsarbeid i 2010. Rapport 13 s.
- Opheim, J. 2007: Forekomst av jaktfalk i Oppland fylke. Oversikt over kjente hekkeplasser. Rapport 88 s.
- Opheim, J. 2013: Jaktfalk i Oppland fylke. Perioden 2008 – 2013. Kistefos Skogtjenester AS. Rapport 23 s.
- Opheim, J. og Høitomt, G. 2015: Jaktfalk i Oppland fylke 2014. Kistefos Skogtjenester AS. Rapport 12 s.
- Shimmings, P. & Øien, I. J. 2015: Bestandsestimater for norske hekkefugler. NOF-rapport 2015-2. 268 s.
- Steen, O. F. 1999: Jaktfalk i Norge – Fylkesvis oversikt over hekkeplasser og anslag på hekkende par. Vandrefalken 4: 48 – 51.
- Strøm, H., Edvardsen, E. & Myklebust, M. 1998: Status for truete arter i Hedmark. Virveldyr. Fylkesmannen i Hedmark. Miljøvernnavdelingen. Rapport nr. 16/98. 138 s.
- Tømmeraas, P. J. 1994: Jaktfalk *Falco rusticolus*. S. 134 i: Gjershaug, J. O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. (red.): *Norsk fugleatlas*. Norsk Ornitologisk Forening, Klæbu.
- Østbye, T. og Gaarder, G. 1997: Jaktfalken i Oppland. Fugler i Oppland. Rapport nr. 3. 16 s. + 13 s. vedlegg.

Jaktfalk
Foto: Jon Opheim

SISTE NYTT

Av Jon Opheim

01.04. – 31.08.2021

Det ble en ekstra lang rapportperiode denne gangen – fra tidlig vår til sensommer. Ivrige medlemmer har som alltid innrapportert mye spennende. I tillegg har mange tilreisende tatt seg turer i våre naturområder og på denne måten bidratt mye verdifull dokumentasjon. I så måte har nok Fokstumyra og Valdresflya vært de mest attraktive turmålene.

Også denne gangen er rapporten «krydret» med mange sjeldenheter, til og med 1 – 2 nye arter for det «gamle» Oppland fylke. Ei rødhodeand ble

sett på Gjøvik et par dager i april og ei mulig alaskasnipe mellomlandet på Svennesvollene (også Gjøvik) en dag i midten av mai. Ellers kan vi trekke fram funn av snøgås, egretthege, glente, svartglente steppenhauk, svartrødstjert (hekking), svartstrupe og hortulan. For øvrig nevnes at mange funn i denne rapporten skal behandles/godkjennes av den lokale rapport- og sjeldenhetskomiteen (LRSK) før endelig publisering.

Knoppsvane

Hekkefunn:

Lom: Opptil 5 par i Åsjo naturreservat i mai, hvor 4 av parene gikk til hekking. Disse ble sett med tils. 22 unger 30.06. Senere sank ungetallet noe. **Sør-Fron:** I Rykhussumpene ble det registrert rugende fugl 30.04. Her ble 2 par sett uten unger 21.06. og 1 par uten unger i august. På Harpefosdammen ble 1 par sett ruge i perioden 30.04. - 29.05. Dette paret hadde 8 unger 02.06. og 05.06., men ungetallet sank gradvis til bare 3 unger. Disse ble senest observert 23.08. **Gjøvik:** 1 rugende ind. Eikstادتjernet 01.05. Også i år, ble ungene borte etter kun noen dager. **Gran:** 1 rugende par på Jarenvannet 28.05., men unger er ikke innrapportert herfra. Det samme gjelder Grunningen, hvor 1 ind. ruget 25.05. På Elgtjern på Tingelstad ble 1 par sett med 6 unger 21.06. og med 5 unger 14.07. og fra Langtjern på Tingelstad er det rapportert om 1 par med 4 unger i perioden 19.07. - 12.08. **Lunner:** 1 rugende ind. Kalvsjøtjern 14.05. og 27.05., der paret ble sett med 2 unger 28.07. og 05.08. På Vassjøtjern ruget 1 ind. 27.05., men hvor det senere ikke er rapportert om unger. **Søndre/Nordre Land:** I Dokkadeltaet ruget 1 ind. 10.05. og 11.05., men ingen ungeproduksjon.

Sangsvane

Hekkefunn:

Dovre: På Fokstummyra ruget 1 ind. i nærheten av Horrtjerna 29.05. og 1 rugende ind. Storrtjern 11.06. Ungekull er ikke rapportert fra noen av disse stedene. **Vågå:** 1 par med reir Hånåtjørni ved Grov 23.06., hvor 1 ind. ruget 30.06., **Sel:** 1 rugende ind. Meringsdalsvatnet 14.05., **Sør-Fron:** 1 par med 4 unger Vesleskjervongen ved Toftsætra 25.07., **Lillehammer:** 1 rugende ind. Abbor-Akksjøen 27.05., men trolig mislykket hekking. **Gausdal:** 1 par med 1 unge på tjern ved Ormtjønn-bekken 14.07. og 1 par med 2 unger på Ormtjernet 01.08. Trolig samme par. **Gjøvik:** 1 par med 5 unger Glæstadtjernet 18.06., **Gran:** 1 rugende ind. Svera på Gran østås 25.05. og 1 rugende ind. Tommelsjøen 12.06., hvor paret ble sett med 5 unger 18.07., **Søndre Land:** 1 par med 3 unger på tjern ved Oppsjøkrysset 23.06., **Nordre Land:** 1 rugende ind. Skrankefossfløyta, Fall, 09.05. og 1 hekkende par Øvre Svartvatnet med 3 unger senest 27.07., **Nord-Aurdal:** 1 rugende ind. Kilen - Sæbufjorden 09.05.

Tundrasædgås

Søndre Land: 1 ind. Fluberg fuglefredningsområde 02.05., 03.05. og 07.05. og 1 ind. Røen i Dokkadeltaet 05.05., **Søndre/Nordre Land:** 1 ind. Dokkadeltaet 15.05.

Foto: Per Åge Skålerud. For den mer uerfarne, er dette et pedagogisk bilde med kortnebbgås i forkant – rosa bein og nebb. Taigasædgås bak, er mer guloransje på de samme steder. Den har også et lengre/kraftigere nebb. – Flubergbrua.

Taigasædgås

Lesja: 1 ind. Lesjaskogsvatnet 16.05., **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 09.04.

Kortnebbgås

Sumtallene for årets vårtrekk ble 12 833 ind., som er nokså lavt sammenlignet med mange tidligere år. I disse tallene kan det være noen dobbelttelling, selv om de mest opplagte er "luket" ut. Den første flokken (ca. 100 ind.) ble observert allerede 27.03. De største trekkdagene ble 01.04., 03.04. og 08.04. med hhv. 1514, 5619 og 1125 ind. (delvis telt på grunnlag av foto). Flere flokker gikk også i år ned for å hvile, men ingen steder i store antall. Flest observasjoner ble gjort i Randsfjordområdet

på Gran, Einafjorden på Vestre Toten, Svennesvollene i Gjøvik, Lågendeltaet i Lillehammer og Frya/Hundorp i Sør-Fron. Utenom trekketida ble 2 ind. sett Sandvoll på Harpefoss (Sør-Fron) 24.05. - 03.06. og 1 ind. på Lesjaleira (Lesja) 27.06. - 08.07.

Tundragås

Lom: 1 ind. Åsjo naturreservat 28.04., **Gran:** 2 ind. Røykenvika 16.05.

Grågås

Hekkefunn:

Ved Svarthammeren i Randsfjorden ble 2 par med hhv. 2 og 5 unger registrert 17.05., samme sted hadde 2 par med seg hhv. 3 og 4 unger 06.06. På strekningen Kjørketangen - Gullerudvika i Randsfjorden ble det observert 54 ind. 17.07., hvorav flest voksne, men også noen flyvedyktige unger.

Øvrige observasjoner:

Lesja: Hhv. 2 og 4 ind. Lesjaleira 20.04. og 21.04., **Dovre:** 1 ind. Fokstumyra 28.05., **Sel:** 1 ind. Selsmyrene 20.04. og 1 par Meringsdalsvatnet 14.05., **Sør-Fron:** Hhv. 12, 24, 1, 9 og 12 ind. Hundorp naturreservat 06.04., 07.04., 09.04., 11.04. og 14.04. og hhv. 2 og 3 ind. Harpefosdammen 11.04. og 17.04., **Ringebu:** 1 ind. Olstadøya på Ringebuvollene 02.05. og 9 ind. Fåvang naturreservat 15.08., **Øyer:** 75 trekkende ind. over Skjønberg 19.04., **Lillehammer:** 1 - 21 ind. i Lågendeltaet følgende dager: 11 ind. 10.04., 2 ind. 15.04. og 16.04., 4 ind. 17.04., 1 ind. 18.04., 2 ind. 19.04. -21.04., 4 ind. 22.04., 21 ind. 24.04., 1 ind. 25.04., 6 ind. 26.04., 3 ind. 27.04., 9 ind. 28.04., 2 ind. 29.04., 01.05. og 02.05., 3 ind. 07.05. og 2 ind. 08.05., **Gjøvik:** 2 ind. Rambekkvika 08.04., 15 ind. over Eikstadtjernet 24.04., hhv. 9, 5 og 1 ind. Svennesvollene 03.05., 08.05. og 15.05. og 1 ind. Sveastranda 08.05., **Vestre Toten:** 2 - 7 ind. følgende dager Nes på Blilisanden: 2 ind. 03.04., 3 ind. 10.04., 4 ind. 12.04. og 28.04., 7 ind. 16.05., 5 ind. 20.05., 4 ind. 06.06. og 3 ind. 08.08., 2 ind. ved Eina stasjon 05.04., 14 trekkende ind. Lier, Børsvoll, 11.04., hhv. 27, 5, 2, 18 og 26 ind. Sisselberg-bukta på Eina 21.04., 08.05., 22.07., 30.08. og 31.08., samt 9 ind. Bjørnerud på Einafjorden 30.08., **Østre Toten:** 1 ind. Mjøsa ved Kapp brygge 04.04. og 2 ind. Fauchaldstranda på Kapp 13.04., **Gran:** Hhv. 2, 4 og 40 ind. Røykenvika 01.04., 08.05. og 16.05., følgende observasjoner Eidsand i Randsfjorden: 23 ind. 03.04., 2 ind. 06.05., 3 par 13.05. og 3 ind. 18.05. Videre 1 ind. Jarenvannet 13.04., hhv. 7 og 2 ind. Aschimlandet i Randsfjorden 29.04. og 18.05. og 91 ind. Gravdammen i Rands-fjorden 04.08., **Søndre Land:** 2 - 62 ind. i Fluberg fuglefredningsområde følgende dager: 10 ind. 03.04., 11 ind. 04.04., 13 ind. 06.04., 18 ind. 08.04., 5 ind. 09.04., 6 ind. 13.04., 2 ind. 20.04., 62 ind. 22.04., 4 ind. 27.04., 3 ind. 29.04. og 4 ind. 01.05. Ellers 3 ind. Vikar 11.05., **Søndre/Nordre Land:** 1 - 12 ind. i Dokkadeltaet følgende dager: 2 ind. 22.04., 5 ind. 26.04., 10 ind. 27.04., 6 ind. 28.04., 7 ind. 29.04., 10 ind. 30.04., 12 ind. 01.05., 7 ind. 03.05., 5 ind. 04.05., 1 ind. 10.05., 2 ind. 11.05., 1 ind. 13.05., 6 ind. 15.05., 1 ind. 17.05. og 2 ind. 18.05., **Sør-Aurdal:** 4 ind. Engi 07.05., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Ølsjøen 08.04., 09.04., 11.04., 23.04., 28.04., 10.05. og 13.05. og 1 ind. Dokkafjorden 19.04.

Kanadagås

Hekkefunn:

Lom: 1 rugende ind. i Åsjo naturreservat 26.04., men som senere ble forlatt. Ellers er hhv. 1, 2 og 1 ind. rapportert fra denne lokaliteten 10.04., 24.04. og 25.04. **Nord og Sør-Fron:** Min. 1 hekkende par på Harpefosdammen der dette er rapportert: 7 ind., hvorav 1 rugende ind., 27.04., 12 ind. og 1 rugende ind. 30.04., 24 ad. og 4 unger 23.07. og 25.07. **Lillehammer:** 1 par med 4 unger i Lågendeltaet 12.07. Fra Kroken-området i Mesnaelva er det rapportert om minimum 3 hekkende par, men trolig var det bare 2 par som fikk fram unger. Dette er basert på følgende observasjoner: 4 ind., hvorav 1 rugende ind., 19.04., 4 ind., hvorav 1 rugende, 04.05. I ett av reirene var det klekking 20.05. (5 unger), 1 rugende ind., samt 2 par med tils. 10 unger, 26.05., 2 par med tils. 10 unger, samt et tredje par uten unger, 05.06. Ved nytt besøk 06.06. var det et fjerde par i området uten unger. **Gran:** 10 ad. og 2 årssunger Saltbufjorden i Fjorda-området 08.07. og 09.07., **Nord-Aurdal:** 1 årssunge i Fløafjorden 29.08. tyder på hekking i området, **Vestre Slidre:** 1 hekkende par Katten i Strondafjorden med rugende ind. i perioden 20.04. - 09.05., 1 hekkende par (rugende ind.) Lomen industriområde 14.05. og 23 ind., hvorav 12 - 14 årssunger, Vistemyskogen 01.08.

Øvrige observasjoner:

Dovre: 8 ind. sørvestenden av Vålåsjøen 18.06., **Vågå:** 1 ind. Lalmsvatnet 10.04., 4 ind. Ottaelva ved Sandbu 12.04., 1 ind. utosen av Vågåvatnet 24.04. og 1 ind. utosen av Øvre Sjudalsvatnet 24.05., **Sel:** 6 ind. Selsmyrene 17.04. og 3 ind. Meringsdalsvatnet 24.05., **Nord-Fron:** Hhv. 4, 2 og 2 ind. Slangen 17.04., 01.05. og 23.05., 1 ind. Olstappen i Skåbu 13.05. og 14 ind. Lågen ved Vik i Kvam 18.05., **Nord-/Sør-Fron:** Utover forannevnte hekkefunn på Harpefosdammen er følgende notert herfra: 11 ind. 01.04., 2 ind. 07.04., 9 ind. 11.04., 5 ind. 22.04., 1 ind. 07.05. og 11.05., 10 ind. 24.07., 19 ind. 01.08., 10 ind. 07.08. og 08.08. og 15 ind. 23.08., **Sør-Fron:** 2 - 26 ind. i Hundorp naturreservat følgende dager: 3 ind. 06.04., 26 ind. 07.04., 19 ind. 08.04., 13 ind. 10.04., 16 ind. 11.04., 2 ind. 19.04. og 20.04., 4 ind. 24.04., 2 ind. 27.04., 7 ind. 30.04., 2 ind. 13.05. og 6 ind. 28.08., 3 ind. Lågen ved Breivegsbrua 06.05. og 2 ind. Sandvoll på Harpefosdammen 24.05., **Ringebu:** Hhv. 15 og 44 ind. Fåvang naturreservat 22.07. og 09.08., **Øyer:** 2 ind. Gillebofjorden 02.05., **Lillehammer:** Sett godt som daglig i Lågendeltaet i perioden fram til 23.05. med opptil 58 og 16 ind. i hhv. april og mai. Utover forannevnte hekkefunn er følgende rapportert herfra i juli og august: 1 ind. 05.07., 8 ind. 31.07., 15 ind. 01.08., 17 ind. 03.08. og 13 ind. 07.08. Fra Kroken-området i Mesnaelva er det i tillegg til de forannevnte hekkefunn meldt om hhv. 4, 5, 2 og 14 ind. 08.04., 09.04., 16.04. og 12.07. Videre hhv. 7 og 1 ind. Mesnaelva nedenfor Øvstdalsfossen 09.04. og 23.04., 6 ind. Mesnaelva ovenfor Øvstdalsfossen 09.04., 4 ind. Avskåån 01.05., hhv. 1, 15, 20 og «flere» ind. Hunderfosdammen 02.05., 17.06., 04.07. og 09.08., 3 ind. Mjøsa ved Borudodden 03.05. og 05.05. og 2 ind. Bakke gård i Søre Ål 09.05., **Gjøvik:** 8 ind. Mjøsa ved Hunnselvas utløp 02.04. På Svennesvollene er 2 - 8 ind. registrert følgende dager: 6 ind. 07.04., 4 ind. 13.04., 2 ind. 20.04., 4 ind. 24.04., 2 ind. 26.04., 8 ind. 30.04. og 03.05., 2 ind. 07.05., 4 ind. 08.05. og 09.05., 3 ind. 10.05., 2 ind. 11.05., 1 ind. 20.05. og 2 ind. 16.08. Videre hhv. 1 og 3 ind. Eikstadtjernet 10.04. og 17.04., 2 ind. Paradisvika ved Biri travbane 26.04. og 1 par Gåstjern 22.05., **Vestre Toten:** 6 ind. Blilisanden på Einafjorden 05.04. og 1 ind. Lier, Børsvoll, 11.04., **Østre Toten:** 2 ind. Båkinstranda 05.04., 06.04. og 13.04. og 4 ind. Blåvarpet på Eina 08.04., **Gran:** 1 - 15 ind. i Røykenvika følgende dager: 1 ind. 01.04., 10 ind. 02.04., 4 ind. 08.04., 8 ind. 11.04., 15 ind. 15.04., 6 ind. 17.04., 1 ind. 23.04., 3 ind. 27.04., 2 ind. 01.05. og 1 ind. 08.05. Ellers hhv. 12 og 9 ind. Jarennanet 08.04. og 23.06., 1 par Eidsand i Randsfjorden 13.05. og 4 ad. ind. i Randsfjorden mellom Røykenvika og Horn 09.07., **Lunner:** 2 ind. Harestuvannet 03.05. og 1 ind. Strykenvatnet 03.05., **Søndre Land:** Fast tilhold i Fluberg fuglefredningsområde på våren hvor dette er notert: 30 ind. 02.04., 41 ind. 03.04., 82 ind. 04.04., 135 ind. 06.04., 65 ind. 07.04., 81 ind. 08.04., 100 ind. 09.04., 31 ind. 13.04., 4 ind. 20.04. og 7 ind. 29.04. Ellers 9 ind. Skjellungen 22.04. **Søndre/Nordre Land:** Fast tilhold med opptil 30 ind. i Dokkadeltaet. Her er følgende er notert: 30 ind. 20.04., 2 ind. 22.04., 16 ind. 26.04., 10 ind. 28.04., 15 ind. 29.04. og 01.05., 16 ind. 14.05., 15 ind. 10.05. og 11.05., 11 ind. 13.05., 7 ind. 17.05., 11 ind. 18.05., 9 ind. 19.05., 18 ind. 21.05., 5 ind. 11.06., 19 ind. 09.07. og 15 ind. 18.07., **Sør-Aurdal:** 2 ind. Engi 07.05. og 2 ind. Garthus 20.05., **Nord-Aurdal:** Hhv. 6, 2, 10, 2 og 2 ind. ved Ulnes 01.04., 02.04., 09.04., 23.04. og 24.04., hhv. 8, 3, 12, 10, 2 og 1 ind. Grandadn 02.04., 04.04., 05.04., 09.04., 11.04. og 26.04., 4 - 6 ind. Ølsjøen følgende dager: 4 ind. 08.04. - 10.04., 6 ind. 11.04., 20.04. og 23.04. og 5 ind. 25.04. Videre 8 ind. Granheim 11.04., hhv. 2, 5 og 7 ind. Dokkafjorden 14.04., 26.04. og 22.05., hhv. 15 og 10 ind. Granheimsfjorden 16.04. og 17.04., 2 - 11 ind. Fløafjorden følgende dager: 5 ind. 24.04., 4 ind. 29.04., 3 ind. 02.05., 2 ind. 05.05., 3 ind. 07.05., 2 ind. 08.05., 6 ind. 09.05., 5 ind. 13.05. og 11 ind. 22.08. Ellers 5 ind. ved Sundvoll bru 25.04. og 1 ind. Bløytjernet 28.04., **Vestre Slidre:** Utover hekke-funnet på Katten i Strondafjorden er det observert: 4 ind. 11.04. og 13.04. og 6 ind. 01.08. Videre 2 ind. på vestsiden 15.04., 6 ind. Geitøyni 04.05., 1 ind. Lomen NR 05.05., 2 ind. Ferisfjorden 10.05., 2 ind. Borgnes 18.05. og 18 ind. Røn 28.07., **Øystre Slidre:** 1 ind. Sagahaugfjorden 20.05. og 4 ind. Vinstervatnet ved Haugseter 11.06., **Vang:** 2 ind. Lomendeltaet 14.05. og 7 ind. Strondafjorden 26.06.

Hvitkinngås

Hekkefunn:

Gran: 1 par Aschimlandet, 16.05., hvor de ble sett med 5 unger 20.06., 38 ad. og 18 årsunger i Randsfjorden mellom Kjørketangen og Gullerudvika 17.07 og 7 ad. og 3 årsunger Gravdammen i Randsfjorden 04.08.

Øvrige observasjoner:

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 27.06., 28.06. og 08.07., **Nord-/Sør-Fron:** 1 ind. Harpefosdammen 22.07. - 22.08., **Lillehammer:** 10 ind. over Bakke gård i Søre Ål 19.04. og hhv. 4, 1 og 4 ind. Lågendeltaet 26.04., 08.05. og 01.08., **Gjøvik:** 2 - 29 ind. Svenesvollene følgende dager: 2 ind. 20.04, 26.04. og 30.04., 5 ind. 03.05., 6 ind. 05.05., 15 ind. 08.05., 12 ind. 09.05., 17 ind. 10.05., 12 ind. 11.05., 20 ind. 16.05., 4 ind. 17.05. og 19.05., 7 ind. 20.05., 3 ind. 14.06. og 29 ind. 16.08. Trolig hekket den også i år på øya Fluren. Ellers 2 ind. ved Biri travbane 03.05. og 28.05., **Vestre Toten:** 1 ind. Sisselbergbukta 08.05. og 1 ind. Tune på Eina 09.05., **Østre Toten:** 42 ind. Kapp 24.08., **Gran:** 2 - 4 ind. Eidsand i Randsfjorden disse dagene: 2 ind. 25.04., 05.05. og 06.05., 4 ind. 13.05. og 22.05. og 2 ind. 06.06., 15.07. og 16.07. Videre hhv. 16 og 40 ind. Røykenvika 23.06. og 27.07. og 19 ind. Randsfjorden Røykenvika - Horn 09.07., **Søndre/Nordre Land:** Hhv. 2 og 1 ind. Dokkadeltaet 13.05. og 21.05.

Stripegås

Sør-Fron: 2 ind. Hundorp NR 24.05. og 2 ind. Rykhussumpene 27.05., **Gran:** 1 ind. Røykenvika 16.05.

Snøgås

Gjøvik: 2 ind. Svenesvollene 08.05. (Jon Are Myhrer, Mette Myhrer og Robert Karlson) og 09.05.

Foto: Per Åge Skålerud – Svenesvollene.

Gravand

Sør-Fron: 3 ind. Hundorp naturreservat 18.04., **Lillehammer:** Hhv. 3, 3 og 2 ind. Lågendeltaet 13.05., 14.05. og 20.05., **Gjøvik:** 3 ind. ved Hunnselvas utløp i Mjøsa 11.04. og 3 ind. Svenesvollene 16.05., **Vestre Toten:** 4 ind. Blilisanden på Einavatnet 16.05., **Østre Toten:** Hhv. 1, 2, 6 og 1 ind. Totenvika 15.04., 10.05., 13.05. og 26.05., **Søndre/Nordre Land:** 3 ind. Dokkadeltaet 08.05.

Mandarinand

Sel: 1 par på Selsmyrene i perioden 04.04. - 11.04., **Gjøvik:** 2 hanner Svennesvollene 08.05. og 10.05.

Foto: Egil Skredemellem – Selsmyrene.

Snadderand

Lesja: 3 ind. Lesjaleira 11.05. og 12.05., **Lillehammer:** 1 par i Lågendeltaet 09.05., 10.05., **Gran:** 1 hann Jarenvannet 13.04. og 1 par i Røykenvika 13.04. - 17.04., samt 1 hann samme sted 25.04., **Lunner:** 1 hann Kalvsjøtjern 04.05., **Søndre/Nordre Land:** Følgende observasjoner i Dokkadeltaet: 1 par 03.05., 1 hann 04.05., 1 par 05.05. og 06.05. og 1 hann 09.05. - 15.05.

*Foto:
Per Åge
Skålerud
Røykenvika*

Stjertand

Hekkefunn:

Øystre Slidre: 1 hunn med 2 unger på tjern sør på Valdresflye 08.08.

Øvrige observasjoner:

Sel: 2 par Meringsdalsvatnet 08.05., **Ringebu:** 1 hann Lågen ved Fåvang 21.04.,

Lillehammer: Opptil 3 par i Lågendeltaet, hvor dette er observert: 3 par 20.04., 1 par 21.04. - 28.04., 2 par 29.04. og 1 par 30.04. - 02.05. og 09.05., **Gjøvik:** 1 par Svennesvollene 05.05.,

Vestre Toten: 1 par Trangvika på Einavatnet 11.05., **Østre Toten:** Hhv. 1 hunn og 1 par Totenvika 09.05. og 14.05., **Gran:** 1 par Lysenstøa i Randsfjorden 20.04., 1 hann Eidsand 21.04. og 1 par Holetjern på Tingelstad 29.04., **Søndre/Nordre Land:** Opptil 3 par i Dokkadeltaet, hvor dette er sett: 1 hann 26.04., 1 par 27.04. - 29.04., 1 hann 30.04., 1 par 01.05. - 04.05., 3 par 05.05., 1 hann 06.05. og 1 par 09.05., **Nord-Aurdal:** 1 hann Granheimsfjorden 16.04. og 17.04. og 1 par Ølsjøen 12.05. - 16.05., **Vestre Slidre:** Hhv. 1 hann, 1 par og 3 par Lomendeltaet 20.04., 11.05. og 14.05. og 1 hann Vik på Slidrefjorden 13.05.

Stokkand x stjertand

Lillehammer: 1 hann med fast tilhold i Lågendeltaet i perioden 07.05. - 10.05.

Knekkand

Lesja: 1 par Lesjaleira 16.05., **Nord-Fron:** 1 par Olstappen 22.05., **Lillehammer:** Hhv. 1 hann og 1 par Lågendeltaet 29.04. og 03.05., **Gran:** 1 par Aschimlandet i Randsfjorden 18.04. og 1 hann Jarenvannet 18.05., **Søndre/Nordre Land:** Følgende observasjoner i Dokkadeltaet: 1 hann 10.05., 1 par 11.05., 3 ind. (1 par og 1 hann) 11.05. - 13.05. og 1 hann 14.05., **Nord-Aurdal:** 1 hann Ølsjøen 12.05. - 14.05., **Vestre Slidre:** 1 hann Lomendeltaet 27.04.

Skjeand

Lesja: 1 par Lesjaleira 12.05., **Lillehammer:** 3 ind. (1 par og 1 hann) Lågendeltaet 14.05.,

Østre Toten: 1 par Totenvika 13.05., **Søndre/Nordre Land:** 1 par Dokkadeltaet 01.05.,

Nord-Aurdal: 1 hunn Fløafjorden 24.04.

Rødhodeand

Gjøvik: 1 hann Fredevika ved Hunnselvas utløp i Mjøsa 10.04. og 11.04. (Eva Austdal).

Kommentar: Første funn i Oppland.

Foto: Eva Austdal – Mjøsa ved Gjøvik/Fredevika

Taffeland

Søndre/Nordre Land: Følgende observasjoner i Dokkadeltaet: 1 par 29.04., 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) 30.04. - 03.05. og 05.05. og 1 hann 06.05. - 13.05.

Bergand

Hekkefunn:

Nord-Fron: 2 ad. og 7 unger Lystjønnen 13.08., **Nord-Aurdal:** 1 hunn med 3 unger Granheimstjerni ved Valtjernstølan 07.08.

Øvrige observasjoner:

Lesja: Hhv. 1 hann og 1 par Lesjaskogsvatnet 18.05. og 16.06. og 1 hunn Sjutjønnin 19.07., **Dovre:** 1 par Avsjøen 17.05. og hhv. 8 og 4 ind. Hjerkinndammen 30.05. og 01.06., **Skjåk:** 1 ind. Nørdre Tjønnin 10.06., **Vågå:** 2 ind. utosen av Vågåvatnet 20.05. og 1 par Øvre Sjudalsvatnet 23.06., **Nord-Fron:** 1 par Strålvatnet 05.06., **Lillehammer:** 2 par Lågendeltaet 13.05. og 3 ind. (1 hann og 2 hunner) samme sted 18.05., **Vestre Toten:** 1 hann Einafjorden ved Lervoll 05.05., **Søndre/Nordre Land:** 2 par Dokkadeltaet 15.05., **Nord-Aurdal:** 1 par Granheimsfjorden 18.05., **Vestre Slidre:** 2 ind. sør i Slidrefjorden 27.05., **Øystre Slidre:** 1 par Store Barnesvike på Vinstervatnet 16.06., På Fisketjerni på Valdresflye ble 1 par sett 28.06., 03.07. og 04.07., samt 2 hanner 12.07. og 1 hann 15.07. Ellers 2 hunnfargede ind. tjern ved Flybekken på Leirungsmyra 04.08., **Vang:** 1 hann Stavtjerni 29.08.

Ærfugl

Sør-Fron: 1 hann Harpefosdammen 27.05. (Eyjolfur Matthiasson Bjørn Roar Løkken) og 28.05.

Havelle

Hekkefunn:

Lesja: 1 hunn med 2 unger Sandvatnet 05.08., hvor det tidligere på året (16.06.) ble sett 4 ind., **Skjåk:** 2 ad. og 6 årsunger Enkelttjønne vest for Leirungsvatnet 21.08., **Øystre Slidre:** Fra Fisketjerni på Valdresflye er følgende ungekull rapportert: 4 ad. og kull på 6 unger 23.07., 1 ad. og 4 unger 02.08., 4 ad. og 6 unger 08.08., 4 unger 12.08. og hhv. 1 og 6 unger på Fisketjerni øst og Fisketjerni vest 29.08.

Øvrige observasjoner:

Lesja: 1 ind. Lomtjønn 04.06. og 1 hann Gautsjøen 07.06., **Dovre:** 4 - 13 ind. på Hjerkinndammen følgende dager på våren: 6 ind. 27.05., 7 ind. 28.05., 10 ind. 29.05., 13 ind. 30.05., 2 ind. 31.05., 6 ind. 01.06. og 4 ind. 04.06. Videre 2 ind. Angardstjern 31.05., 2 ind. Nedre Stridåtjørn 16.06., 1 ind. Stridåtjønnin 16.06. og ca. 15 ind. Istjørni 05.08., **Skjåk:** 2 ad. Leirungsvatnet 21.08. og 13 ind. Filleutla vest for Leirungsvatnet 23.08., **Sel:** 1 hunn Meringsdalsvatnet 24.05., **Nord-Fron:** 1 hann Vollsdammen 24.05., **Lillehammer:** 1 hunnfarget ind. Lågendeltaet 07.05. - 12.05., samt 3 ind. 20.05., **Vestre Toten:** 1 par Vik, Einafjorden, 17.05., **Øystre Slidre:** Hhv. 2, 1 og 4 ind. Møсахella, Vinster-vatnet, 21.05., 05.06. og 16.06. På Fisketjerni på Valdresflye er følgende rapportert utover foran-nevnte hekkefunn: 1 ind. 17.06., 1 par 22.06., 23.06. og 28.06., 3 ind. 30.06. og 02.07., 4 ind., hvorav 1 ind. med hekkeadferd, 03.07., 5 ind. 04.07., 4 ind. 05.07., 2 ind. 15.07. og 17.07., 1 par 21.07. og 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) 04.08. Ellers 1 hunnfarget ind. Kroktjednet på Beitostølen 29.08.

Svartand

Hekkefunn:

Vestre Slidre: 1 hunn med 4 unger Geitøyi 22.08., **Sel:** 3 årsunger Lusætertjønn 23.07.

Øvrige observasjoner:

Dovre: Hhv. 1 og 2 ind. Hegglingen 15.05. og 16.05., 2 ind. Stientjønn på Fokstumyra 17.05., 2 ind. Sygardsosen nord for Avsjøen 24.05. og 2 - 17 ind. på Hjerkinndammen følgende dager: 8 ind. 27.05., 17 ind. 28.05., 2 ind. 29.05., 10 ind. 30.05., 4 ind. 31.05., 16 ind. 01.06. og 13 ind. 04.06., **Vågå:** Hhv. 1 par og 14 ind. Øvre Sjudalsvatnet 14.05. og 04.06., hhv. 4, 2, 2 og 2 ind. utosen av Vågåvatnet 18.05., 21.05., 24.05. og 02.06., 5 ind. Lalmsvatnet 19.05., 1 ind. Veslvatnet ved Grov 23.06. og

1 hann Diprtjøynne 01.07., **Nord-Fron**: 2 ind. Olstappen 22.05. og 25.05., 3 ind. Slangen 22.05. og 7 ind. Flekkvatnet 24.05., **Øyer**: 15 ind. Lyngsjøen 13.06. og 1 par tjern ved Heratinden 27.06., **Lillehammer**: Opptil 85 ind. i Lågendeltaet, hvor dette er registrert: 1 ind. 28.04., 1 par 29.04., 85 ind. 04.05., 4 ind. 13.05., 8 ind. 16.05., 9 ind. 17.05., 7 ind. 18.05., 9 ind. 19.05., 5 ind. 20.05., 7 ind. 21.05., 9 ind. 22.05., 7 ind. 23.05., 1 ind. 27.07., 12 ind. 01.08. og 1 ind. 03.08. og 07.08., **Gjøvik**: 1 - 12 ind. Svenesvollene følgende dager: 12 ind. 09.05., 3 ind. 11.05., 1 ind. 12.05., 15.05. og 16.05. og 7 ind. 17.05. og 19.05., **Vestre Toten**: Hhv. 3 og 2 ind. Einafjorden ved Lervoll 05.05. og 19.05. og 6 ind. Blilisanden, Einafjorden, 13.05., **Østre Toten**: 1 ind. ved Kapp 11.05., **Nord-Aurdal**: 1 par Strondafjorden ved Fagernes 09.05. og 13.05. og 6 ind. Paradisfjorden, Ølsjøen, 29.05., **Øystre Slidre**: 2 ind. Kvålsvike 20.05. og 2 ind. Møсахella på Vinstervatnet 30.05., **Vang**: 1 ind. Tyinnvatnet 11.08.

Sjøorre

Hekkefunn:

Lesja: 1 hunn med 6 unger Sandvatnet 05.08., **Nord-Fron**: Følgende observasjoner av ungekull på Afstjønnna: 2 hunner med hhv. 5 og 8 unger 27.07., 3 ad. og 6 unger 06.08. og 3 hunner med kull på hhv. 3, 5 og 7 unger 15.08. Herfra nevnes ellers en vårobserverasjon på 6 ind. 31.05.

Øvrige observasjoner:

Dovre: 1 - 6 ind. Hjerkinndammen følgende dager på trekk: 4 ind. 27.05., 6 ind. 28.05., 4 ind. 29.05., 2 ind. 30.05. og 01.06. og 1 ind. 04.06. Ellers 9 ind. Ytre Bottjøynne 20.06. **Vågå**: Hhv. 3, 2 og 2 ind. utosen av Vågåvatnet 18.05., 20.05. og 24.05., 7 ind. Griningsdalsvatnet 04.06., 2 ind. Øvre Sjødalsvatnet 04.06., hhv. 2 par og 1 par Veslvatnet ved Grov 19.06. og 23.06., 1 par Flatningen 19.06. og 1 ind. Diprtjøynne 01.07., **Sel**: 1 par Åsartjøynna 16.06. og 17.06. og 1 par Guttormstjøynna 17.06., **Nord-Fron**: 1 hann Olstappen 13.05. og 29.05., hhv. 1 par, 6, 7 og 2 ind. Slangen 13.05., 22.05., 23.05. og 24.05. og 3 par Strålvatnet 05.06. og 13.06., **Sør-Fron**: 4 ind. Geittjøynna ved Baukholstulen 01.06., 2 ind. Flåtjøynna ved Baukholstulen 01.06., 1 ind. Øvre Karusstjøynna 13.07. og hhv. 1 hann og 1 par Gålåvatnet 07.08. og 23.08., **Ringebu**: 1 hann Åsdalstjøynna 20.06., **Øyer**: 1 ind. Lyngsjøen 13.06., **Lillehammer**: 2 par Lågendeltaet 13.05. og 14.05., samt hhv. 3 og 1 ind. samme sted 16.05. og 21.05., **Søndre Land**: 6 ind. Rostadvika i Randsfjorden 05.05., **Etnedal**: 1 par Langtjedd NR 02.06. og 08.06., **Nord-Aurdal**: 6 ind. Ølsjøen 29.05., **Øystre Slidre**: 2 ind. Kvålsvike 20.05., 16 ind. Heggefjorden 20.05. og hhv. 2 og 1 ind. Møсахella på Vinstervatnet 30.05. og 16.06.

Lappfiskand

Lillehammer: Hhv. 1 og 2 hunnfargede ind. Lågendeltaet 04.04. og 16.05., **Gjøvik**: 1 ind. Røstadvatnet i Snertingdal 22.05., **Søndre/Nordre Land**: 1 par i Dokkadeltaet 05.05., hvor det senere ble sett 1 hunnfarget ind. i perioden 06.05. - 14.05., samt 1 hann 06.06.

Foto:
Per Åge Skålerud
Dokkadeltaet

Vaktel

Dovre: 1 ind. myrområde på Hjerkin 06.06., **Lom:** 1 ind. Tverrlandet ved Tesse 03.07., **Sør-Fron:** 1 ind. Krupp-feltet på Lauvåsen 25.07., **Ringebu:** 1 ind. Sørstulsvegen 12.06., **Lillehammer:** 1 ind. Gausvollene 26.05. og 1 ind. Lysegård 23.06., **Gausdal:** 1 ind. Holthaugen 11.06., 23.07. og 26.07., **Vestre Toten:** 1 ind. Huseby 21.05., 1 ind. Nes, Blilisanden, 25.05., 26.05. og 21.06. og 1 ind. Lier, Børsvollen, 08.08., **Gran:** 1 ind. Tingelstad 31.05., 1 ind. ved Gran ungdomsskole 31.05., 1 ind. Lysenstøa, Aschimlandet, 03.06., 1 ind. Elken 13.06., 1 ind. Halvdanshaugen 23.06., 1 ind. Røykenvika i Brandbu 23.06. og 1 ind. Ulsnestangen i Røykenvika 05.07., **Jevnaker:** 1 ind. Gullavika 04.07., **Søndre Land:** 1 ind. Kjøttvegen/vestsidevegen 02.06., **Nordre Land:** 2 ind. Elveflata i Dokkadeltaet, 05.06., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Valtjernstølan i perioden 01.07. - 10.07., **Vestre Slidre:** 1 ind. Rødningstølen 26.06. og 2 ind. Solbergjordet 27.06.

Smålom

Lesja: 2 ind. Gautsjøen 07.06., 1 ind. Aursjøen 26.06. og 2 ind. Kvitmyrin på Dalsida 29.07., **Dovre:** 2 ind. Fokstumyra 18.06. (Steintjønn), 08.07. og 09.07., **Lom:** Hhv. 1 og 3 ind. Vågåvatnet ved Garmo 24.04. og 01.05., **Vågå:** 2 ind. Vågåvatnet ved Tessand 01.05., 3 ind. Nedre Sjudalsvatnet 20.06. og 1 ind. Øvre Leirungen 29.06., **Lillehammer:** Observert daglig i Lågendeltaet i perioden 19.04. - 25.05. med hhv. 13 og 16 ind. som høyeste antall i april og mai. På sommeren ble 1 - 4 ind. sett i samme område følgende dager: 2 ind. 06.07., 3 ind. 12.07., 4 ind. 27.07., 1 ind. 31.07., 3 ind. 03.08., 2 ind. 07.08., 3 ind. 11.08. og 1 ind. 24.08. og 30.08. Videre hhv. 2 og 1 ind. Mjøsa ved Vingrom 05.05. og 16.05., 2 ind. Vesletjernet i Gropmarka 23.05., 2 ind. Gjestebodtjernet i Gropmarka 27.05., 1 ind. Abbor-Akksjøen 27.05., 1 ind. over Gamle Røislivegen 24.06., 1 ind. over Bakke gård i Søre Ål 25.06., 27.06. og 28.06., 1 ind. Stortjernet i Gropmarka 26.06., 3 ind. Reinsvatnet 10.07. og 1 ind. Avskåkån 26.07., **Gjøvik:** Hhv. 4 og 2 ind. Mjøsa ved Bråstad 08.04. og 18.04., hhv. 1 og 3 ind. Mjøsa ved Hunnselvas utløp 11.04. og 18.04., 2 ind. Rambekkvika i Mjøsa 13.04., 4 ind. Sveastranda 03.05. og 1 ind. Svennesvollene 27.08., **Vestre Toten:** 1 - 6 overflyvende ind. Sisselbergbukta på Eina disse dagene: 4 ind. 21.04., 2 ind. 22.04., 1 ind. 23.04. og 25.04., 4 ind. 03.05., 3 ind. 09.05., 2 ind. 13.05., 16.05. og 24.05., 1 ind. 14.06., 3 ind. 20.06., 1 ind. 11.07., 22.07. og 07.08., 2 ind. 15.08. og 6 ind. 29.08., 2 - 12 ind. Einafjorden ved Jutulrud følgende dager: 2 ind. 30.04., 12 ind. 01.05., 10 ind. 02.05., 3 ind. 06.05., 6 ind. 07.05., 2 ind. 19.05. og 5 ind. 21.05. Videre 2 ind. Bjørnerudødegården på Einafjorden 01.05., 4 ind. Einafjorden ved Lervoll 05.05., hhv. 4, 1 og 1 ind. Blilisanden, Einafjorden, 13.05., 06.06. og 22.07., 2 ind. Veitjernet 22.05. og 1 ind. over vanntårnet på Eina 17.08., **Østre Toten:** 1 trekkende ind. Falken naturreservat 08.04., 4 ind. Båkinstranda på Kapp 13.04., 2 ind. Hekshusstranda på Kapp 18.04., 4 ind. Faulkalstranda på Kapp 18.04., 1 ind. Mjøsa ved Nordlia 18.04., hhv. 2, 2, 1 5 og 2 ind. Mjøsa ved Kapp brygge 20.04., 28.04., 02.05., 03.08. og 20.08., hhv. 6 og 1 ind. Mjøsa ved Panengen 28.04. og 31.08. og 1 ind. Totenvika 11.05., **Gran:** 2 ind. Svarthammeren i Randsfjorden 17.05., 1 ind. Saltbufjorden i Fjorda-området 08.07. og 09.07. og 2 ind. Potten i Fjorda-området 09.07., **Søndre Land:** 2 ind. Fluberg fuglefredningsområde 07.04., 2 ind. Randsfjorden ved Enger 15.04., 1 ind. Rostadvika i Randsfjorden 05.05. og 1 over Skjegga ved Trevatn 25.05., **Sør-Aurdal:** 1 ind. over Helsenningen 23.06., **Nord-Aurdal:** 1 ind. tjern ved Langestølen 19.05. og 1 ind. over Langelimyrene 21.05., **Vestre Slidre:** 1 ind. Syndin 11.07., **Øystre Slidre:** 1 par med 1 unge Melbystjednet ved Vassklepp 20.07. - 24.07. og 09.08. og 1 ind. Sanddalen 22.07., **Vang:** Hhv. 2 og 1 ind. Norsvinfjorden 17.05. og 16.07. og 1 par med 2 unger Stavtjerni 17.07.

Gulneblom

Østre Toten: 1 ind. Båkinstranda på Kapp 13.04. (Tom Dalhøy) og 1 ind. (2 K) Mjøsa utenfor Panengen 28.04. (Bjørn Harald Larsen).

Toppdykker

Lillehammer: 1 - 2 ind. følgende dager i Lågendeltaet: 1 ind. 20.04. og 05.05., 2 ind. 10.05. og 1 ind. 15.05. - 19.05., **Gjøvik:** 2 ind. Gåstjern 18.05. og 1 ind. Skonnordstjernet i Snerthingdal 09.06., **Vestre Toten:** Hhv. 1, 2, 1 og 1 ind. Blilisanden 19.05., 06.06., 15.07. og 22.07. og 1 årsunge Nesvika på

Einafjorden 30.08., **Østre Toten**: 1 ind. Mjøsa ved Hekshus på Kapp 03.04. og 1 ind. Totenvika 11.05. og 12.05., **Gran**: 1 ind. Gjervika i Randsfjorden 08.04., 2 - 32 ind. notert på Jarenvannet følgende dager: 2 ind. 09.04., 10 ind. 15.04., 17 ind. 20.04., 13 ind. 24.04. og 25.04., 15 ind. 27.04., 32 ind. 29.04., 10 ind. 02.05., 4 ind. 18.05., 10 ind. 21.05., 20 ind. (12 i sør og 8 i nord) 28.05., 7 ad. ind. 23.06., 2 ind. 01.08. og 6 ad. og 2 unger 03.08. Videre 3 ind. Randsfjorden ved Haug, Vasslia, 21.04., hhv. 3 og 2 ind. Randsfjorden ved Aschimlandet 27.04. og 29.04., på Grunningen er dette registrert: 4 ind. 29.04., 6 ind. 25.05., 3 ind. 02.06., 1 par med 4 unger 23.06., 3 ad. 04.07. og 1 ad. 28.07., opptil 26 ind. på Skirstadtjern der dette er innrapportert: 26 ind. 29.04., 12 ind. 03.05., 9 ind. 06.05., 20 ind., hvorav min. 3 på reir, 10.05., 19 ind. 16.05., 11 ind. 03.06., 5 par 16.06., 9 ad., hvorav 2 rugende ind. og 2 par med hhv. 2 og 4 unger, 23.06., 5 par og 6 unger 09.07. og 8 ad. og 6 unger 02.08. På Elgtjernet på Tingelstad er det observert: 4 ind. 25.05., 3 ind. 21.06., 2 ind. 23.06. og 1 par med 4 unger 28.07. Ellers 1 par Øvre Fallangstjern 23.06., 1 par Nedre Fallangstjern 23.06., 1 hekkende par (rugende ind.) Bredtjernet på Tingelstad 23.06., 1 hekkende par (rugende ind.) Stortjern på Tingelstad 23.06. og 3 ind. Langtjern på Tingelstad 28.07., **Lunner**: Følgende observasjoner på Vassjøtjern: 2 ind. 29.04., 03.05. og 11.05., 3 ind. 21.05. og 9 ad., hvorav 2 rugende ind., 27.05., på Kalvsjøtjern er det observert : 9 ind. 14.05., 3 hekkende par (rugende ind.) 27.05., 8 ad. ind. 23.06., 8 ad. og 8 unger (2 kull) 28.07. og 8 ad. og 1 unge 05.08. Videre 2 ind. Dælstjernet 21.05. og 06.06., 2 ind. Sverige-tjern 27.05., 2 ind. Markatjernet 27.05. og hhv. 6 og 1 ind. Elgsjøen, Nordre Oppdalen, 28.05. og 01.06., **Jevnaker**: 2 ind. Bråtåtjernet 27.05., 2 ind. Galdeltjernet 27.05., 1 ind. Storetjernet 27.05. og 2 hekkende par (rugende ind.) Vesletjernet 27.05., **Søndre Land**: 1 ind. Fluberg fuglefredningsområde 04.05., **Søndre/Nordre Land**: Fast hekkebestand i Dokkadeltaet, hvor dette er notert: 1 ind. 15.04., 4 ind. 20.04. og 22.04., 5 ind. 26.04., 2 ind. 28.04., 3 ind. 29.04., 12 ind. 01.05., 6 ind. 03.05., 4 ind. 04.05., 5 ind. 05.05., 7 ind. 06.05., 6 ind. 10.05. og 11.05., 14 ind. 13.05., 3 ind. 14.05., 14 ind. 15.05., 6 ind. 17.05., 4 ind. 18.05., 22 ind. 21.05., 2 ind. 30.05., 8 ind. 06.06., 5 ind. 11.06., 12 ind. 09.07., 13 ind. 18.07. og 24 ad. og 2 årsunger 29.08., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Veslefjorden ved Fagernes 29.04.

Horndykker

Lesja: Hhv. 1, 1 og 3 ind. Lesjaleira 07.05., 09.05. og 13.05., **Dovre**: 1 ind. Avsjøen 03.05., 2 ind. Angardstjern 12.05., 1 – 4 ind. Kringluttjernet på Fokstumyra følgende dager: 1 ind. 14.05., 4 ind. 18.05. og 2 ind. 28.05. – 01.06. Videre 1 rugende ind. Stortjønn på Fokstumyra 01.06., hvor 1 ind. senere ble sett 16.06., **Lom**: Min. 1 hekkende par på Åsjo naturreservat, hvor dette er innrapportert: 1 ind. 18.04., 2 ind. 19.04., 4 ind. 20.04., 2 ind. 24.04., 3 ind. 25.04., 4 ind. 26.04., 8 ind. 01.05., 1 ind. 02.05., 3 ind. 08.05., 5 ind. 30.05., 4 ind. 16.06., 2 ind. 27.06., 4 ad. og 2 unger 18.07., 1 ad. 28.07. og 3 ind. 16.08. Videre 4 ind. Vågåvatnet ved Garmo 01.05., hhv. 2 og 1 ind. utosen av Tessevatnet (Lonin) 10.06. og 18.06. og 1 ind. Raubergstultjønn 17.06., **Vågå**: Hhv. 3, 2 og 6 ind. utosen av Vågåvatnet 19.04., 24.04. og 01.05. og 8 ind. Vågåvatnet ved Tessand 01.05., **Sel**: 1 par Selsvatnet 08.05., hhv. 8, ca. 50 og 16 ind. Meringsdalsvatnet 10.05., 14.05. og 16 ind. 24.05., 4 ind. og 1 rugende ind. Høgsetertjønn 04.06., 4 ind. Åsårtjønn 17.06., 1 ind. Guttormstjønn 17.06., 1 ind. Skogtjønn 17.06. og 4 ad. og 2 unger Lusætertjønn 23.07., **Nord-Fron**: 8 ind. Øia, Harpefosdammen, 11.05., 3 ind. Olstappen 13.05., 2 ind. Vollsdammen 17.05. og 5 ind. utosen av Gålåvatnet 19.05., **Sør-Fron**: 2 ind. Ramstjørna 13.05., på Harpefosdammen ble dette registrert: 2 ind. i gang med reirbygging 28.05., 3 ind. 29.05., 4 ind. 31.05., 1 ind. 21.08. og 1 ad. sammen med 2 unger 23.08. Videre 3 ind. Øvre Karustjønn ved Baukholstulen 01.06., hvor 1 par ble sett med 4 unger 13.07., 1 ind. Flåtjønn ved Baukholstulen 01.06., hvor det ble registrert 3 ad. med hhv. 1, 1 og 2 unger 13.07., 2 ind. Åbbortjønn på Gålå 01.06. og 1 ad. med 1 unge Geittjønn 13.07., **Ringebu**: 2 ind. Losnavatnet ved Sylte 02.05., **Lillehammer**: Observert godt som daglig i Lågendeltaet i perioden 21.04. - 25.05. med opptil 15 og 26 ind. i hhv. april og mai måned. På sommeren ble 3 ind. sett 19.07. Videre hhv. 3, 16, 6, 3 og 2 ind. Mjøsa ved Vingrom 03.05., 04.05., 05.05., 09.05. og 16.05., hhv. 6 og 3 ind. Mjøsa ved Borudodden 03.05. og 05.05., 1 ind. Gjestebodtjernet i Gropmarka 27.05. og 1 ind. Abbor-Akksjøen 27.05., **Gjøvik**: 2 ind. Bråstadbukta i Mjøsa 18.04., 3 ind. Mjøsa ved Fremstadodden 29.04., 10 ind. Mjøsa ved Kremmerodden 03.05., 10 ind. Moavika, Smedmoen, 03.05., 10 ind. Sveastranda

03.05., 2 ind. Eikstadtjernet 05.05., 06.05. og 15.05., 12 ind. Skonnordtjernet i Snerthingdal 21.05. og 09.06., 4 ind. Lauga i Snerthingdal 22.05., 4 ind. Glæstødtjernet 22.05. og 1 par med 3 unger Haralddammen i Biri 21.06., **Vestre Toten**: Hhv. 1, 1, 4, 1 og 1 ind. Blilisanden på Einafjorden 06.05., 07.05., 08.05., 09.05. og 13.05. og 4 ind. Reinsvoll dammen 25.05., **Østre Toten**: Hhv. 1, 5 og 13 ind. Båkinstranda på Kapp 07.04., 13.04. og 18.04., hhv. 1, 2, 1 og 2 ind. Kapp brygge 14.04., 20.04., 02.05. og 20.08., 2 ind. Totenvika 15.04., 1 ind. Hekshusstranda på Kapp 18.04., 2 ind. Faulkalstranda på Kapp 18.04., 1 ind. Kihlestranda 18.04., 3 ind. Mjøsa ved Nordlia 18.04. og 3 ind. Mjøsa ved Panengen 28.04., **Gran**: 1 ind. Gjørvika i Randsfjorden 16.04., 1 ind. Eidsand 21.04. og 01.05., 1 ind. Grunningen 29.04., 1 - 4 ind. Skirstadtjernet følgende dager: 4 ind. 29.04., 1 ind. 06.05., 2 ind. 10.05., 3 ind. 16.05., 1 ind. 02.08. og 2 ind. 04.08. Videre 1 ind. Aschimlandet 01.05., 1 par Jorstadtjernet 02.05., 23.06. og 09.07., 1 ind. Lysenstøa, Aschimlandet, 08.05., 2 ind. Randsfjorden ved Horn 13.05., samt 10 ind. og rugende fugler på Tommelsjøen 01.06., hvor det 18.07. ble registrert 1 par med 3 unger, **Lunner**: Hhv. 3, 1, 3 og 2 ind. Kalvsjøtjernet 04.05., 14.05., 28.06. og 05.08., **Jevnaker**: 2 ind. Kammerud 28.04., **Søndre Land**: 1 ind. Rostadvika i Randsfjorden 05.05., **Søndre/Nordre Land**: 1 - 8 ind. i Dokkadeltaet følgende dager: 1 ind. 29.04. og 30.04., 4 ind. 01.05. og 03.05., 2 ind. 04.05. og 05.05., 3 ind. 06.05., 2 ind. 10.05., 8 ind. 11.05., 2 ind. 13.05. - 15.05., 3 ind. 09.07., 1 ind. 29.08. og 2 ind. 29.08. Ellers 10 ind. Randsfjorden ved Land Sag 01.05., **Nordre Land**: 1 par på dam ved Øvre Walhovd 07.05. - 15.05., hvor rugende ind. ble observert 25.05. - 28.05. Senere ble paret sett med 2 unger 07.07. og 27.07. Ellers 1 par med reir Granset 08.06., **Etnedal**: 8 ind. Langtjedd naturreservat 02.06., **Sør-Aurdal**: 1 ind. Engi 07.05., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Grandadn 17.04. og 26.04. og 2 ind. Rye 17.04., hhv. 2, 4, 3, 3, 2 og 1 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygd 18.04., 19.04., 21.04., 22.04., 25.04. og 26.04., 9 ind. Strondafjorden ved Fagernes 06.05., 2 ind. Ølsjøen 07.05. og 13.05., hhv. 2 og 1 ind. Fløafjorden 09.05. og 22.06., 2 ind. Kilen - Sebufjorden 09.05., 1 ind. Bløytjernet 12.05. og 13.05., 1 ind. Langelimyrene 19.05. og 1 ind. Stortjern ved Valtjernstølan 22.08., **Vestre Slidre**: Følgende observasjoner i Lomendeltaet: 1 ind. 17.04., 8 ind. 25.04., 2 ind. 26.04., 9 ind. 02.05., 1 ind. 05.05., 4 ind. 06.05., 3 ind. 11.05., 2 ind. 14.05. og 1 par med 2 unger 28.07. Ellers 1 ind. utløpet av Vasetvatnet 02.05., 11.05. og 19.05., **Øystre Slidre**: 3 ind. Kvålsvike i Heggefjorden 20.05.

Storskarv

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 17.08., **Dovre**: 1 ind. Avsjøen 23.08., **Lom**: 1 ind. Tronodden 25.08. og 4 ind. Ottaelva ved Lom sentrum 30.08., **Sel**: 1 ind. over Kollobrua på Sjøa 17.07., **Nord-Fron**: Hhv. 1 og 4 ind. Øia, Harpefosdammen 11.05. og 23.07., 1 ind. Bukkerholmen, Vinstra, 22.05., 1 ind. Lågen ved Kvam 12.07., 4 ind. Lågen mellom Vinstra og Bøygen 16.07., 2 ind. Furusjøen 01.08. - 07.08. og 2 ind. Slangen 29.08., **Sør-Fron**: Hhv. 1, 10, 1, 10 og 16 ind. Harpefosdammen 07.04., 24.07., 25.07., 21.08. og 23.08., 3 ind. Hovevollan vest for Hundorp bru 18.08. og hhv. 5, 1 og 36 ind. Hundorp naturreservat 21.08., 27.08. og 28.08., **Ringebu**: Hhv. 4, 1, 10, 24, 12 og 20 ind. Fåvang naturreservat 04.07., 15.07., 22.07., 09.08., 23.08. og 24.08. og 1 ind. Gluptjønnen 30.08., **Øyer**: 1 ind. Trettenstrykene fuglefredningsområde 22.07., 1 ind. Gillebofjorden 25.08., 4 ind. Hornsjøen 28.08. og 1 ind. Brettalsvatnet 28.08., **Lillehammer**: 1 ind. ankom Lågendeltaet 08.04., hvor 1 - 2 ind. hadde uregelmessig tilhold fram mot midten av juli måned. I siste halvdel av juli og i august måned ble det registrert antall opp mot hhv 6 og 17 ind. Ellers hhv. 6, 1 og 6 ind. Hunderfosdammen 27.07., 09.08. og 20.08., **Gausdal**: 1 ind. Torsdalsvatnet 22.08., **Gjøvik**: 1 ind. Sveastranda 09.05., hhv. 2, 9, 26 og 13 ind. Svenesvollene 20.05., 19.07., 16.08. og 27.08., 15 ind. over Bassengparken 24.06. og 1 ind. Eikstadtjernet 16.08., **Vestre Toten**: 3 ind. Sund/Sisselbergbukta på Einafjorden 29.08., **Østre Toten**: Hhv. 3, 2 og 4 ind. Mjøsa ved Kapp 01.04., 03.08. og 21.08. og 1 ind. Totenvika 26.07., **Gran**: 1 ind. Røykenvika 23.06., hhv. 7 og 9 ind. i Randsfjorden mellom Røykenvika og Eidsand 09.07. og 23.07., hhv. 3, 5, 9, 15 og 14 ind. Randsfjorden ved Eidsand 15.07., 17.07., 19.07., 25.07. og 27.07., hhv. 1, 1, 2 og 3 ind. Skirstadtjernet 19.07., 30.07., 02.08. og 04.08. og 1 ind. Grunningen 28.07., **Lunner**: 1 ind. Kalvsjøtjernet 28.07., **Søndre/Nordre Land**: Fast tilhold i Dokkadeltaet fra midten av mai, hvor dette er notert: 1 ind. 14.05., 2 ind. 15.05., 1 ind. 17.05. og 18.05., 2 ind. 21.05., 5 ind. 22.05., 1 ind. 30.05., 3 ind. 06.06., 4 ind. 09.06., 3 ind. 11.06., 4 ind. 09.07., 1 ind. 23.07., 18 ind. 24.07., 5 ind. 18.07. og 21 ind. 29.08., **Sør-Aurdal**: 1 ind. Sandvike 11.08. og 6 ind. Begna ved Bagn 26.08.,

Nord-Aurdal: 1 ind. Granheim 22.04., 1 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygdi 25.04., 1 ind. over Fagernes 23.07. og hhv. 8 og 5 ind. Fløafjorden 22.08. og 29.08., **Vestre Slidre:** Hhv. 1, 6, 2 og 1 ind. Katten i Strondafjorden 05.04., 29.04., 04.06. og 26.06., 8 ind. Skrøviksøyna 14.05., hhv. 5, 11, 31 og 28 ind. Jutulhatten i Strondafjorden 13.06., 06.07., 20.07. og 11.08., 1 ind. over Mosvatnet 21.07. og 2 ind. Vasetvatnet 29.08., **Øystre Slidre:** 3 ind. Vinstervatnet ved Haugseter fjellstue 11.06.

Egretthegre

Sør-Fron: 1 ind. Rykhustjønnen 18.08. (Geir Høitomt og Jon Opheim), 20.08. og 21.08. Samme ind. flyttet seg over til Hundorp naturreservat (Olstadtjønnen) 21.08. og ble sett her fram til 24.08.
Kommentar: Funn nr. 14 i Oppland.

Gråhegre

Hekkefunn:

Lom: I kolonien ved Årsjo naturreservat ble det sett 10 ind. 17.07., 7 ind., hvorav 2 årsunger, 18.07. og 6 ind. 28.07., **Ringebu:** Kolonien ved Skjeggestad ble heller ikke opptelt dette året, men godt over 10 ind. ble sett i området på våren.

Vepsevåk

Dovre: 1 ind. Fokstummyra 25.06. (Espen Rusten). Første funn i naturreservatet. **Lillehammer:** 1 ind. Rustaden 11.06., **Gjøvik:** 1 ind. Breiskallen 30.07., **Vestre Toten:** 1 ind. Lier, Børsvollen, 11.07., 08.08., 20.08. og 23.08., samt 2 ind. samme sted 29.08., 1 ind. over vanntårnet på Eina 17.08. og 1 ind. over Sisselbergbukta ved Eina 21.08., **Østre Toten:** 1 ind. Evenrudgutua på Kapp15.08., **Gran:** 2 ind. Torgersrud 28.06., **Lunner:** 1 ind. Svartberget 15.07., **Nordre Land:** 1 ind. Nordrum i Nord-Torpa 04.08., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Svølkatn i Vestringsbygdi 09.07. og 1 par Bergan 04.08. og 22.08.

Glente

Ringebu: 1 ind. over Fåvang sentrum 22.08. (Morten Liebe), **Gausdal:** 1 ind. Øvre Svatsum 06.07. (Geir Hardeng), **Østre Toten:** 1 ind. Trolstadvarden 25.07. (fotodokumentert, Mette Larsen).
Kommentar: Funn nr. 8 - 10 i Oppland.

Svartglente

Dovre: 1 ind. Fokstummyra 11.06. (fotodokumentert, Arne Ileby Uleberg og Lars Uleberg). Første funn i naturreservatet. **Vestre Toten:** 1 trekkende ind. Lier, Børsvoll, 10.04. (Bjørn Harald Larsen).
Kommentar: Funn nr. 4 og 5 i Oppland.

Havørn

Lesja: 1 - 2 ind. sett følgende dager på Lesjaleira: 1 ind. 03.04. og 17.04., 2 ind. 18.04., 1 ind. 20.04., 2 ind. 25.04. og 26.04., 1 ind. 02.05. og 09.05., 2 ind. 15.05., 1 ind. 19.05. og 2 ind. 26.08. Videre 1 ind. Bjøknemyre 05.04. og 1 ind. Nonshøi ved Slådalsvegen 18.07., **Dovre:** 1 ind. Hjerkinndammen 01.06. og 1 ind. Hageseter 06.06., **Skjåk:** 2 ind. Risheimøyi 06.05. og 16.05., 1 ind. (2 K+) øst for Tverråi 05.08. og hhv. 2 og 1 ind. Leirungvatnet 21.08. og 22.08., **Lom:** 1 ind. Åsjo naturreservat 24.04. og 17.07., 1 ind. Vågåvatnet ved Garmo 01.05. og 2 ind. Breidstulen i Finndalen 21.05., **Vågå:** 1 ind. over Vågåmo 19.04., **Nord-Fron:** 1 ind. Strålsetra 05.06., **Sør-Fron:** 1 ind. over Hundorp naturreservat 24.04., **Gjøvik:** 1 ind. Eikstad-tjernet 16.04., 17.04. og 20.05., **Vestre Toten:** 1 ind. Jutulrud på Einafjorden 03.05., **Søndre/ Nordre Land:** 1 ind. Dokkadeltaet 01.05., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Strondafjorden ved Fagernes 13.04. og 1 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygdi 30.04., **Øystre Slidre:** 1 ind. Melbystjednet ved Vassklepp 20.07.

Sivhauk

Lesja: 1 hunnfarget ind. Lesjaleira 16.05., 19.05., 15.06., 15.07., 02.08. og 15.08. og 1 ind. (1 K) Grisungvatna 05.08., **Dovre:** 1 hunnfarget ind. Fokstummyra 03.06., 17.06. og 19.07., **Lom:** 1 hunnfarget ind. Åsjo naturreservat 05.06., **Vågå:** 1 ind. Sandranden 21.06., **Sel:** 1 hunnfarget ind.

Merings-dalsvatnet 22.07., **Sør-Fron**: 1 ind. Hundorp naturreservat 28.08., **Lillehammer**: 1 ind. Gausavollene 24.05., **Gjøvik**: 1 ind. Eikstadtjernet 04.05., 06.05., 20.05., 01.06., **Vestre Toten**: 1 ind. Lier, Børsvoll, 14.04., 15.04. og 31.08. (1 K), 1 ind. Jutulrud ved Einafjorden 03.05., 11.05., 13.05., 18.05. og 24.05. og 1 ind. vanntårnet på Eina 27.05., **Gran**: 1 ind. Jarenvannet 13.04. og 29.04., hhv. 1, 2 og 1 ad. hann Skirstadtjernet: 1 par 25.04., 1 hann 29.04., 1 par 01.05., 1 hunn 03.05., 1 par 06.05., 1 hann 12.05., 1 ad. 22.05. og 1 ad. hann 13.08. Ellers 1 hunn Lysenstøa, Aschimlandet, 15.05., **Søndre/Nordre Land**: 1 hunnfarget ind. Dokkadeltaet 19.08., **Nord-Aurdal**: 1 hunn Valtjernstølan 16.07.

Foto: Per Åge Skålerud – Egstadtjernet.

Myrhauk

Lesja: 1 hann Lesjaleira 26.04., **Dovre**: Følgende observasjoner ved Vålåsjøen: 2 hanner 20.04., 1 hann 25.04., 1 par 31.05. og 1 hunn 18.08., fra Fokstumyra, der det neppe hekket mer enn 1 - 2 par, er følgende rapportert: 1 hann 25.04., 1 hunn 03.05., 3 ind. 08.05., 1 par 14.05. og 15.05., 1 hann 16.05., 1 hunn 17.05., 1 hann 19.05., 21.05. og 23.05., 1 par 28.05. og 29.05., 1 hann 31.05., 3 ind. (2 hanner og 1 hunn) 03.06., 1 hann 11.06., 1 ind. 13.06., 1 hunn 17.06., 2 ind. (hann og hunn) 18.06., 1 hann 19.06., 1 hunn 23.06., 2 hanner 25.06., 1 hann 30.06. - 03.07., 1 hunn 08.07., 1 hann 09.07., 1 par 13.07. og 17.07., 1 hann og hunn 18.07. og 19.07., 2 ind. 21.07., 1 hann 03.08. og 12.08. og 2 ind. (hann og hunn) 16.08. Ellers 1 ind. Hegglingen 17.05., 1 ind. Hjerkinndammen 17.05. og 31.05., 1 hann Hjerkin 28.05., 1 hann Furuhaugli 29.05., 07.06., 16.07. og 17.07., 1 hann Haukbergsmyrin 02.06. og 06.06., 1 hann Grimsdalen 12.06. og 1 hann Einsethøe 10.07., **Lom**: 1 hunn Netoseter 08.05., **Vågå**: 1 hann Øvre Leirungen 28.05., **Nord-Fron**: 1 hann Breistulen 02.05., 1 hann ved Skåbu kirke 07.05., hhv. 1 hann, 1 hunn og 1 par Svartbekkmyrin 30.05., 06.06. og 22.06., 1 hann ved Strålvatnet 06.06., 1 hann Veslefjellkampen 06.06., 1 par Lomtjønna på Hersjømyrin 06.06. og 1 hann ved vegkryss på Øyvassosvegen 22.06., **Ringebu**: 1 hann Kvannslåmyrin 31.05., **Øyer**: 1 hann mellom Nysetra og Djupen på sommeren, 1 hann sørvest for Svartsetra 21.08. og 1 hunn Gompa 28.08., **Vestre Toten**: Følgende trekkobservasjoner fra Lier, Børsvoll: 4 ind. 11.04., 1 ind. 15.04., 17.04., 18.04., 20.04., 27.04. og 28.04., 2 ind. 29.04. og 1 ind. 30.04. og 29.08. Videre 1 hann Blili vestre 25.04., hhv. 4, 2, 1 og 1 ind. Jutulrud ved Einafjorden 01.05. - 03.05. og 06.05. og 1 hann

Blilisanden 27.08., **Østre Toten**: 1 hann Tingvang 29.04., **Jevnaker**: 1 hann Igulsrud 10.05., **Søndre Land**: 1 hann Fluberg fuglefredningsområde 25.04., **Søndre/Nordre Land**: 1 ind. Dokkadeltaet 02.05., **Nord-Aurdal**: Hhv. 1, 2, 2, 1 og 1 ind. Gauklie 25.04. 02.05., 07.05., 15.05. og 20.05., 3 hunnfargede ind. Stølsvidda 29.04., hvor det senere ble sett 1 par 30.06. – 02.07., 1 hunn Langestølen 08.05. og 11.05, samt 2 ind. samme sted 13.05., hhv. 3 ind. (1 hann og 2 hunner) og 1 hann Tyrisholt 27.04. og 08.05., hhv. 1 hunn og 2 hanner Gauklia-Brattåsen 19.05. og 20.05., der det senere ble sett 1 hann 22.05. og 30.05. Videre 2 hunner Gauklitjednet 20.05. og følgende observasjoner ved Valtjernstølan: 1 hann 11.06., 25.06., 08.07. og 10.07., 1 hunn 16.07., 06.08. og 09.08. og 1 hann 14.08., **Vestre Slidre**: Følgende observasjoner ved Vasetvatnet: 3 ind. (par og en 2 K) 28.04. - 03.05., 1 par 27.05. - 05.06., 1 ind. 23.06. - 28.06. og 1 ind. 10.07. og 28.08. Ellers 1 ind. Vaset 08.05. og 1 hann Krokåni, Vaset, 14.05., **Øystre Slidre**: 1 hann Haldorsynøyne 04.06., 1 hann Sanddalen/Sanddalstjern 05.06., 09.06., 16.06. og 12.08., 1 hann ved Haugseter Fjellstue 11.06., 1 hann Melbytjednet ved Vassklepp 16.06. - 18.06., samt 1 par samme sted 20.07., 1 par Stølsvidda 30.06. - 02.07., 1 ind. Lykkjestølne 13.08. og 1 hunnfarget ind. Flybekken på Leirungsmyrin 04.08.

Foto:
Per Åge
Skålerud
Flubergbrua

Steppehauk

Sør-Fron: 1 hann Harpefoss vestside 15.04. (fotodokumentert, Bjørn Roar Løkken og Sigrid Øiumshaugen).

Musvåk

Dovre: 1 ind. over Fokstummyra 28.05., **Skjåk**: 2 trekkende ind. over Leirungsvatnet 22.08., **Lillehammer**: 1 ind. Nordlia sør for Jørstadmoen 07.04., 1 ind. over Balbergkampen 19.04., 1 ind. over Kringsjø 22.04., 1 ind. Ånnerud vest 28.04., 1 ind. Ringflatdammen 29.04., 2 ind. over Reistadbakkene 11.05., 2 ind. Hovslivegen 19.05., 1 ind. Saksumsdalen 29.08. og 2 ind. Vingromsåsen 29.08., **Gausdal**: 1 ind. Kalstad naturreservat 06.06., 1 ind. Svarthaugen 15.07. og 1 ind. Lieshøgda 29.08., **Gjøvik**: 1 - 5 ind. ved Eikstادتjernet følgende dager: 3 ind. 16.04., 1 ind. 17.04. og 20.04., 2 ind. 28.04., 3 ind. 30.04., 1 ind. 01.05., 5 ind. 06.05., 4 ind. 22.05. og 1 ind. 01.06., 1 ind. Biri Øverbygd 02.05., 06.05. og 19.07., 1 ind. med hekkeadferd Bråstad 19.05. og 30.05., hhv. 1 og 2 ind. Mustadroa 26.05. og 13.07., 2 ind. Breiskallen 14.07. - 16.07., samt hhv. 3 og 1 ind. samme sted

21.07. og 30.07., **Vestre Toten**: Følgende observasjoner Lier, Børsvoll: 5 ind. 08.04., 7 ind. 11.04., 2 ind. 16.04., 1 ind. 27.04., 2 ind. 30.04., 1 ind. 08.08., 3 ind. 20.08., 1 ind. 23.08., 2 ind. 24.08., 11 ind. 29.08., 14 ind. 30.08. og 7 ind. 31.08., hhv. 1, 1, 1 og 3 ind. Sisselbergbukta 01.05., 02.06., 21.08. og 31.08., 1 - 2 ind. følgende dager Jutulrud på Einafjorden: 1 ind. 02.05. og 03.05., 2 ind. 06.05., 1 ind. 11.05., 13.05., 18.05. og 19.05., 3 ind. 21.05., 2 ind. 22.05. og 1 ind. 24.05. Videre hhv. 1 og 2 ind. Tune 08.05. og 23.05., 1 ind. Lønnbergvegen 25.05., hhv. 1 og 3 ind. vanntårnet på Eina 27.05. og 17.08., 1 ind. Blilisanden 07.06., 15.08. og 27.08. og 2 ind. Voldenga 27.08., **Østre Toten**: 1 ind. Lie 03.04., 1 ind. Kvernsåsen på Bilitt 08.04., 1 ind. Blili vestre 11.04., 1 - 7 ind. over Evenrudgutua på Kapp følgende dager: 1 ind. 05.06., 2 ind. 05.08., 7 ind. 15.08., 3 ind. 20.08., 5 ind. 21.08. og 1 ind. 23.08. Ellers 2 ind. Oppsand 06.06., 1 ind. Krabyskogen 15.07. og 1 ind. med hekkeadferd Gårdlaus 29.07., **Gran**: 2 ind. Eidsand-eidet 03.04., 2 ind. Lysen skog 09.04., 2 ind. Skirstadtjernet 18.04., 1 ind. Moen 19.04., 1 ind. Mæna 23.06., 1 ind. Lemandfjorden 09.07., hhv. 1, 1 og 5 ind. Sølvsberget/Skirstadtjernet 07.08., 19.08. og 28.08., **Lunner**: 1 ind. Dæl, Vassjø, 16.05. og 5 ind. Hadeland Bergverksmuseum på Grua 28.08., **Søndre Land**: 1 ind. Fluberg fuglefredningsområde 07.04., 13.04., 15.04. og 25.04., 1 ind. Granum 09.04. og 29.07., 1 ind. Øksne 13.04., 1 ind. Lausgarda Nedre 13.04. og hhv. 2, 2, 1, 1, 3 og 1 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 15.04., 16.04., 20.05., 08.06., 13.06. og 13.08., **Søndre/Nordre Land**: 1 ind. Dokkadeltaet 26.04., 03.05., 13.05. og 21.05., **Nordre Land**: 1 ind. Kvernstugu 01.05. og 1 ind. Nordrum i Nord-Torpa 30.08., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Hådem 09.05. og 1 ind. Stegaberget, Fløafjorden, 22.08., **Øystre Slidre**: 1 ind. Melbybråten ved Hovsfjorden 09.08.

Fiskeørn

Ringebu: 1 ind. over Gildesvollen 14.07., **Øyer**: 1 ind. over Granrudmoen 18.05., **Lillehammer**: 1 - 2 ind. sett på næringssøk i Lågendeltaet følgende dager på våren: 1 ind. 20.04., 2 ind. 26.04., 1 ind. 27.04. og 29.04., 2 ind. 30.04., 1 ind. 01.05., 02.05., 04.05. - 06.05., 08.05., 12.05., 13.05. og 23.05., 1 ind. på kjent hekkeplass 01.05., hvor 1 ind. ruget 16.06. Paret ble sett med min. 1 unge 26.07. og 1 unge ble senest sett i området 27.08. Videre 1 ind. Mjøsa ved Vingrom 02.05., 1 ind. Reinsvatnet 10.07., 1 ind. ved Nevelvatnet 22.07. og 1 ind. Sjoga 28.08., **Gausdal**: 1 ind. Dokkvatnet 24.05., 1 par på kjent hekkelokalitet 14.07., hvor det ikke ble registrert vellykket hekking. På en annen kjent lokalitet ble 1 par sett med min. 1 unge 21.07., **Gjøvik**: 1 ind. Eikstadtjernet 29.04. - 01.05., 03.05. og 06.05., 1 ind. Svenesvollene 01.05., 16.05., 19.07. og 16.08. og 1 ind. over Biri Øverbygd 19.07., **Vestre Toten**: 1 ind. Lier, Børsvollen, 28.04., 29.04., 01.05. og 20.08., 1 ind. Jutulrud ved Einafjorden 03.05. og 1 ind. Trangvika på Einafjorden 06.05., **Østre Toten**: 1 ind. Kapp 30.04. og 04.08. og 1 ind. Båkinstrand 22.06., **Gran**: 1 hekkende par på kjent lokalitet vest for Randsfjorden 14.06. I samme område er det observert enkeltind. 14.05., 08.07. og 09.07. Ellers 1 ad. ind. Skirstadtjernet 19.08., **Lunner**: 1 ind. Mylla 29.08., **Søndre Land**: 1 ind. Fluberg fuglefredningsområde 04.05., **Søndre/Nordre Land**: 1 - 2 ind. Dokkadeltaet følgende dager: 1 ind. 03.05., 2 ind. 04.05., 1 ind. 11.05., 2 ind. 13.05. og 15.05. og 1 ind. 16.05. og 21.05., **Etnedal**: 1 ind. Granlund på Bruflat 04.07. og 1 ind. med hekkeadferd på kjent lokalitet 30.07., hvor det senere ble sett 1 par 13.08. og 28.08., **Nord-Aurdal**: 1 - 4 ind. følgende dager Fløafjorden på våren: 1 ind. 21.04. og 24.04., 2 ind. 02.05. og 4 ind. 05.05. og 1 ind. 07.05. og 17.05. Ellers 1 ind. Bløytjernet 29.05. og 1 ind. Tisleia 02.07., **Vestre Slidre**: 1 ind. på hekkeplass allerede 21.04., hvor hekking ble konstatert 14.07. Paret ble sett med 1 unge 30.07. og 11.08. På en annen hekkeplass ble det registrert 1 par med min. 2 unger 02.07. Dette paret ble også sett med 2 unger 30.08. og 31.08. Ellers 1 ind. Katten i Strondafjorden 01.05., 26.05. og 06.07., 1 ind. Ferisfjorden 10.05., 1 ind. Einangsundet 07.06. og 1 ind. Vistemyrskogen 08.07.

Lerkefalk

Dovre: 1 ind. over Fokstumyra 03.06., som er første funn i naturreservatet. **Lillehammer**: 1 ind. Kringsjø 20.05. og 26.07., 1 ind. Sannom 27.05. og 1 hekkende par i Hovemoen med min. 2 unger på ettersommeren, **Gausdal**: 1 ind. Dokkvatnet 13.07., **Gjøvik**: 1 ind. Åslendevegen 18.06., **Vestre Toten**: 1 ind. Trangvika på Einafjorden 11.05., 1 ind. Midtskogen 12.05., hhv. 2, 1 og 2 ind. Jutulrud på Einafjorden 19.05., 21.05. og 22.05., 1 ind. Nes, Blilisanden, 19.05., 1 ind. Tune ved

Einafjorden 23.05., 1 ind. Åslendevegen 18.06., 2 ind. Tunestugua 29.06., 1 ind. Trosterud gård 09.07., 1 ind. Sisselbergbukta på Eina 09.07. og 22.07. og 2 ind. samme sted 16.08. og 29.08. Videre 2 ind. ved vanntårnet på Eina 26.07. og 1 ind. Lier, Børsvollen, 15.08., 20.08. og 31.08., **Østre Toten**: 1 ind. Nettum 27.05., hhv. 1, 2, 1, 1 og 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 30.05., 21.08., 22.08., 29.08 og 30.08., 1 ind. Tandberg 05.06. og 1 ind. Krabyskogen 15.07., **Gran**: 1 ind. Skirstadtjern 03.06. og 12.08. I dette nærområdet ble 1 par sett ved hekkeplass 13.08., samt 1 ad. samme sted 17.08. og 27.08. Ellers 1 ind. Nordtangen på Jarenvannet 31.07., **Søndre Land**: 1 ind. Enger 30.05. og 2 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 18.08., **Søndre/Nordre Land**: I Dokkadeltaet ble hhv. 2 og 1 ind. observert 21.05. og 28.05., samt 1 par med 2 årsunger 19.08., **Nordre Land**: 1 ind. Oppsjø/Oppsjøhøgda 04.06. og 1 ind. Øvrebygd i Nord-Torpa 30.06., **Lunner**: 1 ind. Kalvsjø 12.06., **Jevnaker**: 1 ind. Kistefoss 12.06. og 1 ind. Hermanstjernet 28.07.

Jaktfalk

Lesja: Reir med 2 unger på ny lokalitet 25.06., reir med 1 middels stor unge på kjent lokalitet 08.07., samt 1 ind. over Kvitmyrin på Dalsida 29.07., **Dovre**: 1 ind. i kjent hekkeområde 06.05., 3 unger i reir på kjent lokalitet i midten av juni, 1 ind. Killi 12.07. og 1 ind. Istjørni 05.08., **Skjåk**: 1 par, hvorav 1 rugende ind., på kjent lokalitet, men hekkingen ble avbrutt. På en annen kjent lokalitet ble 1 relativt stor unge og 2 egg registrert i reiret i slutten av mai. Ved senere besøk 13.06. lå en stor unge i reiret. Ellers 1 ind. i et annet mulig hekkeområde tidlig i juni. **Lom**: 1 ind. på kjent hekkelokalitet ca. 23.04. og 04.05., men hekking uteble. På en annen kjent lokalitet ble det sett 1 ind. 16.04. Her var det 3 relativt små unger 09.06. og 3 utfløyne unger 11.07. På en tredje lokalitet (også kjent fra før) ble det observert 3 relativt store unger 13.06. Videre 1 ad. ind. ved en tidligere brukt hekkeplass ca. 01.07., samt 1 ind. over Bøverbreen på Sognefjellet 20.07., **Sel**: 1 ind. Heidalsmuen 21.07., **Nord-Fron**: 1 ind. Strålsetra 05.06., **Ringebu**: 2 ind., hvorav 1 juv., på en ny lokalitet 02.08. Denne reirplassen ble senere kontrollert 23.08. Ellers 1 ind. i Samdalen 30.08., **Øyer**: 1 ind. Veslsætra 20.04., **Øystre Slidre**: 1 ind. i nærheten av en kjent hekkelokalitet 18.06.

Vandrefalk

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 19.04., **Dovre**: 1 ind. Vegaskillet på Grimsdalsvegen 20.06. og 1 ind. Tallerås 02.08., **Skjåk**: 1 ind. Bismo 25.06. og 1 ind. ved Langvatnet 15.08., **Lom**: 1 ind. over Juvvatnet 17.07., **Vågå**: 1 hekkende par på ny lokalitet med utfløyne unger i begynnelsen av juli. 1 ad. ind. seneste sett i området 04.08., **Sel**: 1 ind. Selsmyrin 06.04. og 11.04., **Nord-Fron**: 1 ind. på kjent hekkeplass 06.04. og 18.04., 1 ind. Breistulen i Skåbu 23.05. og 1 ind. Åseng/Bakken 03.06., **Sør-Fron**: 1 par på plass på kjent hekkelokalitet tidlig i april. Her ble 1 ad. og 2 tiggende unger registrert 13.07. Trolig også hekking på en annen kjent lokalitet der det ble sett 1 - 2 ind. i perioden april - august. Ellers 1 ind. i Hundorp naturreservat 29.08., **Ringebu**: 3 utfløyne unger i midten av juli på kjent lokalitet. På en annen kjent lokalitet ble det sett 1 ind. 19.08. Ellers følgende observasjoner av næringsøkende ind.: Hhv. 1, 1, 2, 2 og 1 ind. Gildesvollen 18.06., 18.07., 20.07., 01.08. og 05.08. og 2 ind. Ringebuvollene 10.08., **Øyer**: 1 hekkende par på kjent lokalitet, hvor paret var på plass 02.04. Her ble 2 unger sett i reiret 27.06. Ellers 1 ind. Mageli Camping 01.05. og 1 ind. Sveen i Sørbygda 15.06., **Lillehammer**: 1 ad. ind. på kjent hekkelokalitet 19.04. og 24.04., hvor 1 par viste hekkeadferd 27.04. Ellers 2 ind. Korgen i Lågendeltaet 06.04., 1 ind. Nordlia sør for Jørstadmoen 07.04., 1 ind. Lågendeltaet 12.04., 29.04. og 05.05. - 07.05., 1 ind. Kanthaugen, Lysgårdskanthen, 04.05., 1 ind. Stormyra 23.06., 1 ind. Kringsjø i Nordre Ål 28.06. og 28.08. og 1 ind. Hinkleiv 11.08., **Gausdal**: 1 ad. Reinsåsvegen 05.08. og 1 hekkende par på ny lokalitet med utfløyne unger i august. **Gjøvik**: 1 ind. ved mulig hekkeplass 08.04., 1 ind. Eikstadtjernet 16.04., 1 ind. Svenesvollene 20.04., 1 ind. Dalborgsmarka i Hundalen 27.06. og 1 ind. Breiskallen 30.07., **Vestre Toten**: 1 ind. ved vanntårnet på Eina 03.04. og 17.08., 1 ind. ved Øvre Hegernes 05.04., hhv. 2, 1 og 1 ind. Sisselbergbukta på Eina 05.04., 10.04. og 21.07., 1 ind. Huseby 06.04., følgende observasjoner Lier, Børsvoll: 1 ind. 08.04., 4 ind. 09.04., 2 ind. 10.04., 1 ind. 11.04. og 14.04., 2 ind. 16.04., 1 ind. 17.04., 2 ind. 18.04., 1 ind. 22.04., 2 ind. 26.04., 1 ind. 27.04. og 28.04., 3 ind. 29.04., 1 årsunge 02.08., 4 ind. (1 ad. og 3 årsunger) 07.08. og 08.08., 1 årsunge 15.08., 3 ind. 20.08. og 23.08., 2 ind. 29.08., 3 ind.

30.08. og 2 ind. 31.08. Videre 1 ind. ved Eina stasjon 09.04., 1 ind. Blåvarpjordet på Eina 10.04., 1 ind. Blili vestre 29.04. og 01.05., 1 ind. Skavangen, Blilanden, 01.05., hhv. 1, 1 og 2 ind. Jutulrud ved Einafjorden 02.05., 03.05. og 06.05., 1 ind. Nyland 03.05., 1 ind. Nes, Blilanden 19.05. og 27.05., 1 ind. Bjørnerud ved Einafjorden 24.05., 1 ind. Midtbu 31.05. og 1 ind. Sætervika på Einafjorden 06.04., 01.06. og 08.06., **Østre Toten**: 1 ind. Lie 01.04., 1 ind. på kjent hekkeplass 08.04., 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 30.04., 20.08. og 30.08. og 1 ind. Lundadammen 24.08., **Lunner**: 1 ind. Roa/Kalvsjø 15.05., **Søndre Land**: 1 ind. Hågå ved Randsfjorden 21.04., **Søndre/Nordre Land**: 1 ind. Dokkadeltaet 12.05. og 13.05., **Sør-Aurdal**: 1 ind. Kringletjern, Skjenfjellet, 05.06., **Nord-Aurdal**: 1 ind. på sannsynlig hekkeplass 11.04., 1 par i sannsynlig hekkeområde 17.04., 1 ind. i egnet hekkeområde 17.04., 1 ind. Hådem 23.04., 1 ind. Hermanstølen 07.05., 1 ind. Vesterbø i Vestringsbygdi 09.05., 2 årsunger i egnet hekkeområde 04.08., samt 1 ind. Fløafjorden, 22.08., **Øystre Slidre**: 1 ind. Valdresflye 18.06., **Vang**: Hhv. 1 ad., 1 par og 1 ad. på sannsynlig hekkeplass 01.04., 06.05. og 13.05., og 1 ind. ved Sølvsmia 22.07.

Sivhøne

Gran: 1 ind. Jarenvannet 15.04., 2 ind. Holetjern på Tingelstad 16.05., 1 ind. Gamkinndammen 16.05., hvor det senere ble sett 1 ad. med 3 unger 23.06. og 1 unge 28.06. Videre 1 ind. med hekkeadferd Røysumtjernet 23.06., 1 ind. med hekkeadferd Jorstadtjernet 23.06. og 09.07., 1 ind. med hekkeadferd Blinkeputten på Tingelstad 04.07. og 1 ad. Majorsalm-dammen på Tingelstad 19.07.

Sothøne

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 16.05. og 18.05., **Lom**: Årets hekkebestand i Årsjø naturreservat telte trolig 5 - 7 par. Følgende er innrapportert: 12 ind. 07.04., 10 ind. 10.04., 12 ind. 11.04., 18.04. og 19.04., 14 ind. 24.04., 12 ind. 25.04. og 26.04., 14 ind. 01.05., 2 ind. 02.05., 8 ind. 08.05., 14 ind. 30.05., 3 rugende ind. 13.06., min. 6 ad. og 2 unger 27.06., 4 årsunger 30.06., 3 ad og 3 unger 17.07., 10 ad. og 18 unger 18.07., 23 ind., hvorav mange unger, 28.07. og 12 ind. 16.08., **Lillehammer**: 1 ind. i Lågendeltaet i tidsrommet 10.04. - 17.04., **Gjøvik**: 1 ind. Lauga i Snertingdal 22.05., **Gran**: Hhv. 2, 5 og 2 ind. Jarenvannet 03.04., 15.04. og 29.04., trolig 4 - 5 par på Skirstadtjern der dette er registrert: 6 ind. 29.04. og 03.05., 8 ind. 06.05., 6 ind., hvorav 2 på reir, 10.05., 6 ind. 16.05. og 03.06., 5 ind. 16.06., 2 ind. 17.06., 6 ind. 23.06., 11 ad. og 3 unger 09.07. og 6 ind. 02.08. Ellers 1 ind. Elgtjernet på Tingelstad 28.07., **Lunner**: Årets hekkebestand på Kalvsjøtjernet telte trolig 5 - 7 par. Følgende er innrapportert: 22 ind. 18.04., 13 ind., hvorav 5 rugende ind., 14.05., 8 ind., hvorav 5 rugende ind., 27.05., 14 ad. og 6 unger 28.07. og 12 ad. 03.08. 1 hekkende par Vassjøtjern, der dette er rapportert: 1 ind. 28.04., 2 ind. 29.04., 3 ind. 11.05., 1 rugende ind. 21.05. og 27.05. og 2 ad. 23.06., **Jevnaker**: 41 ind. sørenden av Randsfjorden 10.04., 2 ind. Storetjern 27.05. og 5 ind., hvorav 2 rugende, Vesletjern 27.06., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Dokkafjorden i Vestringsbygdi i perioden 19.04. - 26.04.

Vannrikse

Lom: 1 ind. Raubergstultjønne (ca. 1000 moh) 17.06., **Vestre Toten**: 1 ind. Helsettjernet 28.05. og 23.06., **Gran**: 1 ind. Jorstadtjern 31.05. og 1 ind. Hovstjern 24.06.

Åkerrikse

Lillehammer: 1 hunn fugl hørt Børkje gard 23.06. - 26.06., **Østre Toten**: 1 ind. hørt sporadisk Evenrudgutua på Kapp 02.08. - 03.08., **Gran**: 1 ind. Tuv ved Jorstadtjern 01.06., **Nordre Land**: 1 ind. Elveflata ved Dokka 26.05., **Sør-Aurdal**: 1 ind. Mikkelsgard 20.06. - 28.06.

Tjeld

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 22.05., **Vågå**: 1 ind. Øvre Sjødalsvatn 14.05., **Ringebu**: 15 rastende ind. Fåvang naturreservat 10.05., **Lillehammer**: 1 - 8 ind. godt som daglig i Lågendeltaet i perioden 01.04. - 21.05., med en antatt hekkebestand på 2 - 3 par. På sommeren ble bare 1 ind. observert 10.06. og 17.07. og det er uvisst om noen av parene hadde vellykket hekking. Ellers 1 par Mjøsa ved Vingrom

29.04., 05.05., 06.05. og 16.05., 1 par Borudodden ved Mjøsa 03.05. og hhv. 3 og 1 ind. over Pynten 28.07. og 29.07., **Gjøvik**: 1 par Hunnselvas utløp 06.04., 08.04. og 11.04., 1 par Rambekkvika 11.04. På Svenesvollene ble 1 - 9 ind. observert i perioden 20.04. - 18.05., hvor det er sannsynlig at 1 par hadde fast tilhold på øya Fluren, men hekkebevis mangler. Ellers hhv. 1 og 2 ind. Paradisvika ved Biri travbane 26.04. og 05.05. og 1 ind. Sveastranda 09.05., **Vestre Toten**: 1 ind. Blilisanden 23.04., hhv. 1 og 3 ind. Sisselbergbukta på Einafjorden 23.04. og 29.06., 1 rugende ind. Skavangen, Blilisanden, 02.05., hvor det senere ble sett 1 ind. 29.06., 3 ind. Jutulrud på Einafjorden 22.05. og 1 ind. Blilisanden, 26.06., **Østre Toten**: Hhv. 2, 1 og 2 ind. Hekshus på Kapp 03.04., 05.04. og 13.04., 2 - 4 ind. følgende dager i Totenvika: 4 ind. 03.04., 2 ind. 06.04., 4 ind. 15.04. og 2 ind. 09.05., 11.05., 12.05. og 14.05., 1 - 3 ind. Kapp brygge følgende dager: 2 ind. 07.04., 1 ind. 14.04., 3 ind. 29.04., 1 ind. 09.05., 2 ind. 11.05. og 1 ind. 13.05., **Gran**: 2 ind. Røykenvika 16.04., 17.04., 28.04., 01.05. og 12.05., samt 1 ind. 16.05. Ellers 2 ind. Aschimlandet, 16.05. og 18.05. og 1 ind. Elvenes ved Randsfjorden 15.07., **Søndre/Nordre Land**: Hhv. 1 og 2 ind. Dokkadeltaet 11.05. og 18.05.

Dverglo

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 11.05., **Nord-Fron**: 1 par med hekkeadferd Lomoen på Vinstra 29.05., hvor paret ble sett med 3 unger 20.06. og med 2 unger 11.07., 1 ad. med 3 unger Vinstra Vegpark i Lomoen 11.07., samme sted hhv. 1 par og 1 ad. med hekkeadferd 16.07. og 18.07., **Sør-Fron**: 1 - 3 ind. Hundorp naturreservat følgende dager: 1 ind. 24.04. og 25.04., 2 ind. 29.04. og 30.04., 3 ind. 01.05. og 2 ind. 10.05., 11.05. og 13.05. Ellers 2 ind. Hovevolla vest for Hundorp bru 22.07., **Øyer**: 1 par med hekkeadferd Øyer Miljøstasjon 22.05., **Lillehammer**: 1 - 6 ind. følgende dager i Lågendeltaet på våren: 1 ind. 17.04., 2 ind. 18.04., 1 ind. 19.04., 3 ind. 21.04., 1 ind. 23.04., 2 ind. 25.04., - 28.04., 1 ind. 29.04. og 30.04., 2 ind. 01.05., 6 ind. 02.05., 2 ind. 03.05., 5 ind. 04.05., 4 ind. 05.05., 1 ind. 06.05., 2 ind. 07.05. og 08.05., 3 ind. 09.05., 2 ind. 10.05. og 11.05., 1 ind. 15.05. og 19.05. og 2 ind. 20.05. - 22.05., 1 - 3 ind. Rinnas utløp i Vingrom følgende dager: 1 ind. 04.05., 2 ind. 05.05. og 06.05., 1 ind. 09.05. og 12.05., 3 ind. 13.05. og 1 ind. 16.05. Ellers 1 ind. Landetjernet på Nordseter 09.06. og 3 ind. Jørstadvollene i Lågendeltaet 09.06., **Gjøvik**: 1 - 6 ind. Svenesvollene følgende dager på våren: 1 ind. 20.04., 4 ind. 26.04., 1 ind. 01.05., 6 ind. 03.05., 2 ind. 07.05., 5 ind. 08.05., 2 ind. 09.05., 4 ind. 10.05., 1 ind. 11.05., 4 ind. 12.05. og 15.05., 5 ind. 16.05., 6 ind. 18.05., 1 ind. 19.05. og 2 ind. 27.05. Senere ble 1 ad. sett med en unge i nedre del av Vismunda elv 19.07. Ellers 1 ind. Paradisvika ved Biri travbane 03.05. og 11.05. og 1 ind. Huntonstranda 18.06., **Vestre Toten**: 1 ind. Sisselbergbukta ved Einafjorden 03.05. og 24.05. På Nes, Blilisanden, ble 1 ind. observert 15.05. og 17.05., hvor hhv. 3, 2 og 1 ind. viste hekkeadferd 26.05., 29.05. og 02.06., **Østre Toten**: 1 ind. Hekshusstranda på Kapp 18.04., hhv. 1, 2, 2 og 4 ind. Kapp brygge 28.04., 29.04., 02.05. og 11.05., 1 - 4 ind. i Totenvika følgende dager: 2 ind. 28.04. og 30.04., 1 ind. 08.05., 3 ind. 09.05., 2 ind. 11.05., 1 ind. 12.05., 4 ind. 14.05., samt 3 ind. med hekkeadferd 26.05., **Gran**: 1 ind. Røykenvika 30.04.

Sandlo

Lesja: Hhv. 1 og 3 ind. Lesjaleira 13.05. og 22.05. og hhv. 6 og 4 ind. Gautsjøen 28.05. og 07.06., 1 ind. Rånåflyi 22.06., **Dovre**: 2 ind. med hekkeadferd Nedre Stridåtjern 16.07., 4 ind. med hekkeadferd ved tjern nordøst for Svartknarttjønnin 18.06., 6 ind. ved vann sørvest for Hornsjøen 18.06., 9 ind. med hekkeadferd ved Svartknarttjønnin 20.06., samme sted 1 par med 2 unger 10.07., 2 ind. Snøheim 27.06., hvor 1 par ble sett med 2 unger 01.07. og 2 ind. 03.07., 4 ind. ved Hornsjøen 12.07. og 13 ind., hvorav flest ad., Istjørni 05.08., **Lom**: 2 ind. Tesseosen 06.06., 2 ind. med hekkeadferd Leirbreen 12.07. og 01.08., 1 par med hekkeadferd Hildertroe på Sognefjellet 19.07., 1 par med hekkeadferd ved Bøvervatnet 19.07., 1 ad. med hekkeadferd på elveslette ved Krossbu 19.07., 1 par med 1 årsunge ved Bøverbreen på Sognefjellet 20.07. og 1 par med hekkeadferd Bøvre sørvest for Leirhøe på Sognefjellet 20.07., **Nord-Fron**: 2 ind. Olstappen 24.05., **Sør-Fron**: 1 ind. Hundorp naturreservat 13.05., **Øyer**: 1 ind. Kriksvika på Reinsvatnet 27.08., **Lillehammer**: Hhv. 3, 1, 5, 2 og 5 ind. Lågendeltaet 18.04., 19.04., 25.04., 01.05. og 17.05. og hhv. 2 og 1 ind. Rinnas utløp i Vingrom 02.05. og 16.05., **Gjøvik**: 1 - 18 ind. Svenesvollene følgende dager: 4 ind. 10.05., 1 ind. 11.05. - 14.05., 18 ind. 16.05., 4 ind. 18.05. og 1 ind. 19.05., **Vestre Toten**: 14 ind. Nes, Blilisanden,

18.05. og 1 ind. Jutulrud på Einafjorden 21.05., **Østre Toten**: 1 ind. Hekshus på Kapp 15.04., 2 ind. Totenvika 11.05., 1 ind. Kapp brygge 13.05., 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 23.08. og 1 ind. Lundadammen 24.08, **Søndre/Nordre Land**: Hhv. 2, 7, 1, 3 og 2 ind. Dokkadeltaet 10.05., 11.05., 13.05., 14.05. og 15.05., **Nord-Aurdal**: Hhv. 7, 10, 4, 8 og 2 ind. Ølsjøen 12.05., 13.05., 14.05., 16.05. og 13.08. og 1 ind. Steinde 31.08., **Vestre Slidre**: 2 ind. Geitøyi 23.08., **Øystre Slidre**: 2 ind. Møсахella ved Lykkjastølane 30.05., 8 ind. ved Lykkjastølane 30.05., hhv. 2, 1 og 2 ind. Sanddalstjern naturreservat 30.05., 04.06. og 05.06. Følgende observasjoner dokumenterer en relativt stor hekkebestand på Valdresflye, både øst og vest for Rv. 51: 8 ind. 04.06., 2 ind. 07.06. og 11.06., 3 ind. 17.06., 1 ind. 20.06., 4 ind. 22.06., 6 ind. 24.06. og 26.06., 4 ind. 27.06., 6 ind. 28.06., 5 ind. 30.06. og 02.07., 13 ind. 03.07., 10 ind. 04.07. og 05.07., 3 ind. 06.07., 2 ind. med mat til unger 07.07., 4 ind. med hekkeadferd 16.07., 11 ad., hvorav 5 ind. med hekkeadferd, 17.07., 18 ind. 21.07., 3 ad. med hekkeadferd 23.07., 15 ind. 24.07., 4 ind. 25.07., 7 ind., hvorav 2 med hekkeadferd, 26.07., 4 ind. 02.08., 7 ind., hvorav 5 ind. med hekkeadferd, 04.08., 2 ad. og 1 årsunge 05.08., 11 ad. og 5 unger 08.08. og 3 ind. 09.08., **Vang**: 1 par med hekkeadferd ved DNT-hytta på Tomashelleren 25.07.

Boltit

Dovre: 1 ind. med hekkeadferd ved tjern nordøst for Svartknarttjønnin 18.06., 1 ind. Stridåi 11.07., 2 ind. ved Snøheim 17.07. og 2 ind. Salen på Digerronden 18.08., **Skjåk**: 5 ind. Stor-flået 23.08., **Lom**: 1 ind. Raubergstulen 17.06., **Vågå**: 1 ind. Nedre Leirungen 14.05., **Nord-Fron**: 1 ad. ind. Heimdalsløe 11.08., **Vestre Toten**: 3 ind. Nes, Blilisanden, 19.05. og 20.05., **Vestre Slidre**: 1 ad. med 1 unge Grønsennknippa 11.07., **Øystre Slidre**: 1 ind. Fisketjernnuten 13.05. og 07.06. Følgende observasjoner på Valdresflye: 1 ind. 30.05., 04.06. og 11.06., 2 ind. 22.06. og 23.06., 4 ind. 28.06., 6 ind. 02.07., 2 ind. 03.07., 1 ind. 04.07., 1 ad. 21.07., 1 rugende hann (3 egg), samt 2 hanner med hhv. 1 og 2 unger, 24.07. og 8 ind. 02.08. Ellers 2 ind. Nørdre Gluptinden 26.06., **Vang**: 1 hann med 3 - 4 små unger langs DNT-stien ved for Tomashelleren 25.07. og 1 ind. i Smådalen 30.07.

Tundralo

Søndre/Nordre Land: 3 ind. Dokkadeltaet 11 - 14.05.

Polarsnipe

Østre Toten: 3 ind. Totenvika 11.05. og 12.05., **Søndre/Nordre Land**: Flokk på ca. 120 ind. i Dokkadeltaet 10.05., hvor det senere ble sett hhv. 2, 1 og 1 ind. 12.05., 13.05. og 14.05., **Nord-Aurdal**: 2 ind. Storøye ved Fagernes 11.05.

Dvergsnipe

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 25.08.

Temmincksnipe

Lesja: 1 ind. Sandvatnet 16.06., **Dovre**: 2 ind. Rundtjern på Fokstumyra 01.06. og 1 ind. ved Istjørni 05.08., **Vågå**: 2 ind. Øvre Leirungen 28.05., **Lillehammer**: Hhv. 2, 2, 5 og 2 ind. Lågendeltaet 11.05., 12.05., 14.05. og 20.05., **Gjøvik**: 1 - 5 ind. Svennesvollene følgende dager på vårtrekket: 1 ind. 09.05. og 11.05., 4 ind. 16.05., 3 ind. 18.05., 2 ind. 19.05. og 5 ind. 20.05., **Vestre Toten**: 1 ind. Nes, Blilisanden, 18.05. og 1 ind. Jutulrud ved Einafjorden 28.05., **Søndre/Nordre Land**: Hhv. 2 og 1 ind. Dokkadeltaet 10.05. og 15.05., **Øystre Slidre**: 2 ind. Sanddalstjern naturreservat 30.05. og 05.06., fast hekkebestand på Valdresflye hvor opptil 8 ind. er registrert følgende dager: 1 ind. 31.05., 8 ind. 04.06., 2 ind. 07.06. og 11.06., 4 ind. 17.06., 1 ind. 20.06., 2 ind. 24.06., 1 ind. 04.07., 1 ind. med hekkeadferd 17.07., 7 ind. med hekkeadferd 21.07., 1 ind. med hekkeadferd 23.07., 6 ind. med hekkeadferd 24.07., 2 ind. 25.07., 3 ind. med hekkeadferd 26.07. og 2 ind. med hekkeadferd 08.08. Ellers 2 ind. Leirungsmyrin 09.06.

Alaskasnipe?

Gjøvik: 1 ind. Svennesvollene 16.05. (Odd Erik Bergundhaugen).

Kommentar: Om funnet blir godkjent av LRSK er dette første funn i Oppland.

Fjæreplytt

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 03.04., **Dovre:** 1 ind. Stridåe 16.06., 1 ind. Stridåtjørnin ved Snøheim 16.06. og 2 ind. med hekkeadferd ved Istjørni 05.08., **Skjåk:** 1 ind. med hekkeadferd ved Leirungsvatnet 03.07. og 6 ind. i samme område 22.08., **Øystre Slidre:** 1 ind. Sanddalstjern naturreservat 08.06. og følgende funn på Valdresflye: 1 ind. med 1 unge 28.06., 1 ind. med hekkeadferd 03.07., 1 ind. 04.07., 2 ind. 21.07. og 1 ad. med 3 unger 08.08.

Myrsnipe

Hekkefunn/observasjoner på sannsynlige hekkeplasser:

Lesja: 3 ind. Gautsjøen 28.05., 1 ind. ved Sandvatnet 16.06., 1 ind. ved Sæmundtjønnin 16.06. og 3 ind. Rånåflyi Øvre 22.06., **Dovre:** 2 ind. Bonkallhaugen på Fokstumyra 01.06. og 1 Stormyra på Fokstumyra samme dag, 1 ind. ved Stridåtjørnin 16.06., hhv. 4, 1, 3 og 10 ind. ved Svartknarttjønnin 17.06., 18.06., 20.06. og 10.07., 1 ind. ved tjern mellom Storravatnet og Hornsjøen 18.06., 1 ind. ved Hornsjøen 18.06. og 12.07., 3 ind. ved vatn sørvest for Hornsjøen 18.06., 2 ind. ved tjern nordøst for Svartknarttjønnin 18.06., 1 ind. Veslhjerkinnstjønnin 30.06. og 2 ind. ved Istjørni 05.08., **Skjåk:** 6 ind. med hekkeadferd ved Leirungsvatnet 03.07., **Ringebu:** 2 - 6 ind. Åsdalstjerna naturreservat følgende dager: 4 ind. 15.06. og 16.06., 2 ind. 20.06., 4 ind. 28.06., 6 ind. 29.06. og 3 ind. 30.06., **Lillehammer:** 1 ind. Raudtjernet 06.06., **Øystre Slidre:** 1 - 7 ind. Sanddalstjern naturreservat følgende dager: 7 ind. 30.05., 4 ind. 04.06. og 05.06., 2 ind. 13.06., 1 ind. 16.06. og 2 ind. 22.06. Fast bestand på Valdresflye. Her nevnes noen av de største enkeltobservasjonene, samt fugler med hekkeadferd: 6 ind. 04.06. og 17.06., 9 ind. 24.06., 6 ind. 03.07., 10 ind. 04.07. 1 ind. med hekkeadferd 16.07., 3 ind. med hekkeadferd 24.07., 2 ind., hvorav 1 ind. med hekkeadferd, 04.08., 1 ad. og 1 årsunge 05.08. og 1 ad. med hekkeadferd 08.08., **Vang:** 1 ind. Stavtjerni 30.05.

Brushane

Lesja: Hhv. 8 og 2 ind. Lesjaleira 18.05., **Dovre:** Opptil 6 ind. på spillplass ved Horrtjern på Fokstumyra, hvor dette er registrert: 3 ind. 17.05. og 23.05., 1 hann 27.05., 4 ind. 28.05., 2 hanner 29.05. og 30.05., 1 hann 31.05., 5 ind. (3 hanner og 2 hunner) 01.06., 1 ind. 03.06. og 6 ind. 23.06., **Sør-Fron:** Hhv. 1 og 3 ind. Hundorp naturreservat 27.08. og 31.08., **Lillehammer:** Hhv. 7 og 10 ind. Lågendeltaet 14.05. og 16.05., **Gjøvik:** Hhv. 2, 9 og 8 ind. Svennesvollene 11.05., 15.05. og 16.05., **Vestre Toten:** Hhv. 1 hann og 6 ind. Blilisanden 18.05. og 28.08. og 4 ind. Lier, Børsvollen, 23.08., **Østre Toten:** 1 ind. Totenvika 10.05., hhv. 9 og 17 ind. Lundadammen 24.08. og 26.08. og 6 ind. Evenrudgutua på Kapp 28.08., **Søndre/Nordre Land:** Hhv. 1, 1 og 6 ind. Dokkadeltaet 10.05., 11.05. og 15.05., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Ølsjøen 13.05. og 14.05., **Øystre Slidre:** Følgende observasjoner i Sanddalstjern naturreservat: 1 hann 30.05., 4 hanner i spill 04.06. og 6 ind. (5 hanner og 1 hunn) på samme spillplass 05.06. Ellers 3 ind. Fisketjerna på Valdresflye 29.08.

Kvartbekkasin

Dovre: 1 ind. aktivt spillende ca. 300 m vest for fugletårnet på Fokstumyra 23.06. (Anders Handgård),

Skjåk: 1 ind. Sjømannssletta 20.06. (Per Lavrans Bådshaug).

Kommentar: Sommerfunn av kvartbekkasin i Oppland er tidligere bare registrert et fåtall ganger.

Foto: Ragnar Ødegard – Svennesvollene.
Dobbeltbekkasin

Dovre: 1 ind. Hjellsetra 02.06., 1 ind. hørt på Fokstumyra 03.06., 3 spillende ind. på kjent lokalitet i Grimsdalen i begynnelsen av juli og 3 spillende ind. i Grisungdalen 15.06., **Nord-Fron:** 3 ind. i spill på kjent lokalitet i Kvikne 23.05., 5 ind. i spill på kjent lokalitet i Murudalen 06.06. og 1 ind. sett i samme område 10.06., hhv. 2, 1 og 30 ind. på kjent spillplass 08.06., 11.06. og 22.06., samt 1 ind. på leiken på dagtid 25.06., **Øyer:** 2 spillende ind. på kjent lokalitet i Trettenfjellet 18.06., **Gausdal:** Hhv. 8 og 1 ind. på kjent spillplass i Hynna naturreservat 12.06. og 06.07., **Nord-Aurdal:** Hhv. 3 og 2 ind. i spill på kjent lokalitet 11.05. og 13.05., 1 ind. Gauklie 11.05., 14.05., 15.05. og 20.05., 7 ind. på kjent spillplass 30.05. og hhv. 1 og 2 ind. i spill på en annen kjent lokalitet 13.06. og 24.06., **Vestre Slidre:** 1 spillende ind. Vistejordet 19.05. og 27.06. og 4 spillende ind. Syndin 17.06., **Øystre Slidre:** Hhv. 5 og 10 spillende ind. ved Vinstervatnet 17.06. og 18.06., 1 ind. Lykkjestølane ved Vinstervatnet 04.07., 1 ind. ved Flybekken på Leirungsmyrin 04.08. og 1 ind. Sanddalstjern naturreservat 22.06. og 22.07.

Svarthalespove

Vestre Toten: 1 ind. Bjørnerud ved Einafjorden 12.05., **Østre Toten:** 1 ind. Kapp brygge 11.05., **Søndre/Nordre Land:** 1 ind. Dokkadeltaet 10.05. og 11.05.

Foto: Tom Dalhøy – Kapp brygge.

Lappspove

Nord-Fron: 1 ind. Rettlina i Kvamsfjellet 22.07. og 23.07. (Jens Petter Ous).

Småspove

Hekking/hekkeindikasjon:

Dovre: 1 – 7 ind. registrert følgende dager på Fokstumyra: 2 spillende ind. 23.05. og 31.05., min. 7 ind. 01.06., 6 ind. 03.06., 2 ind. 14.06., 1 ind. 17.06., 23.06., 25.06., 01.07., 02.07., 09.07. og 19.07. og 4 ind. 25.07., 1 ind. Mesetermyra i Grimsdalen 20.06. og 1 ind. med hekkeadferd ved Tollevshaugen i Grimsdalen 18.07., **Nord-Fron:** 1 ind. Sulseter 11.06., **Ringebu:** 1 ind. i spill Mykjørrtjønnet 01.06., 1 ind. i spill ved Dørfallet 05.06., 1 ind. Åsdalstjønnna 15.06. og 16.06. og 1 ind. mellom Brekkomsbua og Sulubergstjønnna 16.07., **Øyer:** 4 ind. ved Lyngsjøen 13.06., **Lillehammer:** 1 ind. ved Mjogsjøen 09.06., hvor 1 ad. ble sett med 2 unger 22.07., 2 ind. ved Raudtjernet innenfor Nordseter

17.06. og 05.07. Disse viste hekkeadferd 22.07. Ellers 2 ind. med hekkeadferd ved Reinsvatnet 10.07., **Nordre Land**: 1 ind. Klevmoseterhøgda ved Spåtind 02.07., **Etnedal**: 1 ind. Langtjednet naturreservat 02.06., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Gråmyre 29.05. og 2 ind. i spill Gauklie 30.05., **Vestre Slidre**: 1 ind. i spill Brendehaugen 03.06., 1 ind. Flisøystølan 20.06. og 1 ind. ved Syndin 05.07.

Storspove

Hekking/hekkeindikasjon:

Lesja: Hhv. 2 og 3 ind. Lesjaleira 18.05., 3 ind. 22.05. og 1 ind. Lesjaskogsvatnet 17.06., **Dovre**: Opptil 9 ind. på Fokstumyra, der dette er registrert: 9 ind. 01.06., 1 ind. 03.06., 3 ind. 25.06., 1 ind. 01.07., 02.07., 04.07. og 08.07., 2 ind. 09.07., 4 unger 12.07., 1 ind. 17.07., 1 ad. med 3 nesten flyvedyktige unger 18.07. og 2 ad. med 4 unger 21.07., **Lom**: 2 ind. Nåvårsetra ved Tesse 19.06. og 2 ind. med hekkeadferd Tverrlandet ved Tesse 03.07., **Vågå**: 1 ind. Fuglsætermyrin 19.06., **Sel**: 2 ind. Stormyr på Leirflata 24.05., **Nord-Fron**: 3 ind. ved Vollsdammen 17.05. og hhv. 3 og 1 ind. Breistulen 22.05. og 23.05., **Øyer**: 1 ind. Gompa 18.06. og to kull på hhv. 4 og 3 unger på Lisetra 19.07., **Lillehammer**: 1 par Vingromsåsen 22.05. **Gausdal**: Hhv. 2, 1, 2, 2 og 1 ind. Kittilbutjerna 06.06., 20.06., 21.06., 22.06. og 23.06., 1 ind. Nedre Fossetslættet 22.06. og 2 ind. Raudsjøen 14.07., **Gjøvik**: 1 ind. i spill ved Flatsjøen i Snertingdal 22.05., **Vestre Toten**: 1 ind. i spill Nessjordene, Blilisanden, 26.05., hvor det ble sett 2 ind. med hekkeadferd 23.06. og 8 ind. 26.06., **Gran**: 1 ind. ved Tommelsjøen 30.05. og 12.06., **Etnedal**: 2 ind. Langtjednet naturreservat 02.06., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Bjørnhovd 11.06., **Vestre Slidre**: 1 ind. i spill Vistejordet 17.05. og 1 ind. Flisøystølan 20.06.

Sotsnipe

Søndre/Nordre Land: Hhv. 5 og 3 ind. Dokkadeltaet 09.05. og 10.05.

Foto: Per Åge Skålerud
Dokkadeltaet

Steinvender

Østre Toten: 1 ind. Totenvika 11.05., 12.05. og 14.05.

Svømmesnipe

Lesja: Hhv. 3 og 1 ind. Lomtjønn 04.06. og 15.07. og 3 ind. Sandvatnet 16.06., **Dovre**: Følgende observasjoner fra Fokstumyra: 2 ind. (Kringluttjønn) 28.05., 3 ind. (Sjugurdsmyre) 01.06., 2 ind. (Ellanholet) 01.06. og 1 unge 30.06. Videre 1 ind. Hjerkinndammen 29.05., hhv. 4, 4 og 1 ind. Svartknarttjønnin 17.06., 18.06. og 10.07., 6 ind. tjern mellom Storrvatnet og Hornsjøen 18.06., 1 ind. vatn ved Hornsjøen 18.06. og 4 ind. med hekkeadferd Veslhjerkinntjønnin 30.06., **Lom**: 3 ind. med hekkeadferd Smådalsvatni 04.07., **Vågå**: 1 ind. Rindtjønn 27.06., **Sel**: 1 ind. Meringsdalsvatnet 24.05., **Nord-Fron**: 1 ind. Olstappen 24.05., **Ringebu**: Følgende observasjoner på Åsdalstjønn naturreservat: 7 ind. 04.06., 4 ind. 15.06. og 16.06., 2 ind. 20.06., 1 ind. 23.06. og 27.06., 2 ad og 1 unge 30.06. og 1 ad. 16.07., **Øyer**: 1 ind. Lyngen 13.06., **Vang**: 2 ind. Stavtjerni 11.06.

Tyvjo?

Østre Toten: 1 ind. med kjennetegn som tydet på tyvjo over Mjøsa på Kapp 15.08. (Tom Dalhøy).

Fjelljo

Nord-Fron: 1 ind. ved Strålvatnet i Murudalen 06.06., **Øystre Slidre:** 1 - 2 ind. Valdresflye følgende dager: 1 ind. 31.05., 04.06., 07.06., 23.06. og 27.06., 2 ind. 28.06., 1 ind. 29.06., 03.07. og 04.07., 1 par 15.07. og 1 ind. 05.08. Ellers 1 ind. Heimdalsmunnen 15.06. og 1 ind. Leirungsmyrin 16.07.

Dvergmåke

Dovre: 1 ind. Kringluttjønn på Fokstumyra 29.06., **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 15.05., **Gjøvik:** 2 ind. Svennesvollene 15.05., **Østre Toten:** Hhv. 5, 3 og 2 ind. Mjøsa ved Kapp 23.08., 30.08. og 31.08.

Hettemåke

Hekking/hekkeindikasjon:

Dovre: Følgende observasjoner i hekketida på Fokstumyra: Hhv. 6 ind. og 10 ind. på Kringluttjern 17.05. og 24.05. (hvor den senest hekket i 2018). På Stortjern ruget min. 7 ind. 29.05. og ved nytt besøk 01.06. ble det observert 12 ad., hvorav 7 - 8 rugende ind. Ellers 1 ind. Nordre Horrtjern 01.06. og hhv. 1 og 5 ind. i området 22.06. og 23.06., **Lom:** Hhv. 2 og 3 ind. Årsjo naturreservat 30.05. og 17.06., **Vågå:** 5 ind. Strondsætertjønni 19.06., 6 ind. Surtningen 19.06. og 8 ind. vestenden av Flatningen 24.07., **Sel:** 2 ind. Meringsdalstjønnna 24.05., **Gjøvik:** 50 ind., hvorav 15 rugende ind., Haralddammen i Biri 21.05. Her ble 30 ad. og 9 unger (som ble ringmerket) observert 21.06. Videre 6 ind. med hekkeadferd på tjern ved Mælumsetra 19.06. og en stor koloni på Eikstadtjernet, hvor dette er registrert: 200 ad. og 13 unger (ble ringmerket) 24.06., ringmerking av 6 unger 07.07., 200 ad. 08.07. og ca. 100 ind., hvorav stor andel unger, 20.07., **Vestre Toten:** 15 ind. Blilisanden, Einafjorden, 18.06., **Gran:** 5 - 6 hekkende par Tommelsjøen 30.05., 01.06. og 12.06. og 1 par med 2 unger 18.07.

Sildemåke

Dovre: 2 ind. Dombås 19.05., **Nord-Fron:** 1 ind. Furusjøen 23.05., **Øyer:** 1 ind. Lyngen 13.06., **Lillehammer:** Fast tilhold i Lågendeltaet i hele perioden. Opptil 22 og 21 ind. i hhv. april og mai. Noen færre på sommeren med 8 ind. 27.07. som største observasjon. Ellers 1 ind. Mjøsa ved Vingrom 06.05., 1 ind. over Søndre Park 21.07. og 1 par med 1 unge på Hunderfosdammen 27.07., **Gjøvik:** 1 ind. Mjøsa ved Hunnselvas utløp 02.04., 63 ind. i Rambekkvika 12.04., 4 ind. Svennesvollene 13.04., 20.04. og 08.05., hvor det senere ble sett hhv. 2, 15 og 1 ind. 10.05., 17.05. og 14.06., 1 ind. Fremstadodden i Mjøsa 29.04. og 04.07., 5 ind. Eikstadtjernet 30.04., 2 ind. Paradisvika ved Biri Travbane 05.05. og 1 ind. Bassengparken 24.06., **Vestre Toten:** 1 ind. Blåvarpjordet på Eina 09.04. og 1 ind. Næssjordene, Blilisanden, 26.06., **Østre Toten:** 2 ind. Hekshus på Kapp 03.04., 2 ind. Totenvika 11.05. og 1 - 3 ind. Kapp brygge følgende dager: 2 ind. 11.05., 1 ind. 13.05. og 18.05., 3 ind. 23.05., 1 ind. 30.05., 05.06., 25.06. og 13.07. og 1 ind. 05.08. og 15.08., **Gran:** Hhv. 1, 3, 3 og 4 ind. Røykenvika 11.04., 17.04., 27.04. og 16.05., 2 ind. Framstad 03.05., 1 ind. Lysenstøa, Aschimlandet, 11.05., 7 ind. Eidsand 13.05., 2 ind. Grunningen 25.05., 1 ind. Skirstadtjern 03.06., 8 ind. Jarenvannet 04.06., 1 ind. Øvre Gjefsen 06.07. og hhv. 5 og 2 ind. Randsfjorden mellom Røykenvika og Horn 09.07. og 17.07., **Lunner:** 1 ind. Harestuvannet 03.05., **Søndre Land:** 1 ind. Fluberg fuglefredningsområde 27.07., **Søndre/Nordre Land:** 5 ind. Dokkadeltaet 08.05., **Nord-Aurdal:** 1 rugende ind. Grandadn 17.05., **Vestre Slidre:** 1 ind. Lomendeltaet 25.04.

Gråmåke

Hekking/hekkeindikasjon:

Gjøvik: Fra kolonien på Fluren på Svennesvollene er det i år innrapportert 25 ind., hvorav flere store unger, 19.07., **Gran:** I et område mellom Røykenvika og Horn i Randsfjorden ble det sett 1 årsunge og 11 ad. 11.07., hvorav 1 ind. rugende på 2 egg.

Svartbak

Lillehammer: Fast tilhold i Lågendeltaet i hele perioden med opptil 21, 9, 5, 2 og 3 ind. i april, mai, juni, juli og august, **Gausdal:** 3 ind. ved Aulestad 30.05., **Gjøvik:** Hhv. 6 og 1 ind. Svennesvollene 20.04. og 11.05., **Vestre Toten:** 4 ind. Jutulrud på Einafjorden 24.05., **Østre Toten:** Hhv. 1, 6 og 2 ind. Mjøsa ved Kapp 01.04., 13.05. og 22.07., **Gran:** 1 ind. Røykenvika 15.04. og 17.04., **Nord-Aurdal:** 1 ind. ved Ulnes bru 27.04.

Makrellterne

Øyer: 2 ind. Hynna i Åstdalen 25.05., 1 rugende ind. Helgetjønn 18.06. og 1 par uten hekkeadferd 11.07., **Lillehammer:** 1 - 9 ind. følgende dager i Lågendeltaet: 2 ind. 12.05., 1 ind. 14.05. og 15.05., 8 ind. 17.05., 6 ind. 15.07., 3 ind. 17.07., 1 ind. 26.07., 2 ind. 27.07., 1 ind. 30.07., 7 ind. 01.08., 4 ind. 03.08. og 9 ind. 07.08. Ellers hhv. 4 og 2 ind. Avskåkån 16.06. og 12.07. og 1 ind. Nordseter 08.07. og 19.07., **Gjøvik:** 2 ind. Skonnordtjernet i Sneringdal 21.05., **Vestre Toten:** Hhv. 2 og 4 ind. Blilisanden på Einafjorden 10.06. og 18.06. og 1 ad. ind. Sisselbergbukta på Einafjorden 22.07., **Østre Toten:** 9 ind. Kapp brygge 03.08., **Gran:** 2 ind. Hovstjern naturreservat 18.05., **Søndre/Nordre Land:** 1 ind. Dokkadeltaet 06.05.

Rødnebbterne

Hekking/observasjoner i aktuelt hekkeområde:

Lesja: 2 ind. Gautsjøen 28.05., 2 ind. Flisarvatnet 28.05., 1 ind. Lesjaskogsvatnet 17.06. og hhv. 2 og 1 ind. Lesjaleira 15.07. og 04.08., **Dovre:** 1 - 7 ind. registrert følgende dager på Fokstumyra: 2 ind. 21.05., 1 ind. 23.05., 2 ind. 24.05. og 29.05., 1 ind. 31.05., 7 ind. 01.06., 6 ind. 03.06., 1 ind. 08.06., 3 ind. 18.06. og 23.06., 1 ind. 25.06., 27.06. og 09.07., 3 ind. 16.07., 19.07. og 20.07., 4 ind. 21.07. og 3 ind. 03.08. Ellers 2 ind. Avsjøen 04.06., **Sel:** 2 ind. Meringsdalsvatnet 24.05., **Nord-Fron:** 1 ind. Svartbekkmyrin 22.06., **Lillehammer:** 2 ind. Landetjern på Nordseter 18.05. og 1 ind. Raudtjernet 05.07., **Øystre Slidre:** Hhv. 3, 2, 4 og 1 ind. Marsteinøyni 04.06., 05.06., 06.07. og 20.07., hhv. 2, 1, 3 og 4 ind. Haldorsøyne langs Vinstervatnet 05.06., 16.06., 18.06. og 20.07., 2 ind. Sanddalstjern naturreservat 09.06., 2 ind. Haugseter ved Vinstervatnet 12.06., 1 ind. Vassklepp ved Vinstervatnet 16.06. - 18.06. og 20.07. - 24.07., 3 ind. Barnesodden ved Vinstervatnet 06.07., 1 ind. Melbysstølen ved Vinstervatnet 23.07. og 2 ind. Bergastølen ved Vinstervatnet 23.07.

Lomvi

Østre Toten: 1 ind. Totenvika 28.04., 21 ind. Mjøsa utenfor Panengen 28.04. og 4 ind. Mjøsa ved Kapp 02.05.

Skogdue

Gjøvik: 2 ind. Mjølkevegen i Øverbygda 12.04., **Vestre Toten:** Hhv. 5 og 4 ind. vanntårnet på Eina 01.04. og 03.04., 2 ind. Skavangen, Blilisanden, 03.04., hhv. 3 og 1 ind. Lier, Børsvollen, 05.04. og 18.04., 1 ind. ved Eina kirke 30.04., 1 ind. Sisselbergbukta ved Eina 03.05., 2 ind. Jonsrud 03.05., 2 ind. Rosethaugen 15.05., hhv. 2, 2 og 1 ind. Kjeldsrud på Reinsvoll 18.05., 19.06. og 23.07. og 2 ind. Slomma 14.06., **Gran:** 1 ind. prestegardsdammen på Granavollen 03.04.

Tyrkerdue

Lesja: 1 ind. Lesja kirke 31.05. og 1 ind. Årbogen 02.06., **Dovre:** 1 ind. Dovregubbens Hall på Dovrefjell 03.06. og 2 ind. Romsdalsveien, Dombås, 26.06., **Nord-Fron:** 1 ind. Sorperoa på Vinstra 02.06., **Sør-Fron:** Stasjonær på Hundorp, hvor 2 - 6 ind. er registrert følgende dager: 6 ind. 02.04., 2 ind. 07.04., 11.04. og 14.05., 3 ind. 19.07. og 2 ind. 21.08., **Lillehammer:** Hhv. 1, 4, 1, 3 og 1 ind. Nordre Gravlund 04.04., 23.05., 25.05., 08.06. og 03.08., hhv. 2 og 1 ind. Martin Seipsv. ved Maihaugen 11.04. og 25.05., 1 ind. Maihaugen 23.04., 1 - 3 ind. i Søndre Park/Skoletorget følgende dager: 1 ind. 29.04., 2 ind. 07.05., 3 ind. 18.05., 1 ind. 24.05., 28.06. og 06.07., 2 ind. 21.07. og 3 ind. 31.07. Videre 2 ind. Fåberg stasjon 20.06., hhv. 1, 2, 1, 1 og 1 ind. Pynten 14.07., 28.07., 29.07., 08.08. og 12.08., 2 ind. Suttestad i Søre Ål 14.07. og 1 ind. Gardvegen, Busmoen, 09.08.,

Gausdal: 1 ind. Follebu 02.05. og 1 ind. Holthaugen 16.05., **Gjøvik:** Hhv. 1, 1 og 2 ind. Bassengparken 24.06., 25.06. og 26.06. og 1 ind. Gjøvik sentrum 02.08., **Vestre Toten:** 1 ind. Skoledammen i Raufoss sentrum 04.08., **Østre Toten:** 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 15.04. - 20.04., 23.05., 09.08. og 14.08., **Gran:** 2 ind. Røykenvika 14.07., **Søndre Land:** Hhv. 1, 2 og 1 ind. Hov sentrum 08.04., 17.04. og 04.07., **Nordre Land:** 2 ind. Dokka sentrum 27.04.

Hubro

Lesja: 1 ind. på kjent lokalitet 18.03., 30.03. og 12.04., hvor både 1 ad. og tiggende unge ble registrert 13.08., **Lom:** 1 ind. på næringsøk ved kjent lokalitet 12.07. og gulpeboller funnet på en annen kjent lokalitet i august, **Vågå:** Hørt på kjent lokalitet på våren/forsommeren, **Gjøvik:** 1 ind. hørt fra kjent lokalitet 21.08., **Sør-Aurdal:** 1 ind. hørt fra kjent lokalitet i august.

Haukugle

Dovre: 1 ind. med fast tilhold rundt Fokstugu Fjellstue hele vinteren og våren, 1 ind. Kringluttjern på Fokstummyra 28.04., 1 ind. Hjerkin 04.05. og 1 par med 5 unger ved Furuhaugli 29.05., der det senest ble sett 1 ad. 31.05., **Vågå:** 1 par ved Øvre Sjødalsvatn i begynnelsen av april og 1 hekkende par Randsverk sag 24.04., **Sel:** 1 ind. Stålane 11.04., **Nord-Fron:** 1 ind. Breistulen i Skåbu 17.04., **Ringebu:** 1 ind. Mykkelsetra 26.05., **Lillehammer:** 1 ind. Storlondammen 10.04., 13.05., 14.05., 16.05. og 23.05., 1 rugende ind. Turthaugane i Gropmarka 14.04. Her ble paret sett med 2 unger 27.05. Videre 1 ind. Nysætra på Vingromsåsen 01.05. - 03.05. og 1 ind. Mellsjøen 27.06., **Gausdal:** 1 ind. Tjruverket 24.05., 1 par med hekkeadferd ved Nyvatnet 06.06., 1 hekkende par i kasse ved Kittilbu 06.06., hvor paret matet 5 unger 22.06. Ellers 1 ind. Reinsåsen 12.06., **Gjøvik:** 1 ind. Stangstuguhøgda på Vardalsåsen 13.05., **Vestre Toten:** 4 unger Trollheim 19.06., **Østre Toten:** 2 flyvedyktige unger Vindflomyrene 04.07., **Gran:** 1 ind. Knatta på Gran østås 25.05. og 1 par med 3 unger Grevsjøen 03.06., **Søndre Land:** 1 ind. Lappsætra 17.04. og 1 varslende ind. Olamyra i Landåsbygda 23.05., **Nordre Land:** 1 ind. Skinnerlitoppen 03.04., **Sør-Aurdal:** 1 ind. Skrukkefyllhaugen i Vassfaret 15.03., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Hermanstølen-Fiskebekken 11.04. og 14.04., 1 ind. Langestølen 14.04., 20.04. og 25.04., 1 ind. Furuset på Golsfjellet 16.04. og 18.04., 1 ind. Gråmyre 26.04., 2 ind. Stølsvidda 29.04., 1 ind. Flya 06.05. og 1 ind. Tyrisholt 08.05., **Vestre Slidre:** 1 ind. Nøsen 26.04. og 06.05., 1 ind. Flyin 06.05. og 1 ind. Havtjødn 05.06., **Øystre Slidre:** 1 ind. Beitostølen 16.04. og 17.04.

Kattugle

Vågå: 1 ind. ved utosen av Tessevatnet 18.06., **Sel:** 1 ind. Hjellum på Otta 08.05., **Øyer:** 1 ind. Granrudmoen 18.04. og 1 ad. og 2 unger Robbelenga i Hafjell 05.07., **Lillehammer:** 1 ind. Maihaugen i siste halvdel av mars og 1 hekkende par i kasse ved Gaustum gård. Her ble hunnen og 1 unge ringmerket 26.05., **Gjøvik:** 1 ind. Biri 03.04., kasse med 2 store unger ved Biri kirke 30.04., kasse med 3 kalde egg (forlatt) Skulhusodden 30.04., kasse med 4 store unger Myre i Redalen 30.04., hekkende par i kasse ved Kolberg 30.04., hvor 4 unger ble ringmerket 18.05., hekkende par i kasse Berg Terrasse 30.04., men funnet røvet (trolig av mår) 09.05. Ellers hekkende par i kasse ved Brattsberg 30.04. Her ble det funnet 3 kalde egg 09.05. **Vestre Toten:** Hekkende par i kasse Gjestrumsbakken på Bøverbru med 4 små unger 09.05.. Disse ble ringmerket 08.05., hekkende par i kasse Kjeldsrud på Reinsvoll, hvor 4 unger ble ringmerket 18.05., 1 ind. hørt Nordsetvegen - Drager 28.05., 2 tiggende unger Tunestugua 29.06., 1 ad. og 2 tiggende unger Blili 29.06., min. 1 tiggende unge Øvre Hegernes 06.07., 1 ad. med minst 1 tiggende unge Sisselbergbukta på Eina 22.07. og 2 tiggende unger samme sted 23.07. Ellers 1 ind. ved Trosterud gård 30.08., **Østre Toten:** 1 ind. funnet drept (trolig av mår) i kasse ved Breili i Nordlia 09.05., hekkende par i kasse ved Apelsvoll, hvor 3 unger ble merket 09.05., hekkende par i kasse ved Balke kirke med 3 små unger 09.05. Disse ble ringmerket 18.05. Hekkende par i kasse ved Tømmerhol med 3 små unger 09.05. Her ble hhv. 2 og 1 unge ringmerket 18.05. og 23.05. Ellers 1 ind. Kvemsåsen, Bilitt, 22.06., **Gran:** 1 hekkende par Framstad 26.04., hvor 5 unger ble ringmerket 03.05., 1 hekkende par Horgen-Skjervumsmoen 26.04., hvor hunnen ruget på 3 egg 03.05. Her ble 2 av ungene ringmerket 19.05. Kasse med 3 små unger Knotterud 28.04., hvor ungene

ble ringmerket 13.05., kasse med 4 små unger ved Jorstadtjern 28.04. Disse ble ringmerket 02.05. og her ble unger hørt 31.05., kasse med 2 unger Brandbukampen 01.05., 4 unger ringmerket i kasse ved Skirstadtjern 03.05., hvor 1 par ble hørt 27.08., hekkende par i kasse Dynnanarka med 3 store unger 11.05., unger hørt ved Skirstadbekken 31.05. og 01.06., **Lunner**: Kasse med 4 unger Løken 29.04., som alle ble ringmerket 11.05. Kasse med 4 unger Raastadbakka, Volla, 02.05., **Jevnaker**: 1 hekkende par (rugende ind.) Roen i Sløvika 25.04. Her var det 3 små unger i kassa ved kontroll 02.05., som alle ble ringmerket 11.05. Ellers 1 hekkende par Gunstad i Sløvika 25.04., der kassa inneholdt 4 unger ved kontroll 02.05., 1 hekkende par Rønnerud, Toso, 25.04. Her var det 5 unger i kassa ved kontroll 02.05., 1 hekkende par Frankrike ved Kistefoss 25.04. og 1 hekkende par (rugende ind.) Gruer 25.04. Denne kassa inneholdt 3 unger ved kontroll 02.05., som alle ble ringmerket 11.05., **Søndre Land**: 1 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 21.04., hekkende par i kasse ved Halmrast, hvor 5 unger ble ringmerket 13.05. Ellers 1 ind. ved vestsivegen ved Bjoneroa 02.06.

Hornugle

Dovre: 1 ind. Hjerkin 02.06., **Skjåk**: 1 ad. ved Liavatnet 24.07., hvor det var 3 tiggende unger 25.07., **Lom**: 1 ind. Storhaugen i Bøverdalen 30.04. og 01.05., **Vågå**: 1 ind. Vågåmo 19.06., **Sel**: 1 ind. hørt ved Meringsdalsvatnet 14.07., **Nord-Fron**: 1 ind. Skåbu 01.05. og 1 ind. Nysæterlia 20.06., **Gausdal**: 1 ind. hørt på Værskoi, 13.08., **Gjøvik**: 1 ind. Ålstad i Vardal 18.06., **Vestre Toten**: Min. 2 tiggende unger Skavangen, Blilisanden, 29.06., 3 tiggende unger Blili vestre 29.06., der 1 unge ble hørt 06.07., min. 2 tiggende unger Lervoll 29.06. og 06.07., min. 1 tiggende unge Sisselbergbukta på Eina 29.06., 2 tiggende unger Einavoll 05.07., 3 unger hørt Sivesintajet 06.07., 2 unger hørt Blåvarp, Eina, 06.07. og 1 unge hørt Kjelsrud på Reinsvoll 09.08., **Østre Toten**: 1 ind. Skreia 03.05., tiggende unger Lena sentrum 23.06. og tiggende unger Kolbu sentrum 23.06., **Gran**: 1 ind. Skirstadtjern 23.06. og 1 unge ved Raknerudtjernet 10.07., **Søndre Land**: 1 ind. ved Fluberg bru 03.04., **Nordre Land**: 1 ind. Søndre Åsen i Nord-Torpa 06.05., der 1 unge ble hørt 24.07., 2 tiggende unger Dokkadeltaet 16.06. og 2 tiggende unger Øverbygd i Nord-Torpa 17.06., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Langestølen 25.04. og 22.05., 1 ind. Stølsvidda 29.04. og 1 ind. Ivarshaug ved Ulnes 22.06., **Vang**: 1 ind. Hensgardene 25.06.

Jordugle

Dovre: 1 - 5 ind. Fokstumyra følgende dager: 1 ind. 16.05. og 17.05., 5 ind. 28.05., 1 ind. 31.05., 2 ind. 01.06., 1 ind. 03.06., 08.06., 14.06., 16.06. og 18.06., 2 ind. 23.06., 1 ind. 30.06., - 01.07., 2 ind. 09.07. og 1 ind. 12.07., 13.07., 19.07., 21.07. og 12.08. Ellers 1 ind. Bergdomås 28.05., 1 ind. ved Hjerkinndammen 31.05. og 04.06., 1 ind. Nysætre 01.06. og 03.06., 1 ind. Hageseter 06.06., 03.08. og 04.08. og 1 ind. Veslefalletn 16.06., **Skjåk**: 1 ind. Bismo 11.04. og 1 ind. Breidablikk 19.06., **Lom**: 1 ind. Netoseter 15.05. og 1 ind. med hekkedferd Nåvårsetra ved Tesse 15.07., **Sel**: 1 ind. Svingen ved Åseng i Heidal 06.07., **Nord-Fron**: 1 ind. Storhølivegen 08.06. og 11.06., 2 ind. Øyvassosvegen 22.06., 1 ind. Svartbekkmyrin 22.06. og 1 ind. Rauskardet 22.06., **Sør-Fron**: 1 ind. Gulliksvollen ved Espedalsvatnet 30.08., **Ringebu**: 1 ind. Kvannslåmyrin 07.06., **Øyer**: 1 ind. Austmyra ved Hornsjø 14.05., 1 ind. Gompa 18.06. og 28.08. og 1 ind. Bjønnlia 18.07., **Lillehammer**: 1 ind. Haggardslangmyra 13.05., **Gausdal**: 2 ind. Reinsåsen 12.06., **Vestre Toten**: 1 ind. Lier, Børsvollen, 17.04., 1 ind. Nes, Blilisanden, 23.04. og 28.04., hhv. 1 og 2 ind. Blili vestre 26.04. og 27.04. og 1 ind. Midtbu 03.05., **Nord-Aurdal**: Hhv. 8, 3, 3 og 1 ind. Langestølen 25.04., 26.04., 02.05. og 08.05., 1 ind. Hermanstølen 26.04. og 07.05., 1 ind. Stølsvidda 29.04., 2 ind. Tyrisholt 08.05., 1 ind. Gauklie 30.05., 1 ind. Bjørnhovd 11.06., 1 ind. Valtjernstølan 24.06. og 21.08. og 1 ind. Valåsen ved Valtjernstølan 24.06. og 25.06., **Vestre Slidre**: 2 ind. Solbergjordet 19.05., 1 ind. Briskehaug, Midtre Syndin, 13.06. og 1 ind. Trollhovde 01.08., **Øystre Slidre**: 1 ind. Sanddalstjern NR 08.06., 19.06. og 04.07., 1 ind. ved Vassklepp langs Vinstervatnet 16.06. - 18.06. og 20.07. - 24.07., 1 ind. Lykkjestølane ved Vinstervatnet 18.06., 19.06. og 21.07., 1 ind. Melbysstølen ved Vinstervatnet 18.06., 2 ind. Langeråk 26.06., 1 ind. Beitostølen 23.07. og 1 ind. Marsteinøyini 09.08., **Vang**: 3 ind. Kyrkjestølen på Filefjell 03.05., 1 ind. Skøltan 26.06., 1 ind. Vinsteråne ved Bygdin 27.06. og 1 ind. ved Stavtjerni 17.07.

Perleugle

Vågå: 1 ind. Blæsterhaugen 14.05., **Sel:** 1 død unge funnet ved Aaseng Midtre 25.06., **Nord-Fron:** 1 ind. Hovdevegen på Kvamsfjellet 01.04., 1 ind. Snubbliia 30.04., 1 ind. Hølmyra ved Olstappen 08.06. og 1 hekkende par (rugende ind.) Slangslia 13.05., hvor 1 ad. og 4 unger ble sett 22.06., **Lillehammer:** 1 ind. Avskåkån 01.05., 4 små unger i kasse nedenfor Øvstaldsfossen i Mesnaelva 26.05. og 1 hekkende par i kasse ved Tretjerna i Gropmarka, hvor det var 5 egg 27.05., **Gran:** 1 hekkende par (rugende ind.) ved Gjellbakken 11.04., der 3 unger ble ringmerket 10.05., 1 hekkende par i kasse ved Sverabanen, hvor det var 4 egg 25.05. og 4 unger ringmerket i kasse på Vassbråa 27.05., **Nordre Land:** 1 ind. Øvrebygd i Nord-Torpa 01.05., 1 hekkende par Kolbrennerflåa ved Spåtind, men hvor 4 egg ble funnet predatert 29.05., **Etnedal:** 1 ind. Granlund på Bruflat 17.04., 18.04., 20.04., 26.04., 28.04., 06.05. og 08.05. og 1 ind. Fjellslinna 04.07., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Tisleidalen 22.04.

Hærfugl

Jevnaker: 1 ind. Sløvika 10.05. (Sverre Bjertnæs) og 11.05.

Vendehals

Dovre: 1 ind. Tverrebekken på Dombås 17.05., **Skjåk:** 1 ind. Krossen 13.05., 1 hekkende par Billingen på sommeren og 1 ind. ved Liavatnet 25.07., **Nord-Fron:** 1 ind. Lomoen på Vinstra 29.05. og 1 ind. Sorperoa på Vinstra 06.06., **Lillehammer:** 1 ind. i Korgenområdet ved Lågendeltaet 08.05., 1 ind. Søndre Sæter skog 19.05., 1 ind. Lågendeltaet 21.05., 1 ind. ved Bårdseng 21.05. og par med 7 unger i kasse i Sjøseterlia 03.07., **Gausdal:** 1 ind. Skeikampen 05.06., **Gjøvik:** Hhv. 1 og 2 ind. Eikstadtjernet 10.05. og 18.05., 1 ind. Kolberg 18.05. og 1 ind. Biri Øverbygd 19.05., **Vestre Toten:** 1 ind. Jutulrud ved Einafjorden 19.05., 1 ind. Skreppa, Sætervika, 23.05., 1 ind. Børsvollen 09.06. og 1 ind. Kjelsrud på Reinsvoll 16.08., **Østre Toten:** 1 ind. Båkinnskogen 11.05. og 23.05., **Gran:** 2 ind. Eidsand 18.05., 1 ind. Stupstad 22.05., 1 ind. Egge, Brandbu, 14.06., 1 ind. Øvre Gjefsen 06.07. og 1 ind. ved Grunningen på Tingelstad 28.07., **Lunner:** 1 ind. Dæl ved Vassjøtjern 07.05., 11.05. og 21.05., 1 ind. Askersrud 29.05. og hekkende par i kasse ved Kruggerudstjernet 19.06., hvor 6 unger ble ringmerket 26.06., **Jevnaker:** 1 ind. Sløvika 11.05. og 1 ind. ved Halvorsbøle 20.05., **Søndre Land:** 1 ind. ved Fjellheim 13.05., 1 ind. ved Ålstadsetra 28.05. og 6 unger som ble ringmerket i kasse ved Enger 03.07., **Nordre Land:** 1 ind. Søndre Åsen i Nord-Torpa 17.06., **Nord-Aurdal:** 1 ind. ved Fløafjorden 13.05., hhv. 2 og 1 ind. ved Ølsjøen 13.05. og 13.08., 1 ind. Tisleidalen 12.06., 1 ind. Langebu ved Langestølen 25.06. og 26.06. og 1 ind. Langestølen 12.07., **Vestre Slidre:** 1 ind. Vaset 19.05.

Gråspett

Skjåk: 1 ind. Krossen 13.05. og reir med min. 3 unger i samme område 13.06., **Lom:** 1 ind. Sålell 05.08., **Nord-Fron:** 1 ind. Veslemoen i Skåbu 18.04. og 03.06., **Øyer:** 1 ind. Rabben 24.07., **Lillehammer:** 1 ind. ved Nordre Trosset 03.05. og 1 ind. Saksumsdalen 27.07., **Vestre Toten:** 1 ind. Nordvika på Einafjorden 03.04., **Søndre Land:** 1 ind. Fluberg fuglefredningsområde 07.04., 1 ind. Huldrebekken ved Askvikfløyterdammen 04.06. og 1 ind. Åmot 04.06., **Etnedal:** 1 ind. Granlund på Bruflat 02.05. og 26.07. og 1 ind. Bjødneigarden 13.06., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Kalplassen 03.04. og 1 ind. Fløafjorden 13.05.

Dvergspett

Vågå: 1 ind. Stuttgonglia naturreservat 07.06., **Sel:** 2 ind. Dynga 17.04., **Sør-Fron:** Hhv. 3 og 1 ind. Hundorp naturreservat 18.04. og 25.04., **Lillehammer:** 1 ind. Jørstadvollene 08.04., 17.04., 21.04., 02.05., 08.05. og 21.05., 1 ind. Evjudalen i Lågendeltaet 13.04., 1 ind. ved Fåberg kirke 01.05., 1 ind. Bakke gård, Søre Ål, 26.06. og 16.07. og 1 ind. Rustaden sør for Hunderfossen 25.07., **Gjøvik:** Hhv. 1, 2, 1, 1 og 1 ind. Svenesvollene 20.04., 03.05., 15.05., 16.05. og 17.05., **Vestre Toten:** 1 ind. Skreppmarka, Eina, 27.08., **Østre Toten:** 1 ind. Kvemsåsen, Billitt, 26.04. og 1 ind. Totenvika 09.05., **Gran:** 1 ind. Røykenvika 22.05. og 23.06., 1 varslende ind. utosen av Øvre Falangstjern 23.06. og 1 ind. med hekkeadferd Gullen 29.06., **Jevnaker:** 1 ind. Gunstad i Sløvika 02.05., **Søndre Land:** 1 par Dokkadeltaet 26.04., **Sør-Aurdal:** 1 ind. ved Kringletjern, Skjenfjellet, 19.08. - 20.08.

Sandsvale

Hekkefunn:

Vågå: Koloni med ca. 150 ind. ved Kaldbakk 04.07., **Sel:** Koloni på min. 25 brukte reirhull ved Harlaug bru i Heidal 15.07. og 60 ind. Meringsdalsvatnet 22.07., hvor den hekker i flere torvtak på hus, **Nord-Fron:** 10 ind. på hekkeplass ved Strålvatnet/Veslvasssetra 13.06., **Øyer:** Koloni med ca. 25 reirhull ved Kolbustua, **Øyer vest,** 23.07., **Gjøvik:** Koloni med 74 reirhull ved Biri planteskole 01.07., **Gran:** Ca. 25 av i alt 45 reirhull i bruk i Kolkinngrustaket 04.07., hvor ca. 15 par hekket 19.07. Ellers ca. 50 hekkende par Buhammaren 09.07., **Lunner:** 7 - 10 hekkende par Hadeland pukkverk 18.06.

Fjellerke

Lesja: 2 ind. Rånåflyi Øvre 22.06., **Dovre:** 1 ind. ved tjern sørvest for Hornsjøen 18.06., 1 ind. ved tjern nordøst for Svartknarttjønnin 18.06. og 1 ind. Snøheim 03.07., **Skjåk:** 1 ind. på to ulike steder ved Leirungsvatnet 03.07., **Lom:** 1 ind. Rundhøe 20.06., **Vestre Slidre:** 1 ind. Viovegen 23.05., **Øystre Slidre:** Fast hekkefugl på Fisketjernnuten/Valdresflye Her nevnes noen av de største enkelt-observasjonene, samt fugler med hekkeadferd: 5 ind. 13.05., 8 ind. 22.06., 1 par med mat til unger 26.06., 4 ind. 03.07., 10 ind. 04.07., 7 ad. og 2 årsunger 05.07., 10 ind. 06.07., 4 ad. med mat til 4 unger 07.07., min. 5 - 6 par 16.07., 2 ind. med hekkeadferd 17.07., 5 ind. med hekkeadferd 21.07., 1 par og 1 unge 26.07., 1 ad. og 1 årsunge 04.08., 1 årsunge 05.08., 2 årsunger 09.08. og 1 årsunge 29.08. Videre 2 ind. Nørdre Gluptinden 26.06., 1 ind. Leirungsmyrin 09.06. og 2 ind. Langberget ved Heimdalsmunnen 16.07., **Vang:** 2 ind. ved Bygdin hotell 24.07.

Skjærpiplerke

Lesja: Hhv. 1, 3, 2 og 2 ind. Lesjaleira 16.04., 17.04., 18.04. og 23.04., **Sør-Fron:** 3 ind. Hundorp NR 08.04. og 10.04., **Lillehammer:** 1 - 2 ind. i Lågendeltaet følgende dager: 1 ind. 05.04., 2 ind. 11.04. og 1 ind. 12.04., 14.04., 15.04. og 25.04., **Gjøvik:** 1 ind. Hunnselvas utløp 08.04., **Østre Toten:** Hhv. 1 og 5 ind. Smørvika, Kapp, 02.04. og 13.04., hhv. 2, 5 og 1 ind. Kapp brygge 07.04., 12.04. og 14.04., hhv. 2 og 4 ind. Hekshusstranda på Kapp 08.04. og 13.04. og hhv. 2 og 5 ind. Totenvika 12.04. og 13.04., **Gran:** 1 ind. Røykenvika 08.04. og 1 ind. Gullerudvika 13.04., **Søndre/Nordre Land:** 1 ind. Dokkadeltaet 13.04., **Nord-Aurdal:** 2 ind. Grandadn 11.04. og 2 ind. Dokkafjorden 11.04.

Foto:
Per Åge
Skålerud
Gullerudvika

Vintererle

Lesja: Hhv. 3 og 1 ind. Lesjaleira 18.04. og 04.08., **Dovre:** 1 ind. Dovreskogen 05.07., **Vågå:** 2 ind. med hekkeadferd Ridderspranget i Sjoa 15.07. og 16.07., **Sel:** 1 ind. Selsmyrene 05.04. og 1 ind. ved Kollobrua, Sjoa, 17.07., **Sør-Fron:** 1 - 2 ind. Hundorp naturreservat følgende dager: 1 ind. 06.04., 2 ind. 07.04., 1 ind. 08.04., 2 ind. 10.04., 1 ind. 11.04. og 18.04. og 2 ind. 20.04. Ellers 2 ind. Rykhusumpene 27.04. og 2 ind. ved Harpefosdammen 31.05., **Ringebu:** Hhv. 2, 2 og 1 ind. Våla i Ringebu sentrum 23.04., 24.04. og 01.05. og 2 ind. ved Rundhalla i Imsdalen 23.08., **Øyer:** 2 ind. Lågen ved Hølsaugget 15.04., 1 ind. ved Ile i Sørbygda 04.05., 1 ind. Hynna i Åstdalen 02.07., 1 ind. Brynssvea 17.07. og 1 ind. Lågen ved Bårdseng 23.07., **Lillehammer:** 1 - 5 ind. observert nesten daglig i Lågendeltaet fram mot midten av mai, med hhv. 5 og 3 ind. som største dagsobservasjon i april og mai. Fra sommeren og høsten foreligger bare ett funn; 1 ind. 16.06. Ellers 2 ind. Maihaugen 23.04., 2 ind. ved Åveitbrua 29.04., følgende observasjoner i Mesnaelva ved Badedammen: 1 ind. 24.05., 3 ad., samt 1 ad. med 2 unger, 30.06., 2 ind. 30.07. og 1 årsunge 30.08. Ellers 1 ind. Reistadbakkene 24.05., 1 ind. Øvstaldsfossen i Mesnaelva 03.06., 1 ind. Kanthaugen 13.07., 1 ind. Mesnaelva ved Skrefsrud 20.07. og 1 ind. ved Årettas utløp i Lågendeltaet 27.07., **Gausdal:** 1 ind. langs Gausa ved Mølla i Follebu 01.05., 1 ind. Badedammen i Gausa 02.05., 1 ind. langs Jøra i Nedre Svatum 12.07. og 1 par og 1 årsunge i gammelt skiferbrudd i Killia 09.08., **Gjøvik:** 4 ind. Beritknappen i Hunnselva 06.04., 1 ind. Hellerud på Birstrand 07.04., 1 ind. Svenesvollene 07.04., 01.05., 19.07. og 27.08., hhv. 4, 1 og 2 ind. Eikstadtjernet 10.04., 24.04. og 26.05., samt par med nyklekte unger samme sted 24.06. Videre 2 ind. Paradisvika ved Biri travbane 26.04., 1 hekkende par (rugende ind.) Sætervika 23.05. og 1 utflydd kull Breiskallen 06.06., **Østre Toten:** Hhv. 1, 1 og 2 ind. Hekshusstranda på Kapp 04.04., 08.04. og 13.04., 3 ind. Kapp brygge 07.04. og 1 ind. samme sted 14.04., 17.04. og 28.04., 1 ind. Fauchaldstranda på Kapp 13.04., hhv. 2, 1 og 1 ind. Totenvika 13.04., 15.04. og 09.05., 2 ind. Smørsvika på Kapp 13.04., 1 par med reir Nøkleberg 18.05., 1 ind. Dalavegen på Skreia 04.06., 1 rugende ind. i fossekallkasse Laskogen i Karidalen 14.06., reir med 5 små unger Skjeppsjøen nord 11.07. og 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 05.08. og 30.08., **Gran:** 1 - 2 ind. Røykenvika følgende dager: 1 ind. 01.04., 2 ind. 02.04., 1 ind. 08.04. og 09.04., 2 ind. 15.04. og 16.04. og 1 ind. 17.04., 27.04., 01.05. og 06.05. Videre 1 ind. Lysenstøa, Aschimlandet, 01.04., 1 ind. Eidsand 13.04., 1 par i gang med reirbygging Sinnerudbrua, Ajer, 22.04., hvor 1 ind. ruget 13.05. Dette paret hadde 4 nyklekte unger 20.05., som senere ble ringmerket 30.05. Ellers 1 par i gang med reirbygging Elvestua 22.04., 1 ind. ved Dvergstenbrua i Brandbu 28.04., 1 ind. Lygnebakken i Helgedalen 23.05., reir med 5 egg i Helgedalen 03.06. Her var det 5 nyklekte unger 15.06., som alle ble ringmerket 20.06., 1 ind. ved Skirstadtjernet 25.07. og 1 ind. ved Grautbrua i nordenden av Jarenvannet 01.08., **Lunner:** 1 ind. Svartbekken P-plass 01.04., 1 rugende ind. Roa Sør 11.05. Dette reiret inneholdt 5 egg 21.05. Videre, 1 ind. utosen av Sverigetjern 11.05. og 27.05., 1 ind. Skjervabrua 28.05. og 1 ind. med hekkeadferd ved Hadeland pukkverk 18.06., **Jevnaker:** 2 ind. Gullavika i Randsfjorden 13.04. og 1 ind. Randselva ved Kistefoss 15.07., **Søndre Land:** 1 ind. Slåttsveen 03.04., 2 ind. Fallselva 10.05., 1 ind. Demma 27.05. og 1 ind. ved Veslevatnet, Veståsen, 06.06., **Søndre/ Nordre Land:** Hhv. 1 og 2 ind. Dokkadeltaet 18.08. og 29.08., **Nordre Land:** 1 ind. nedre del av Dokkelva 09.05., **Sør-Aurdal:** 1 ind. Bagn 27.08., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Kleivgård, Leira, 05.04., 4 ind. ved Sundvoll bru 05.04., 2 ind. Dokkafjorden 09.04., 1 ind. Ølsjøen 23.04. og 1 ind. Fløafjorden 29.08., **Vestre Slidre:** Hhv. 1 og 3 ind. Jaslangen 05.06. og 26.07. og 2 ind. Reinsenvatnet 05.06., **Vang:** 1 ind. Lomendeltaet 02.05., 1 ind. Sula/Timrebakkin 20.06. og 1 ind. Kalvedalen 20.07.

Svartryggerle

Sør-Fron: 1 ind. Hundorp NR 08.04., **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet 12.04. - 16.05. og 07.06.

Svartrødstjert

Lom: 1 årsunge Sognefjellhytta 23.07. og 1 ad. hann samme sted 24.07., **Nord-Fron:** 1 ad. hann med 1 unge Lomoen Industriområde 11.07., 13.07. og 14.07., **Øystre Slidre:** 1 ind. Haugseter Fjellstue 05.06. og 1 hann Bygdinvegen, Heimdalsmunnen, 15.07.

Svartstrupe

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 20.04. (Egil Brækken og Tor Martin Haugen), **Sel:** 1 ind. Selsmyrene 08.04. (Egil Skredemellem).

Foto: Egil Skredemellem – Selsmyrene.

Sivsanger

Gran: 1 ind. Grunningen på Tingelstad 30.05. og 02.06., **Søndre/Nordre Land:** 1 ind. Dokkadeltaet 11.06., **Nordre Land:** 1 ind. Sæbu-Røssjøen 15.08.

Rørsanger

Gran: 2 ind. Grunningen på Tingelstad 25.05., der det senere ble hørt 1 ind. 30.05., 31.05., 14.06. og 24.06. På Skirstadtjern ble 1 ind. hørt 01.06., 03.06., 16.06. - 18.06., 21.06., 23.06. og 09.07. Her ble 1 ind. (alle 1 K) ringmerket følgende dager: 19.07., 23.07., 28.07., 30.07., 02.08., 04.08., 05.08., 11.08., 13.08. og 28.08., samt 1 ringmerket av ind. 29.08. Ellers 1 ind. Elgtjern på Tingelstad 02.06. og 21.06., 1 ind. Grinakerdammen på Tingelstad 06.06., 1 ind. Vesletjern søndre på Tingelstad 23.06. og 1 ind. Stortjern på Tingelstad 06.07.

Myrsanger

Nord-Fron: 1 ind. Slangøyene 08.06., **Sør-Fron:** 1 ind. Brennhaugen 10.06. og 11.06., **Lillehammer:** 1 ind. Jorekstad på Jørstadmoen 03.06., 04.06., 05.06., **Vestre Toten:** 1 ind. Hegernesskogen 27.05., 1 - 2 ind. Lier, Børsvollen, følgende dager: 1 ind. 07.06., 2 ind. 08.06. og 09.06., 1 ind. 11.06. og 20.06. og 2 ind. med hekkeadferd 11.07., 1 - 3 ind. hørt og sett følgende dager på Sivesind: 2 ind. 07.06., 1 ind. 08.06. og 09.06., 3 ind. 18.06. og 1 ind. 20.06., 23.06. og 06.07., ved Sivesindtjern ble 1 - 2 ind. registrert disse dagene: 1 ind. 07.06., 2 ind. 09.06., 1 ind. 11.06. og 18.06., 2 ind. 20.06. og 1 ind. 21.06. og 23.06. Videre 1 ind. Linnedrud, Børsvoll, 20.06. og 23.06., 1 ind. Nordsetvegen – Drager, 23.06. og 1 ind. Øvre Hegernes 30.06. - 06.07., **Østre Toten:** 1 - 2 ind. Kloppen følgende dager: 1 ind. 27.05., 2 ind. 18.06. og 20.06., 1 ind. 21.06., 2 ind. 22.06. og 1 ind. 02.07. Ellers 1 ind. Enge, Lena, 18.06., 1 ind. Gihlehagen 22.06., 1 ind. Moldstad i Kolbu 23.06. og 1 ind. Håjen 02.07., **Gran:** 1 ind.

Sørtjernet ved Østre Hole på Tingelstad 30.05. og 23.06., 1 ind. Grinakerdammen på Tingelstad 06.06. og 04.07., 1 ind. Ajer 09.06., 1 ind. utløpsbekken på Stortjern, Tingelstad, 02.06., 1 ind. nær Gran sentrum 12.06. og 24.06., 1 ind. Lysenstøa, Aschimlandet, 13.06., 2 ind. Aschimlandet 13.06., 1 ind. Morstadbakken ved Gran sentrum 14.06. og 24.06., 1 ind. ved Nordre Vesletjern på Tingelstad 15.06., 1 ind. ved Elgtjernet på Tingelstad 21.06. og 14.07., 1 ind. Skirstadtjern 23.06., samme sted ble 1 ind. (1K) ringmerket 04.08., 11.08. og 20.08., 1 ind. Skotterudputten ved Gran sentrum 24.06., 1 ind. nordvest på Jarenvannet 24.06., 1 ind. Sundet på Jarenvannet 10.07. og 1 ind. Haslerudbrua, Gran sentrum, 10.07., **Søndre Land**: 1 ind. Lomsjøvegen/ Vestsidenvegen 02.06., 1 ind. Struknes 24.06. og 1 ind. Fluberg vestsida 25.06., **Nordre Land**: 1 ind. Åsøtegårdsveien i Vest-Torpa 12.06., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Høvreslia 22.05.

Busksanger

Gjøvik: Følgende observasjoner i Mustadroa: 2 syngende ind. med ca. 200 meters avstand 18.06. og 19.06., 1 ind. 20.06. og 21.06., 2 ind. 23.06., 1 ind. 24.06., 27.06. og 08.07. - 10.07., **Østre Toten**: 1 ind. Kloppen 09.06., **Gran**: 1 ind. Husa 14.06., **Vang**: 1 syngende ind. Hensåsen 21.06.

Tornsanger

Lillehammer: 1 ind. Bårdseng 21.05., 1 ind. Dallerud 02.06., 1 ind. Roverud 06.06., 1 ind. Rustaden 11.06. og 1 ind. Bakke gård, Søre Ål, 27.06., hvor det ble sett 1 årsunge 15.08., **Gjøvik**: 1 ind. Klomsteinrovegen 21.05., **Vestre Toten**: 1 ind. Husebyskogen 22.05., 2 ind. Jonsrud 01.06. og 1 ind. Lier, Børsvoll, 24.08., 29.08. og 30.08., **Østre Toten**: 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 14.05., 18.05., 23.05., 05.06., 07.06. og 18.06., 1 ind. Billitt 18.05., 1 ind. Båkinstranda på Kapp 23.05. og 28.05., 1 ind. Tandberg 27.05., 1 ind. Hveem 27.05., 1 ind. Nettum 27.05., 1 ind. Buruld 29.05., 1 ind. Lena sentrum 23.06. og 1 ind. Flenes, Totenvika, 24.06., **Gran**: 1 ind. Elken på Tingelstad 22.05., 1 ind. Råssumgutua 23.05., 1 ind. Aschimlandet 23.05., 24.05. og 31.05., 1 ind. Grunningen på Tingelstad 25.05., 3 ind. Prestmarka, Gran sentrum, 25.05., 2 ind. Morstadbekken, Gran sentrum, 31.05., 1 ind. Klokkehavna 01.06., 1 ind. Skirstadtjern 03.06., hvor 1 ind. (1 K) ble ringmerket 07.08., 1 ind. Brandbukampen 05.06. og 13.06., 1 ind. Grinakerdammen på Tingelstad 06.06. Her ble 1 par med hekkeadferd registrert 23.06. og senere hhv. 1 og 2 ind. samme sted 04.07. og 06.07. Videre 1 ind. Sørtjernet ved Østre Hole på Tingelstad 23.06., 1 ind. Eglå ved Mæna 23.06., 1 ind. Rekken 23.06., 1 ind. Holemyra på Tingelstad 06.07. og 1 ind. Haslerudbrua i Gran sentrum 14.07., **Lunner**: 1 ind. Dæl øst for Vassjøtjern 27.05., **Jevnaker**: 1 ind. Sløvika 09.06., **Nordre Land**: 1 ind. Ankaltrud 05.06., **Sør-Aurdal**: 1 ind. ved Bagn kirke 27.08., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Stølsvidda 07.05.

Bøksanger

Dovre: 1 ind. Fokstua jernbanestasjon 29.05., **Lillehammer**: 1 ind. ved Søndre Sæter 13.05., hhv. 1, 4, 1, 1, 1 og 2 ind. Hovslivegen 19.05., 20.05., 22.05., 23.05., 24.05. og 02.06., 1 ind. Evjen på Fåberg 21.05., 1 ind. ved Gjølrlia 05.06. og 1 ind. Skårsetlia, 06.06., **Gran**: 1 ind. Brandbukampen 29.05.

Tornskate

Nord-Fron: 1 par med mat til unger Lomsetrin 13.07., **Øyer**: 1 ind. Rognhaugen 11.07., 1 hann Vesleåsen 18.07., hvor 1 hunn ble sett med mat til unger 26.07. En hunn med mat til unger ble også observert i Bjønnlia 26.07., **Lillehammer**: 1 hann ved Landetjernet på Nordseter 06.06., 09.06., 08.07. og 02.08., 1 ind. ved Storsvea 09.06., 2 ind. Nedre Haugen, Fåberg, 29.06., 1 hunn og min. 2 unger Rustaden 21.07. og 2 årsunger Bakke gård i Søre Ål 15.08., **Gjøvik**: Hhv. 1, 1 og 3 ind. Stangstuguhøgda på Vardalsåsen 05.06., 06.06. og 24.07., **Vestre Toten**: 1 ind. Sisselbergbukta på Eina 25.05., 1 ind. Nes, Blilisanden, 29.05. og 1 ind. (1 K) Lier, Børsvollen, 20.08., **Østre Toten**: 1 ind. Båkinstranda på Kapp 13.06., 1 ind. Flenes i Totenvika 24.06., 1 ad. ind. Lensbygda 29.07., **Gran**: 1 ind. Hvindenvegen ved Skirstadtjern 22.05. og 1 par med hekkeadferd ved Gamkinn 23.06., **Lunner**: Fra Dæl øst for Vassjøtjern er det rapportert om hhv. 1 og 2 ind. 21.05. og 27.05., samt 1 ad. med mat til unger 06.06. og 1 ind. 12.07. Ellers 1 ind. Ålsjøsetra 13.07., **Søndre Land**: 1 ind. på vestsida 2 km sør for Fluberg bru 22.06. og 1 ad. ind. Bergestugua 04.08.

Varsler

Lesja: 1 ind. Lesjaleira 03.04., 19.04., 20.04., 26.04. og 04.05., **Dovre:** 1 ind. Fokstumyra 28.04., **Ringebu:** 2 ad. ind. Mykjørrtjønnet 11.08., **Øyer:** 1 ind. Austli i Midtbygda 21.02. (forrige rapportperiode), **Lillehammer:** 1 ind. Lågendeltaet to ganger i siste del av mars, 03.04., 08.04. og 14.04., **Gjøvik:** 1 ind. Stangstuguhøgda på Vardalsåsen 08.04., 1 ind. Vesetvegen i Vardal 15.04. og 1 ind. Mjøllevegen 25.04., **Søndre Land:** 2 ind. Lihågåen 17.04., **Etnedal:** 1 ind. Frugesetlia 18.04., **Nord-Aurdal:** 1 ind. Langestølen 16.04., 1 ind. Gråmyre 25.04. og 1 ind. Stølsvidda 07.05.

Nøttekråke

Dovre: 1 ind. Joramo Næringstun i perioden 01.04. - 15.04., 1 ind. Grønbogen 30.06. og 1 ind. Dombås 11.07., **Nord-Fron:** 1 ind. Brustugu 11.08., **Sør-Fron:** 1 ind. Brennhaugen, Harpefoss, 23.08., **Ringebu:** Sett flere ganger Mjogdalen i Fåvang i perioden, **Øyer:** 1 ind. Sveavegen på Tretten ca. 07.08., hhv. 6, 2, 2, 1 og 2 ind. Stasjonsvegen Øyer vestsida 24.07., 25.07., 27.07., 29.07. og 18.08., 1 ind. Rabbevegen Øyer vestsida 28.07., 1 ind. ved Ile gård i Sørbygda 13.08., 1 ind. Granrudmoen 15.08. og 1 ind. Midtbygdsvegen 28.08., **Lillehammer:** 1 ind. Storsvea 23.04., 1 - 2 ind. sett regelmessig ved Kringsjø i Nordre Ål fra 29.04. og ut perioden, 1 ind. Langmoen på Jørstadmoen 18.05., 1 par Ringsvegutua 09.06., 1 - 5 ind. Søndre Park med omegn følgende dager: 2 ind. 28.06., 06.07. og 09.07., 1 ind. 12.07. og 02.08., 5 ind. 03.08. og 1 ind. 11.08. Videre 1 ind. Kvitmannsberget 13.07., hhv. 1, 2 og 1 ind. Maihaugen 15.07., 18.07. og 11.08., 2 ind. ved Skihytta 08.08. og 1 ind. i Olsen Bergsgt. 11.08., **Gausdal:** 4 ind. Øverbygdsvegen 15.08., **Gjøvik:** Hhv. 1 og 2 ind. Bassengparken 24.06. og 25.06., hvor par med 2 unger ble sett 26.06., samt 2 ind. 27.06. Videre 1 ind. Skumsjøen 20.07., hhv. 2 og 5 ind. Gjøvik sentrum 02.08. og 13.08., 1 ind. Biri sentrum 16.08. og 1 ind. Hundalen 26.08., **Vestre Toten:** 1 ind. Bradalsmyra øst 20.07., 1 ind. Trettrota i Raufoss 21.07., hhv. 1 og 3 ind. Blilisanden 02.08. og 15.08., hhv. 1, 1, 3 og 3 ind. Lier, Børsvollen, 15.08., 24.08., 30.08. og 31.08. og 2 ind. vanntårnet på Eina 17.08., **Østre Toten:** 2 ind. Gårdlaus 11.07., 1 ind. Helgestadfeltet 11.07., 1 - 2 ind. Evenrudgutua på Kapp dagene dagene: 1 ind. 02.08., 13.08. og 15.08., 2 ind. 15.08. og 20.08. og 1 ind. 23.08. Ellers 1 ind. Lena sentrum 13.08., **Gran:** 1 ind. Brandbukampen 14.05. og 05.06., 1 ind. Skirstad gård 18.06., 1 ind. Moen Skole 05.07. og 02.08., 1 ind. Skirstadtjernet 04.08., 1 ind. Emse, Moen, 21.07., 1 ind. Bjørklunde 25.07. og 1 ind. Vik, Gamkinn, 28.08., **Lunner:** 1 ind. Askeli på Roa 07.05., **Søndre Land:** 1 ind. Sjøberg i Hov 23.05. og 1 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 21.06., 23.06. - 25.06., 13.08. og 21.08., **Nordre Land:** Hhv. 2 og 1 ind. Dokka 22.07. og 29.08., **Nord-Aurdal:** Hhv. 1, 1, 4, 4 og 1 ind. Fagernes 14.07. - 17.07. og 23.07.

Kornkråke

Vestre Toten: 1 ind. (1 K) Engenstranda, Blilisanden, 15.08. og 1 ind. (1 K) Bjørnstad, Eina, 20.08., **Østre Toten:** Kolonien i Lena sentrum er noe mangelfullt registrert. 40 ind. og ca. 20 aktive reir er rapportert 09.05. Ved nytt besøk 29.05. ble det telt 31 aktive reir, hvor de fleste lå ved Valle. Ellers 1 ind. Totenvika 15.04. og 2 ind. Lillo 08.05., **Nordre Land:** 4 ind. over Dokka sentrum 28.04.

Stillits

Sel: 1 ind. Storrustveien 12.05., **Nord-Fron:** Hhv. 2, 3, 6 og 2 ind. Høgmovegen 05.04., 09.04., 10.04. og 11.04., 1 ind. Sorperoa på Vinstra 13.04., 2 ind. Bjørklivegen i Kvam 25.04., 10 ind. Lomoen på Vinstra 29.05. og 1 ind. Sjødorp 14.07., **Sør-Fron:** 1 ind. Sveipe 22.05. og 1 ind. Hovevolla vest for Hundorp bru 22.07., **Ringebu:** 2 ind. Gildesvollen 18.04., 28.04., 03.05. og 04.07. og 2 ind. Fåvang sentrum 08.07., **Øyer:** 1 - 3 ind. Ile gard i Sørbygda følgende dager: 1 ind. 18.04., 2 ind. 20.04., 1 ind. 26.06., 08.07. og 13.07., 16.07., 17.07. og 17.08. og 3 ind. 22.08. Videre 2 ind. Granrudmoen 29.04., 2 ind. med fast tilhold i Liesgrenda på sommeren, senest 21.06., samt 2 ind. Lysvea i Lisgrenda 21.06., **Lillehammer:** 1 ind. Korgen ved Lågendeltaet 02.04., 16.04., 03.05., 07.05., 09.05. og 10.05., hhv. 2, 2, 2, 1 og 2 ind. Bakke gård 03.04., 23.04., 24.04., 25.04. og 01.05., 1 ind. Jonstulen ved Svartevja 03.04., 1 - 4 ind. i Lågendeltaet følgende dager: 4 ind. 06.04., 2 ind. 09.04., 1 ind. 13.04., 3 ind. 16.04., 1 ind. 17.04., 2 ind. 19.04. og 29.04., 1 ind. (reirbygging) 30.04., 1 ind. 01.05., 02.05. og 21.05. og 2 ind. 22.05. Videre 1 ind. Vingromdammen ca. 08.04., 2 ind. Evjudalen sør for Fåberg

13.04., 3 ind. ved Rinnas utløp i Mjøsa i Vingrom 16.04., 1 ind. ved Søre Jørstad 01.05., 2 ind. Nedre Brein på Jørstadmoen 01.05., 6 ind. Langmoen på Jørstadmoen 08.05., 2 ind. på Vingnes 16.05., 1 ind. Roverud 01.06., 2 årsunger Trangerud 17.07., 1 ind. Rustaden sør for Hunderfossen 21.07. og 5 ind. Balbergsøya ved Sundgarden 04.08., **Gausdal**: 1 ind. Holshagen i Follebu 01.05. og 11.06., 2 ind. Paulsrudvegen 09.05., 2 ind. Halvorslia, Follebu, 15.06. og 1 ind. Paulsrudvegen 05.07., **Gjøvik**: 2 ind. Beritknappen 06.04., 2 ind. Hellerud 07.04., 2 ind. i gang med reirbygging ved Eikstادتjernet 10.04.. Her ble hhv. 2, 4, 2 og 2 ind. senere sett 17.04., 24.04., 03.05. og 06.05. Videre 2 ind. Øverbymarka 12.04., hhv. 2, 4, 1 og 2 ind. Svenesvollene 20.04., 08.05., 11.05. og 14.06., 1 ind. ved Biri kirke 30.04., hhv. 3, 2, 5 og 2 ind. Bassengparken 24.06., 25.06., 26.06. og 27.06. og 2 ind. Gjøvik sentrum 25.06., **Vestre Toten**: 2 ind. Kjelsrud på Reinsvoll 14.06., **Østre Toten**: Hhv. 2, 2, 3, 4 og 5 ind. Totenvika 06.04., 08.05., 11.05., 14.05. og 26.07., 4 ind. Båkinnstranda 17.04., 1 ind. Tallodden 23.05., 4 ind. Tandberg 27.05., 2 ind. Balke kirke 29.05., hhv. 1 og 4 ind. Evenrudgutua på Kapp 05.06. og 20.08., 1 ind. Tollefsrud ved Lenaelva 14.06., 2 ind. Flenes i Totenvika 24.06. og 1 ind. Garslaus 11.07., **Gran**: 1 - 7 ind. i Røykenvika følgende dager: 3 ind. 08.04., 2 ind. 17.04., 7 ind. 21.04., 2 ind. 23.04., 27.04. og 01.05., 4 ind. 05.05., 6 ind. 15.05. og 1 ind. 27.07. Ellers 2 ind. ved Jarenvannet 08.04. og 15.04., hhv. 4 og 1 ind. Dynamarka 02.05. og 21.05., 2 ind. Kongeveien ved Dvergsten 06.05., 4 ind. Granum 09.05., 2 ind. Eidsand-eidet 13.05., 2 ind. ved Skirstadtjern 16.05., 3 ind. Hvinden ved Skirstadtjernet 22.05., 1 ind. ved Elgtjernet på Tingelstad 25.05., hhv. 2 og 1 ind. Majorsalm-dammen på Tingelstad 27.05. og 19.07., 3 ind. Granum ved Jarenvannet 01.06., 2 ind. Dvergsten 02.06., 1 ind. Gamkinn 23.06., 1 ind. Nordre Grindåker 23.06., 1 ind. ved Jorstadtjern 09.07., 1 ind. Ulnevangen i Røykenvika 14.07. og 10 ind. Olarud 03.08., **Lunner**: 1 ind. Ballangrud 02.04. og 2 ind. Askeli på Roa 07.05., **Jevnaker**: 3 ind. Bergerbakken, Jevnaker sentrum, 04.07., **Søndre Land**: 1 – 7 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, følgende dager: 2 ind. 15.04., 3 ind. 27.04., 1 ind. (1 K) 27.07., 4 ind. 28.07. og 7 ind. 15.08., **Søndre/Nordre Land**: Hhv. 2, 1 og 1 ind. Dokkadeltaet 29.04., 06.05. og 10.05., **Nordre Land**: Hhv. 4 og 1 ind. Dokka 16.04. og 05.05. og 2 ind. Nordrum i Nord-Torpa 16.04., **Sør-Aurdal**: 2 ind. Bagn 31.07., **Nord-Aurdal**: Hhv. 1, 1, 2 og 2 ind. Dokka-fjorden i Vestringsbygdi 01.04., 04.04., 18.04. og 25.04., hhv. 4 og 2 ind. Kleivgard på Leira 04.04. og 07.04., hhv. 2 og 1 ind. Sundheimsosen ved Ulnes bru 10.04. og 11.04., 2 ind. Ølsjøen 20.04., 1 ind. Vestringsbygdi 26.04. og hhv. 2, 2, 1 og 1 ind. Fagernes sentrum 21.06., 14.07., 16.07. og 17.07., **Vestre Slidre**: 2 ind. Vistemyren 01.04., 14.04., 09.05. og 10.05. og 1 ind. Handevegen 03.04.

Tornirisk

Dovre: 5 ind. ved Dovregubbens Hall 23.06., **Nord-Fron**: 2 ind. Øia, Harpefosdammen, 11.05. og hhv. 4, 1, 5 og 3 ind. Lomoen på Vinstra 29.05., 13.07., 16.07. og 22.07., **Øyer**: 1 - 6 ind. ved Ile gård i Sørbygda følgende dager: 4 ind. 27.04., 3 ind. 28.04., 6 ind. 29.04. og 1 ind. 30.04. - 02.05., 06.05., 06.06. og 20.07. Ellers 2 ind. ved Keiken seter 02.07., **Lillehammer**: 5 ind. ved Huse gard, Hunderfossen, 19.04., 1 ind. Pynten 26.05. og 1 ind. Roverudmyra 23.07., **Gjøvik**: 1 ind. ved Vind idrettsplass 07.06., **Vestre Toten**: 1 ind. Midtskogen 01.04., hhv. 2, 1, 1, 1 og 2 ind. Lier, Børsvoll, 07.04., 11.04., 15.04., 19.04. og 27.04. og 2 ind. Trosterud 24.05., **Østre Toten**: 1 ind. Evenrudgutua på Kapp 01.04., 03.04., 21.04., 03.05., 23.05., 25.06., 22.07. og 03.08., samt hhv. 5 og 1 ind. samme sted 21.08. og 31.08., hhv. 30, 1, 1 og 15 ind. Totenvika 04.04., 15.04., 11.05. og 14.05., 5 ind. Skreia sentrum 07.05., 1 ind. Vedervang i Lensbygda 11.05., 4 ind. Kapp brygge 13.05., 10 ind. Gamkinn 16.05., 1 ind. Hveem 27.05., 2 ind. Balke kirke 29.05. og 3 ind. Kvernstuen 14.07., **Gran**: 1 - 4 ind. i Røykenvika følgende dager: 4 ind. 06.04., 08.04. og 11.04., 1 ind. 15.04., 2 ind. 17.04., 3 ind. 27.04., 2 ind. 30.04. og 1 ind. 15.05. og 16.05. Videre 1 ind. Råssumgutua 08.05., hhv. 1 og 3 ind. Aschimlandet 12.05. og 24.05., 2 ind. Grunningen på Tingelstad 25.05., 1 ind. ved Stortjernet på Tingelstad 23.06., hhv. 1 og 3 ind. Gamkinn 23.06. og 11.08., 2 ind. Egge, Brandbu, 17.06. og 1 hann Langtjern på Tingelstad 28.07., **Lunner**: 1 ind. Brokerud, Kruggerudtjernet, 04.07., **Jevnaker**: 1 ind. Gunstad i Sløvika 25.04., **Nord-Aurdal**: Hhv. 1 ind. og 1 par ved Valtjernstølan 07.07. og 17.07., **Vestre Slidre**: 1 ind. Solbergjordet 27.06., **Vang**: 1 hann nordenden av Helin 23.07.

Bergirisk

Lesja: Hhv. 23 og 20 ind. Lesjaleira 01.04. og 26.04., **Skjåk:** 2 ind. Svarthamran 03.08., **Lom:** 1 ind. ved Galde i Bøverdalen 15.04., hhv. 1 og 5 ind. Storhaugen i Bøverdalen 30.04. og 01.05. og hhv. 3 og 6 ind. Sålell 21.07. og 05.08., **Vågå:** Hhv. 1 og 2 ind. Øvre Leirungen 28.05. og 29.06. og 2 ind. Veslefjellet sørøst 20.07., **Sel:** 4 ind. Smuksjøseter 14.07., **Vestre Toten:** «Noen» ind. ved vanntårnet på Eina 03.04., opptil 150 ind. på trekk Lier, Børsvollen, hvor dette er registrert: «Noen» ind. 05.04., 30 ind. 08.04. og 09.04., 50 ind. 10.04., 150 ind. 11.04., 4 ind. 14.04., 1 ind. 15.04., 30 ind. 16.04., 40 ind. 18.04., 60 ind. 19.04. og 10 ind. 22.04. Ellers «noen» ind. Blåvarpjordet på Eina 10.04. og 4 ind. Trosterud 15.04., **Østre Toten:** 4 ind. Glåmenhøgda 11.05. og 19 ind. Båkinstranda 31.08., **Nordre/ Søndre Land:** Hhv. 5 og 22 ind. Dokkadeltaet 27.04. og 29.04., **Nord-Aurdal:** 8 ind. Vesterbø i Vestringsbygdi 03.04., 3 ind. Revling i Vestringsbygdi 04.04., 1 ind. Dokkafjorden, Vestringsbygdi, 18.04., hhv. 3 og 1 ind. Ølsjøen 23.04. og 27.04., 15 ind. Langestølen 25.04., 15 ind. Gauklie 25.04. og 8 ind. Stølsvidda 07.05., **Vestre Slidre:** 18 ind. Trollhovd 27.04., **Øystre Slidre:** Hhv. 2, 4 og 2 ind. Sanddalen 05.06., 04.07. og 15.07., hhv. 3, 5 og 5 ind. Lykkjestølne ved Vinstervatnet 04.07., 10.07. og 23.07. og 2 ind. Melbysstølen ved Vinstervatnet 23.07.

Brunsisik

Dovre: 3 ind. Hjerkin 22.06. og 1 ind. Fokstumyra 30.06. og 09.07., **Gran:** 1 ind. ved Jarenvannet 09.06., **Vang:** 1 ind. Bygdin 22.06.

Polarsisik

Sør-Aurdal: 1 ind. på foringsplass i Høvreslie 14.04.

Furukorsnebb

Lesja: Hhv. 2, 1 og 1 ind. Lesjaleira 04.04., 18.04. og 18.05. og 2 ind. i nedre del av Lordalen 19.05., **Vågå:** 1 ind. Storvangen på Randsverk 15.07., **Sel:** 1 ind. Sundtjønrråket i Murudalen 10.05., **Nord-Fron:** 2 ind. Strålsetra 04.06., **Sør-Fron:** 1 hann vest for Dalseter 03.04. og hhv. 2 og 3 ind. Vassbulia 25.04. og 15.06., **Gran:** 1 ind. Saltbufjorden, Vestlandsfjorden, 08.07. og 09.07.

Rosenfink

Sør-Fron: 1 hann Brennhaugen 22.05., 29.05. og 1 hann Hundorp NR 04.06., **Ringeby:** 1 hann Gildesvollen ved Ringeby kirke 18.06. og 04.07., **Lillehammer:** 1 hann ved Svartevja i Lågendeltaet 20.05., 1 - 3 ind. Traasethstranda følgende dager: 2 ind. 22.05., 1 hann 24.05., 3 hanner 30.05. og 1 hann 02.06. Videre 1 hann Sørlien sør for Jørstadmoen 22.05., 23.05., 1 hann Hauklivegen 22.05., 1 hann Rånnerud 22.05., 2 hanner ved Nedre Dal 22.05., 1 hann ved Børkje gard 22.05., hhv. 1 og 2 hanner Kastrud 24.05. og 02.06., 1 hann Besserudgrenda på Fåberg 24.05. og 02.06., 1 hann Bakke gård, Søre Ål, 25.05., 01.06., 05.06., 10.06., hhv. 1 og 2 hanner Lågendeltaet 29.05. og 30.05., 1 hann Kolbergstua 30.05., 1 hann Reistadbakkene 02.06. - 06.06., 08.06. og 12.06. og 1 hann Rustaden 11.06., **Gausdal:** 1 hann Granly 20.05. - 22.05., 1 hann Lien 30.05., 1 hann Aulestad, Follebu, 11.06. og 1 hann Bøslia 16.06., **Gjøvik:** 1 hann Vesleelva ved Mustadroa 20.06. og 24.06. og 2 ind. samme sted 09.07., 1 hann Mustad vest 27.06. og 1 hann Klomsteinroa 16.07., **Vestre Toten:** 1 hann Trosterudvegen 22.05., 1 hann Hunnselva ved Raufoss vdg. skole 01.06., 1 hann Strande ved Einafjorden 07.06., 1 hann Børsvollsvea 07.06. og 1 hann Husebyskogen 09.07., **Østre Toten:** 1 hann Kvikstad 21.05., 2 - 4 ind. følgende dager Båkinstranda på Kapp: 3 ind. (1 par og 1 hann) 23.05., 4 ind. (3 hanner og 1 hunn) 28.05., 3 hanner 13.06. og 2 hanner 22.06. Videre 1 hann Damstokken bru, Kloppen, 09.06., 1 hann Kloppen øst 20.06. og 2 ind. Evenrudgutua på Kapp 20.08., **Gran:** 2 hanner Hovstjern 18.05., 1 hann Grinakerflata 22.05., 1 hann Dynna 28.05., 2 hanner Brandbukampen nord 29.05., 1 hann Elvestua 31.05., 1 ind. Helgåker sør 31.05., 1 hann Heggen grustak 01.06., 1 hann Kalvskinnbråttan 09.06., 1 hann Egge, Brandbu, 14.06., 1 hann Dehlimarka 29.06. og 1 hann Øvre Gamme 29.06., **Lunner:** 1 hann Dæl øst for Vassjøtjernet 31.05., 1 hann Damstua øst for Vassjøtjern 29.05. og 06.06. og 1 hann Gruakollen 20.05., **Jevnaker:** 1 hann Gullavika i Randsfjorden 04.07., **Søndre Land:** 1 hann Brattlandsbakken, Fluberg, 20.05., 03.06., 09.06. og 22.06. og 1 hann Svingvoll

27.05., **Søndre/Nordre Land**: 1 hann Dokkadeltaet 14.05., 18.05., 28.05. og 12.06., **Nordre Land**: 1 hann Dokkabrua ved Søndre Bjørke 08.06. og 1 hann Etna ved Øyom 20.06., **Etnedal**: 1 hann Granlund, Brufat, 10.06. og 13.06., **Nord-Aurdal**: 1 hann Ulnesshagen 15.06.

Konglebit

Øyer: 1 trafikkdrept hann Øvre Moksjøen 10.07. og 1 par i Knidalen vest for Hornsjø seter 24.07., **Lillehammer**: 4 ind. (2 hanner og 2 hunner) Lunkefjell 23.08., **Gausdal**: 1 ind. Grytsaga 21.07.

Kjernebiter

Dovre: 1 ind. Dombås 24.04. og 1 ind. Joramo Næringstun 24.04., **Sel**: 2 ind. Hjellum på Otta 08.04., 08.05. og 23.05., **Nord-Fron**: Hhv. 4, 2, 3, 3 og 1 ind. Bjørklivegen i Kvam 29.04., 30.04., 02.05., 04.05. og 24.06., **Sør-Fron**: 1 - 3 ind. Brennhagen følgende dager: 1 ind. 21.06., 28.06. og 04.07., 2 ind. 08.07. og 09.07., 1 ind. 10.07. - 14.07., 3 ind. 23.07. og 1 ind. 27.07., **Ringebu**: 1 - 2 ind. følgende dager på Gildesvollen: 1 ind. 18.04. og 28.04. og 2 ind. 03.05., 05.05., 11.05., 04.07., **Øyer**: 1 par med fast tilhold Austli ved Vidarheim i april og mai, der hannen senest ble sett 19.06. Ellers 1 ind. på foringsplass Riseng i Liesgrenda 13.06., 1 ind. Stasjonsvegen Øyer vestsida 30.05., 27.07., 28.07., 03.08. og 04.08. og 2 ind. Lyngåbrua i Åstdalen 02.07., **Lillehammer**: På foringsplass ved Svartevja sør for Jørstadmoen er 1 - 2 ind. sett følgende dager: 1 ind. 02.04., 07.04., 17.04., 19.04., 24.04. og 25.04., 2 ind. 26.04., 1 ind. 28.04., 29.04. og 05.05. og 2 ind. 06.05., 1 ind. Reistadbakkene på Vingnes 04.04., 1 - 5 ind. i Korgenområdet følgende dager: 1 ind. 06.04. og 17.04., 4 ind. 28.04., 1 ind. 30.04., 4 ind. 01.05., 02.05. og 07.05., 2 ind. 08.05. og 5 ind. 09.05. og 10.05., 1 ind. Emma Gjelens veg 16.04. og 25.05., hhv. 1 og 2 ind. Martin Seipsv. ved Maihaugen 29.04. og 09.05., 1 ind. Storsvea 01.05., 1 ind. Nordre Traaseth 15.05. og 2 ind. Langmoen på Jørstadmoen 18.05., **Gausdal**: 1 ind. Paulsrudvegen 02.07., 05.07. og 12.07. og 2 ind. Holshagen i Follebu 14.07., **Gjøvik**: 1 ind. Breiskallen 12.04., 1 ind. Ekern på Biristrand 20.04., 2 ind. Øverbymarka 30.04., 1 ind. ved Eikstadtjernet 07.05. og 2 ind. Bassengparken 25.06. - 27.06., **Vestre Toten**: 1 ind. Hegernesskogen 01.06., **Østre Toten**: 1 - 3 ind. følgende dager på Kapp: 1 ind. 20.04., 30.04. og 01.05., 2 ind. 04.05., 1 ind. 13.05. og 18.05., 3 ind. 19.05., 2 ind. 23.05. og 1 ind. 24.05. og 27.05. Ellers 1 ind. Totenvika 14.05., 2 ind. Tallodden på Kapp 23.05. og 1 ind. Tandberg 24.05., **Gran**: 2 ind. Granum 12.05. og 1 ind. Kolkinn 27.05., **Jevnaker**: 2 ind. Sløvika 11.05., **Søndre Land**: Hhv. 1 og 5 ind. Brattlandsbakken, Fluberg, 21.05. og 16.08., 2 ind. Sjøberg, Hov, 23.05. og 1 ind. Ligarda 21.06., **Søndre/Nordre Land**: 1 ind. Dokkadeltaet 11.06., **Vestre Slidre**: Hhv. 1, 2, 2 og 3 ind. Rødningen 20.04., 26.04., 27.04. og 02.05. og hhv. 1 og 2 ind. Vistemyre 05.05. og 18.05.

Lappspurv

Lesja: 2 ind. Lesjaleira 09.05., 3 ind. Lomtjønnne 04.06. og 15.07., 4 ind. Sandvatnet 16.06., 3 ind. Sæmundtjønnin 16.06., 10 ind. Rånåflyi 22.06. og 2 hanner Strålsjøen 24.07., **Dovre**: 5 ind. Stormyra i Grisungdalen 15.06., hhv. 2 og 1 ind. Svartknarttjønnin 17.06. og 20.06., samt 4 ad. og 1 unge 10.07., 3 ind. ved tjern mellom Storrvatnet og Hornsjøen 18.06., 1 ind. med hekkeadferd flyene vest for Storrassberget 18.06., 2 ind. ved Storrvatnet 18.06. og 28.06. og 1 par med hekkeadferd Veslhjerkintjønnin 30.06., **Skjåk**: 1 ind. Nørder Tjønnin 10.06., **Lom**: 3 ind. Netoseter 15.05., **Nord-Fron**: 2 ind. Austhøflågan 04.07., **Vestre Toten**: 1 ind. Blili Vestre 06.05., 1 ind. Lier, Børsvollen, 06.05. og 1 ind. Bjørnerudødegården 10.05., **Nord-Aurdal**: 1 ind. Vesterbø i Vestringsbygdi 09.05., **Øystre Slidre**: Følgende registreringer Sanddalen/Sandalstjern naturreservat: 6 ind. 05.06., 1 ind. 07.06., 2 ind. 13.06., 5 ind. 16.06., 2 ind. 22.06., 25.06. og 27.06., 5 ind. 28.06., 1 ind. 02.07., 04.07. og 09.07., 1 par og 1 årsunge 22.07. og 1 ad. hann 23.07. Ellers 1 ind. Valdresflye 09.06., 1 ind. ved Melbystjednet, Vassklepp langs Vinstervatnet, 01.06. - 18.06. og 1 ind. Langeråk 26.06., **Vang**: 1 hunn ved Bygdin hotell 25.07. og 1 årsunge Kyrkjestølane 28.07.

Hortulan

Øyer: 1 hann på foringsplass på Liseter, ca. 775 moh. 14.05. (Asle Bårdli).

Kommentar: Arten er ikke påvist i Oppland siden 2013. Også den gangen ble en hann fotografert på en foringsplass i fjellet (Tisleidalen i Nord-Aurdal 18.05., hele 890 moh).

SKRIVESTAFETTEN ved Tom Borgersen

Jeg er ikke av dem som kjører rundt og ser etter fugl, det har jeg rett og slett ikke tid til. Men på Gildesvollen her jeg bor rett nedenfor stavkirka i Ringeby er det bra med fugl, både sommer og vinter. Fordi jeg også er birøker har jeg tilgang på yngel fra bikubene. Vi skjærer ut larvene av det som skal bli droner (hannbier) som et ledd i å bekjempe varroamid. Yngelplatene som vanligvis kastes fryser jeg ned for å ha til fuglemat. Larvene er en så populær og næringsrik føde at fuglene kommer og setter seg på hånda og spiser. Dette sammenfaller med når fuglene har unger så alt jeg legger ut blir fort borte. Jeg har faktisk god kontakt med fuglene her på tunet hele året, de kommer også etter at det er slutt på larvene. De kommer rett som det er og forsyner seg av peanøtter og solsikkefrø jeg har i hånda. Arter jeg har hatt på hånda er kjøttmeis, blåmeis, svartmeis, grønnsisik, dompap, bokfink, grønnefink, kjernebiter, spettmeis og flaggspett.

Kjøttmeisene er de mest tallrike og de kommer etter hvert med hele familien.

Arbeider jeg i hagen kommer det rett som det er en fugl og setter seg helt nært meg eller på skuldra mi og venter på at jeg fisker ut litt mat av lomma. De skarpeste har lært at de kan lande rett på lomma, det er jo der maten er. Den daglige kontakten gir hverdagsglede og livskvalitet.

I vinterhalvåret har jeg selvfølgelig en foringsplass rett utenfor kjøkkenvinduet som er godt besøkt.

Opp gjennom åra har jeg også etablert en solid koloni tårnseilere her på tunet. De gir mye liv og de spiser mye mygg, derfor økte jeg i vår kasse tallet fra 51 til 88. Ringmerka i 2020 faktisk 86 unger fra 40 reir. Regner med flere hekkepar i år for jeg registrerte flere nyetableringer sist sommer, de vil gå til hekking i år dersom de har overlevd. En voksen jeg kontrollerte sist sommer viste seg å være en jeg merket som unge i ei kasse på motsatt side av huset i 2016. Det beviser at ungfuglene kan vende tilbake til oppvekstområdet.

Mitt fuglefokus har etter et hjerneslag i 2005 gitt meg en års rytme der jeg bevisst har lagt opp til noen topper på fuglefronten, dette er:

Lauwersmeer

Det begynner i januar med en tur til Nederland, der vi besøker konas familie og venner før vi leier et hus ved Lauwersmeer som er en nordlig nasjonalpark ute ved kysten.

Området er kjent for store mengder gjess og andre overvintrende fugler av mange slag. Her er det mye og oppleve fordi enorme mengder hovedsakelig med sjø og vadefugler er samlet. Å studere vadere i vinterdrakt kan være forvirrende, men lærerikt.

Hvitkinngåsa overnatter stående i grunne vann, det er et spektakulært både skue og lydbilde å overvære trekket til mange 10 000 gjess til og fra overnattingsplassene.

Å kunne betrakte 48 egretthegrer på en overnattingsplass var en morsom opplevelse. Flokker med fjellerker eller snøspurv er ofte å observere langs havdiken, svartvingeglente har jeg også sett her.

I år var det flere myrsniper, men færre polarsniper å se, enn vanlig.

Å iaktta 11 jaktende myrhauker samtidig er også en sjelden erfaring i januar.

Vi er der ei uke og i løpet av den tiden blir det mange bilder.

Skriver dagbok mens jeg er der og setter inn bildene hjemme. Dermed gjenopplever jeg turen og hendelsene og får dobbelt glede av turen. Det blir derfor hvert år noen hundre sider med bilder og opplevelser.

Leik

Så er vi i slutten av april og tiurleiken står for tur, det blir fra 7-14 netter ute og mange bilder. Jeg startet med orrfugl leik i 1980 i Nannestad der jeg vokste opp. Da kjøpte jeg også mitt første kamera og har siden det nesten hvert år ligget ute enten på orrfugl eller tiurleik. Leiken er som oftest årets største høydepunkt. Det å gå til og fra leiken og blant annet se etter lav er en del av total opplevelsen.

Mange friske kamper har det blitt, denne er fra 2020.

Bildene redigeres og settes inn i leikdagboka, også her blir det mange sider hver år. Jeg meldte fort ifra om leiken til skogbrukssjefen i Kommunen noe som resulterte i at noen år senere fikk jeg etter forhandlinger og befaring sammen med Kommunen, Mjøsen skog og grunneieren til og med forhindret hogst på leiken, det var en seier som både fuglene og jeg fortsatt nyter fruktene av.

Runde

Fra 2008 har jeg sammen med venner eller alene den første uka i juni årlig leid et hus på Runde ei uke. Dette er som kjent vår sørligste fugleøy med de vanligste sjøfuglene. Det er fint for ei landkrabbe å reise ut til havet og høste nye fugleopplevelser med helt andre arter. Generelt kan en si at det er minst å oppleve på øya om morgenene, mens det er om kveldene det virkelig blir liv.

Det er aldri to dager som er like og hvert år erfarer jeg noe nytt. Fordelen med årlige besøk er at jeg har opparbeidet en god innsikt i utviklingen, jeg konstaterer fort forandringene i fuglebestandene, akkurat nå øker lundebestanden litt etter flere dårlige år. Fordi jeg årlig har utført en solid dokumentasjon kan jeg lett sjekke om mine antagelser stemmer.

Igjen blir det høstet nye erfaringer og det blir mange bilder.

Skriver alltid dagbok der jeg setter inn en del bilder, i 2020 ble den på 719sider.

Jeg har en kamerat som tok meg med til Runde første gang, men som av helsemessige grunner ikke lenger kan være med ut å gå i fjellet. Han får en kopi av alle turbeskrivelsene mine, det er nå hans måte å oppleve litt av fuglelivet på.

Havørna fikk overlevert denne lunden i lufta av maken og er her på tur til reiret.

Vi er der helt tilfeldig også i den statistisk værmessige beste perioden, dette skyldes at jeg har et tett program resten av sommeren både med fugler og bier.

Vi leier et stort hus med mange sengeplasser så har noen lyst til å bli med til Runde den første uka i juni så bare ta kontakt.

TOV-E

Jeg deltar i overvåkningsprogrammet for hekkende fugler på land som forkortes til TOV-E. Juni til ut i juli er det TOV-E registreringer som har prioritet. Begynte forsiktig på grunn av slaget med 2 ruter i 2006, men har nå 9 ruter som årlig telles. Begynner med Tessa i Vågå først i juni, så til Muvatnet i Sel, Gardfesthaugen i Øyer, Vendalsvatnet i Sør-Fron, Storhøliseter i Nord-Fron, Pika i Stor-Elvdal, Eldåkampen i Sør-Fron, Eldåhøgda i Ringebu og avslutter med Russvatnet i Vågå som har siste telledato 14.7. Jeg er derfor av de få som kan si at jeg går Besseggen hjem fra «jobb».

For de som ikke kjenner TOV-E så går det ut på å registrere fugler på samme område til samme tid over mange år. Tellingene foregår i ei rute og hver rute består av 20 punkter med 300meters mellomrom som vi finner ved hjelp av en GPS. På punktene skal vi telle alle fugler i par som vi ser og hører i løpet av 5 minutter. Vi skal registrere par altså er det ikke totalantallet fugl vi registrerer. De skal skrives inn i to kategorier av avstand, nærmere enn 50 meter eller over 50 meter. Mellom hvert punkt skal vi bare telle sjeldne arter. Vi teller også alle typer pattedyr når vi er ute, både ville og tamme.

Ute i felten registrerer vi blant annet vegetasjonen på og rundt tellepunktene. En erfaring fra Eldåhøgda er at i 2006 registrerte jeg et tellepunkt med 100% kvitkrull. I 2020 registrerte jeg på samme punkt 10% kvitkrull og 90% blåbærlyng, er konkret bevis på at tregrensa går oppover.

Vi får refundert kjøreutgifter og utlegg, i tillegg får vi en liten godtgjørelse for hver rute.

Det er givende å kunne bidra i dette arbeidet for dataene er viktige for forståelse og utviklingen ikke bare for fuglene, men for naturen generelt.

Her er det foring på gang, siden 2006 er det dessverre blitt færre blåstruper å se.

Ellers har jeg en god del uglekasser, noen få plattformer og ringmerker perleuglunger de årene perleuglene hekker i Ringeby. Tidligere ringmerka jeg også gråhegreungene i Skjeggstadkolonien, men de fleste greinene er ikke lenger trygge å klatre på så det ble slutt på det.

I dag (17.5.21) har jeg hatt spettmeis, kjøttmeis, blåmeis og dompap som alle har spist av hånda mi, det er med andre ord normal drift her på Gildesvollen.

Jeg utfordrer Harald Bolstad i skrivestafetten.

Retur til NOF avd. Oppland, Postboks 87, 2601 Lillehammer

